

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai legyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-útkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Arató- és burgonyamivelőgép-bemutató.

Az OMGE., úgy is mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja, karöltve a Lipótvármegyei Gazdasági Egyesülettel s a nagyméltósági földművelésügyi miniszterium támogatásával folyó évi augusztus hó 31. és szeptember hó 1. napjain arató- és burgonyamivelőgép-bemutatót rendez Liptó-Szent-Miklóson.

Bejelentési határidő augusztus hó 15. A gépbemutató részletes tervezete az OMGE. titkári hivatalánál kaphatók.

A rendező-bizottság.

Országos sörárpakiállítás és sörárpavásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület folyó évi október hó 1-től 15-ig Budapesten a Köztelek-palota helyiségeiben országos sörárpakiállítást és ezzel kapcsolatban sörárpavásárt is rendez, mely utóbbi már augusztus hó 20-án nyílik meg és tart október hó 10-ig.

A kiállításra beküldendő árpa-minta mennyisége 5 kg.

Árpaminták a kiállításra augusztus hó 1-20-ig küldhetők; későbbben érkező mintákat a rendezőség el nem fogad.

Figyelmeztetjük a t. gazdatársakat, hogy a rendezőség csakis az esetben vesz fel a kiállításra árpamintákat, ha azok az általa szétküldendő bejelentési ívek kíséretében küldetnek be.

A kiállítás és vásár tervezete s bejelentő íve az OMGE. titkári hivatalától megszereshető.

A sörárpakiállítással kapcsolatban, de attól függetlenül díjazással egybekötött

országos komló-kiállítást

is rendez az OMGE. f. évi október hó 1-10-ig terjedő időben.

A komló-kiállítás két csoportra oszlik és pedig I. csoport: melyben részt vehet minden hazai komlótermesztő 1901. évben termesztett komlóval. II. csoport: melyben résztvehetnek hazai és külföldi komlókereskedők és sörgyárosok.

A komlóminták a kiállításra 1901. évi szeptember hó 20-tól 27-ig küldendők be. Később érkező mintákat a rendező-bizottság el nem fogad.

A legjobbaknak ítélt hazai komló-minták díjaztatnak, a második csoportba tartozó minták azonban csak elismerő oklevéllel tüntethetők ki.

A kiállításra szánt komlóküldemények postán, bérmentesítve, az OMGE. titkári hivatala címére Budapest, Köztelek küldendők.

A rendező-bizottság.

Pályázati hirdetés.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a kezelésében levő alapítványok közül a Gubitz-Schöberl-féle alapítvány kamatait 400 koronára kiegészítve a budapesti kertészeti tanintézetnél ösztöndíjra tüzte ki; akik ennek elnyerésére pályáznak, azok kérvényeiket az alulírt igazgatósághoz f. évi július 15-éig nyújtsák be. A kertészeti tanintézet felvételi feltételei a „Köztelek” f. évi 48-ik számában a Vegyesek rovatában vannak közölve.

Igazgató.

Pályázati felhívás.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” az általa kezelt földművelésügyi alapítványi helyek közül pályázatot hirdet:

1. a Bakó János-féle alapítványra, évi ösztöndíj 240 korona. Ezen alapítványra pályázhat elsősorban borsodmegyei illetőségű egyén.

2. A Nagy-Atádi gazdakör alapítványára évi ösztöndíj 240 korona. Pályázhat ezen alapítványra elsősorban nagy-atádi, illetve somogyi illetőségű egyén.

További feltételek mindkét alapítványnál, hogy a kérvényező magyar honpolgár fia legyen, ki 16-ik életévét betöltötte, ami keresztlevelel igazolandó, továbbá iskolai bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a pályázó jól tud írni és olvasni.

Pályázhat ezenkívül magyarországi földművelésiskolába már felvett tanuló is, ha ez az illető földművelésiskola igazgatója által bizonyítja.

Kellő okmányokkal felszerelt, bélyegtelen kérvények folyó évi augusztus 20-ig az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgatóságához (Budapest, Köztelek) nyújtandók be.

Forster Géza,
igazgató.

Záloglevelek és kamatozó kötvények értéktörvényi adója.

Már az értéktörvényi adóról 1900. évi XI. t.-cz.-ben kifejezést nyert azon szándék, hogy nem börze; illetőleg üzletszerű értékpapír-átruházás ezen adómentől megkíméltessek. Különösen a záloglevelek tekintetében a törvény 4. §-ának e) pontja szerint adómentes ügyletet képez az új értékpapírok kibocsátása alkalmával azoknak első megszerzése, a g) pont pedig adómenteseknek mondja ki azokat az ügyleteket, amelyek a hitelező intézet és a jelzálogadós közötti a jelzálogkölesönök fölvétele és visszafizetése alkalmával záloglevelek tekintetében felmerülnek. Ez a törvény, indoklása szerint, az amugy is kedvezőtlen viszonyok közt levő gazdaközönség érdekében volt szükséges; nehogy az az intézeti kölcsönök fölvétele alkalmával még az eddigieknél is nagyobb veszteséggel sújtassék.

A törvény ezen eléggé világos intézkedéséből következik, hogy értékpapírtörvényi adó nem követelhető sem akkor, ha valamely jelzálogintézet a kölcsönt az adósnak záloglevelekben szolgáltatja ki, sem akkor, ha a kölcsönvevőt készpénzzel elégíti ki, de még akkor sem, ha az ezen utóbbi esetben visszatartott zálogleveleket harmadik személynek eladja, mert

60 koronára nagyobb mennyiség vételénél
62 koronára kisebb mennyiség vételénél

szállítottuk le

a vegytiszta aussigi és „Hungária”
rézgálicznak az árát

100 kilogrammként budapesti raktárunkban.

a rézkénpor árát 50 kgs zsákokban à 46 korona, 5 és 10 kgs zsákokban à 50 korona.

A Dr. Aschenbrandt-féle bordóipor árát

50 kgrmmos zsákokban à 68 korona

5 és 10 kgs „ à 70 „

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE” Bpest, V., Alkotmány-u. 31.

hisz ez kétségtelenül az értékpapíroknak első megszerzéseül tekintendő, mint ilyen a törvény 4. §-ának e) pontja szerint az adómentes ügyletek közé tartozik. Természetesen nem terjedhet ki az adómentesség arra az esetre, ha az értékpapírokat a kölcsönvevő adja tovább, mert a harmadik kézre való átruházás már nem adómentes.

Persze ezuttal is, mint a legtöbb esetben, a pénzügyi hatóságok tufbuzgalma sietett a törvénynek megszorító magyarázatokat adni, ami több tekintetben a törvény intenciójának meghiusítására vezetett és a bürokratikus gyakorlat kezdett abba az irányba terelődni, hogy az értékpapírforgalmi adót megkövetelték olyan esetben is, amidőn a kölcsönvevő készpénzben elégitett ki és az intézet a zálogleveleket a piacra bocsátotta.

Ezenfelül a pénzügyi hatóságok a fenti intézkedéseket egyedül a záloglevelekre vonatkoztatták, de kizárták az adómentesség kedvezményéből azon ügyleteket, amelyek hasonló körülmények között ugynevezett *kamatkozó kötvényekre* köttettek.

Ezen anomáliák megszüntetésére szolgál a pénzügyminiszteriumnak 1900. évi 65,294 és az 1901. évi 22,548 számú két rendelete, melyek közül az első így szól:

„Abban az esetben, ha a záloglevelekben megszavazott kölcsönösszeg a kölcsönvevő feleknek nem zálogleveleknek természetben való átadása által, hanem készpénzben fizettetik ki akként, hogy a zálogleveleket maga a kibocsátó intézet árusítja el a kölcsönvevő számlájára, ez az értékpapírforgalmi ügylet a záloglevelek első eladását, illetőleg megszerzését képezvén, ugy az 1900. XI. t.-cz. 4. §. e) pontja, valamint a végr. utasítás 16. §-a értelmében nem esik értékpapírforgalmi adó alá; ha azonban a záloglevelekben megszavazott kölcsön a félnek tényleg záloglevelekben szolgáltatják ki és a záloglevelek a kölcsönvevő által árusítatnak el, akkor az adós és a záloglevelek megszerzője között létesült értékpapírforgalmi ügylet a hivatkozott törvényszakasz és végr. utasítás 16. §-a értelmében adómentes ügyletet már nem képezvén, értékpapírforgalmi adó tárgyát képezi.”

Az 1901. évi 22,548 sz. rendelet pedig így hangzik:

„Az 1900. XI. t.-cz. 4. §. e) pontja értelmében a kamatozó kötvényeknek kibocsátásánál is feltétlenül adómentes az az ügylet, amely szerint a kibocsátó intézet a kibocsátott kötvényeket valakinek első ízben tényleges tulajdonába vagy birtokába adja. Az a körülmény, hogy kamatozó kötvények csak kölcsönkövetelés alapján lesznek kibocsátva és hogy a kölcsönt nyelő a kötvények helyett készpénzt vesz át, nem adhat helyet annak a felfogásnak, hogy ezen kötvényeknek első megszerzője a kölcsönt nyert fél volt. Az ingó dolog megszerzése ez esetben tényleges átadást igényel, ennél fogva ugy az idézett törvényrendeletnek czélzata, mint a szerzés jogi fogalmából folyólag első szerzőnek ezen esetben is csak az tekinthető, aki tényleg kézhez veszi az ujonnan kibocsátott értékpapírokat a kibocsátó intézettől.”

Szükségeseznek tartottuk ezen két rendeletnek ismertetését, amelyek a hitelre szoruló gazdalközönségre nézve nem kis fontosságúak.

Sz. F.

A viziutak kérdése.

(VI.) Ausztria a husz év alatt létesítendő nagy viziutálalozattal gazdasági függetlenségét törekszik biztosítani; mert azáltal, hogy módot nyújt a tömegárúnak, a nyers anyagnak olcsó szállítására, fokozni fogja mezőgazdasági termelését s ha a vámközösség keretében megmaradunk is, évről-évre kevésbé fog a magyar gabonára szorulni; a vámközösség megszüntetése esetén pedig a déloroszországi és amerikai gabona olcsó behozatalát teszi lehetővé. Abbeli reményeinkre, hogy az osztrák viziutakon a

magyar gabona olcsón jut a cseh, morva és sziléziai piacokra, megadta már a kiábrándító felvilágosítást az osztrák viziuti törvény 4. §-a, mely kifejezetten elrendeli, hogy a viziutak és azokhoz tartozó létesítmények használatáért fizetendő „díjak és illetékek megállapításánál az összes hazai termelésnek leghatályosabb védelme, kiváltkép megfelelő tarifális rendszabályok által, a tegteljesebben biztosítandó”. Nekünk tehát az osztrák viziutaktól nincs mit várnunk, ha csak a kiegyezés során oly megállapodás nem jő létre, mely a magyar szállítmányoknak az osztrák mesterséges viziutakon kedvezményt nyújt.

Ellenben bizonyos az, hogy az osztrák belforgalom várható lendülete a gazdasági életnek hatalmas kifejlődésére fog vezetni Ausztriában s a hogy a nagy emporiumok elvonják a közel vidék kisebb városainak helyiforgalmát, ugy fog visszahatni Bécs kereskedelmi jelentőségének fokozódása Budapestre és első sorban a budapesti gabonapiacra.

Eddig is az volt a baj, hogy ámbár Budapestet a dunai kereskedelem központja gyanánt emlegettük, a budapesti gabonapiacz nem volt képes önálló tényezővé fejlődni. Ellentálló képessége minimális volt s a gabonaárak hullámzása közepette egészen alárendelt szerepet játszott. Sohasem képviselte oly erővel a magyar mezőgazdasági termelés érdekeit a világkereskedelemben; játéklapdjaként a külföldi áramlatoknak ezekhez alkalmazkodott; pedig nekünk oly erős és független gabonapiaczra van szükségünk, mely válságos viszonyok közt is megállja a helyét és számottevő tényező legyen a gabonaárak alakulásában.

Ha most majd Bécs, mint az osztrák viziutálalozat központja, a dunai kereskedelem átveszi a vezető szerepet: a budapesti gabonapiacz még szármalmasabb helyzetbe kerül s lassankint minden jelentőségét el fogja veszíteni.

A magyar mezőgazdaságnak ez a pusztulás épen nem áll érdekében. A kereskedő könnyebben mondhatja: ubi bene ibi patria; de a gazdát röghöz köti sorsa s nem futhat más, jobb üzlet után.

A budapesti gabonapiacot biztosítanunk, erősíteniünk kell. A közlekedés eszközeit ugy kell megválasztanunk, hogy az ország minden termő vidékéről közvetlen, jó és olcsó ut vezetessen az ország szívébe, melynek emporialis jelentőségét nem szabad elveszíteni; de másrészt e központnak arra is szüksége van, hogy közvetlenül és függetlenül érje a tengert, az összes világpiacok nagy viziutját, mely minden eshetőségre módot nyújt, hogy a hazai termelés fölüllegét másutt is értékesíthessük.

Ausztria most új gépet állít közgazdaságának ósdi malmába, mert belátta, hogy a régi gépekkel ma már nem boldogul és észrevette, hogy az új gép másutt mindenütt kifünőben bevált. Drága dolog ez az új gép, annyi bizonyos; de akármilyen drága is, ha nem akarunk tért veszteni a világversenyben, nekünk is be kell azt szereznünk még pedig sürgősen, hogy mire az osztrák malom örölni kezd, a miénk is örlessen.

Nekünk nem kell tartanunk az olcsóbban természetű külföldi gabona beözönlésétől; mert nálunk a fogyasztás nem szorul idegenre s a vámok mindig elégséges védelmet nyújthatnak; mezőgazdaságunknak tehát nincs oka attól tartani, hogy ami az olcsó viziutakon hozzánk bejő, a termények értékét csökkentheti. Sőt ellenkezőleg, épen a mezőgazdának áll leginkább érdekében, hogy minél olcsóbban szállíthassa gabonáját és összes terményeit a piacokra és minél olcsóbb uton jusson a műtrágyához, a szénhez, a takarmányhoz, szóval mindához, amire a belterjes gazdaságnak ma már nélkülözhetetlen szüksége van.

A belvizi utaknak világszerte tapasztalt iparfejlesztő hatása csak előny a mezőgazdaságra; mert a munkabér emelkedésével járó hátrányt bőségesen ellensúlyozza a fogyasztás

gyarapodása, a termények helyi értékesítésének lehetősége. A földérték emelkedése, mely a mesterséges viziutak mentén jelentkezik, ékes szülő bizonyíték arra, hogy a mezőgazdasági természet ágazatainak használ a viziut.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület már egyszer állást foglalt a viziutak mellett és sürgette a hajózo csatornák létesítését annál is inkább, mert ahol hajózo csatorna van, ott rendszerint öntözés is berendezhető. Az egyesület állásfoglalása — sajnos — nem ébresztett visszhangot akkor; mert még nem ábrándultunk ki egészen a vasutakhoz fűzött vérmes reményekből. Most már látjuk, hogy sokkal többet vártunk, mint amennyit kaptunk. Rengeteg áldozattal két milliárdot költöttünk vasutakra; de a forgalomnak nem voltunk képesek oly lendületet adni, amilyenre szükség volna, hogy a fölöslegék és hiányok kiegyenlítésének nagy feladata valósuljon. Semmit semjövődélmező helyi érdekű vasutakat építettünk s vettük is azoknak valamelyes hasznát drága pénzen; de most már a közlekedés kényelméhez szokva, a gazdasági lendületnek nagyon véges eszközeit ismerjük föl e vasutakban s látjuk azt, hogy az áldozat a sikerrel nem áll arányban.

Most már általános a nézet, hogy a vasutak mellett a közlekedésnek olcsóbb és hatalmasabb eszközeire is van szükségünk a nagy tömegű nyersanyagok megmozdítására, melyeknél a szállítás gyorsasága nem lényeges. Ezek a nyersanyagok nem bírják el a vasuti szállítás költségeit; pedig épen ezeknek az anyagoknak az értékesítése szükséges s épen ezek az anyagok a nagy forgalomnak, a gazdasági élet erőteljesebb kifejlődésének és működésének a legfontosabb tényezői.

Az osztrák csatornáknak abban nyilvánuló hatását, hogy virágzó belforgalmat teremtenek Ausztriában, mely a dunai kereskedelmet is Bécs hatalmi körébe vonja, vasutakkal mesterkelt díjszabási rendelkezésekkel ellensúlyozni nem lehet. A tapasztalás igazolta már, hogy bizonyos mértékben kényszerfalgalmat tudunk teremteni; de egészséges fejlődést, a természetes alapfeltételek biztosítása nélkül, mesterkelt eszközökkel kierőszakolni seholy sikerült. A nagyforgalomnak, a gazdasági élet erőteljes kifejlődésének természetes alapfeltételei vannak s az államnak és társadalomnak közös feladata az egészséges gazdasági fejlődés természetes alapját biztosítani. Nekünk tehát az adott helyzettel szemben a saját belforgalmunk fejlesztésével természetes utjait kell keresni s bizony mi sem találhatjuk azokat másutt, mint a vizen, a tömegszállítás legolcsóbb közvetítőjén.

Hozzá kell fogunk tehát a félben hagyott munkához s az alatt a husz esztendő alatt, a mig Ausztriának viziutjai elkészülnek, nekünk is ki kell építeniünk viziutálalozatunkat, melynek megállapításánál egy alapelv és két főszempont lehet irányadó. Az alapelv: gazdasági függetlenségünk biztosítása, minden eshetőségre, minél teljesebb mértékben. Az egyik szempont az, hogy lehetőleg minden részére az országnak kiterjesztessék az olcsó szállítás nagy előnye s az ország minden részéből viziut vezetessen Budapestre, a magyar viziutálalozat központjába.

A másik szempont az, hogy minden eshetőséggel szemben, tehát még azzal az eshetőséggel szemben is, ha az osztrák fogyasztás piacait részben vagy egészben elveszítenők és ha kivitelnk Ausztrián keresztül akadályokba fogna ütközni, biztosítsuk kivitelnk részére a legolcsóbb és legközvetlenebb utirányt a tengerig, saját kikötőnkig, honnan nyílt ut vezet a világ minden részébe.

Az első szempontból folyóinknak hajózhatóvá tételére s az alföldi csatornák és a budapesti kereskedelmi kikötő kiépítésére van szükség. A második szempontból a budapest-fiumei viziut az, melynek minden áron való létesítése kívánatos.

Szerencsénkre sem az alföldi csatornák,

sem a budapesti kikötő nehézségei, hanem a fiumei hegycsatornák akadályok. A terepakadály visszariadnu hegyeken ke a mi mérnö

A Dunának, Körösöknek, Tisza-nak, Kulpának, Csongrádi, debreczeni-puszta csatornák beépítő kikötő és völgység vagy hajóvágány fog kerülni esztendőnk három évtized vasutak építési milliárdot is

A budapesti csatornákna tőnek létesítésére Kulpának belforgalmi polgári fejlődés munkálatok gyümölcsöző sűrűs és évtized nyomán: je teend a megvalósítására.

Ausztria mentesen a be a viziutát a munkálatai javulásának tudnok hely magára az beosztása koronát s építenék teher; mer korona tők a mi 14—egésében milliárdos 50 millió már a készben érvényes államkincs

Az ősvajjon nem összegeket gyümölcsöző akkor, mik vallság köz minden áll messze jö visszariad

Tíz-háromnyomunkba lag int, elődeink te tessel, idej

A beépítési munkák létesítmény javulását segíti a szállítás érezzük s dekében a nagyobb é

ÁLL

Menny

Szavak a miénk,

sem a budapest-károlyvárosi víziút építése nem ütközik nehézségekbe; csakis a károlyváros-fiumei hegyesatorna elé tornyosulnak terepbeli akadályok. De ha az osztrákok vállalkoznak a terepakadályok leküzdésére, nekünk se szabad visszariadnunk; ha ők megtalálják a módját a hegyeken keresztül való hajózásnak, bizonyára a mi mérnökeink is meg fogják azt találni.

A Dunának, Tiszának, Szávanak, Drávának, Körösöknek, Marosnak, Szamosnak, Vágnak, Kulpának hajózhatóvá tétele, a budapest-csongrádi, a vukovár-samacsi, a szatmár-debreczen-püspökladányi és temesvár-perjámosi csatornák beépítése, a budapesti kereskedelmi kikötő és végül a károlyváros-fiumei csatorna vagy hajóvasút létesítése — ugy lehet — többé fog kerülni ezer millió koronánál; de husz esztendőnk van eme feladatok teljesítésére s ha három évtized alatt elő tudunk teremteni a vasutak építésére kétezer milliót, majd ezt a milliárdot is előteremtjük valahogy.

A budapest-csongrádi és vukovár-samacsi csatornáknak, a budapesti kereskedelmi kikötőnek létesítése és a Dunának, Szávanak, Kulpának kisvízállásra is hajózhatóvá tétele oly forgalmi politika mellett, mely a víziút forgalom fejlődését elősegíti, már közvetlenül a munkálatok befejezése után éreztetni fogja gyümölcsöző hatását s ha a nagy feladatnak e sürgős és szerencsére kisebb részét az első évtized programjává tesszük, a létesítmények nyomán jelentkező gazdasági lendület képessé teend a második évtized nagyobb terheinek elviselésére.

Ausztria 90 év alatt törlesztendő s adómentesen 4%-kal kamatozó kölcsön útján veszi be a víziutak építési költségeit. Husz év alatt a munkálatok előhaladásának s a közhitel javulásának fokozódó arányában talán mi is el tudnók helyezni itthon a milliárdnyi kötvényt s magára az államkincstárra a munkálatok oly beosztása mellett, hogy az első évben 10 millió koronát s azontúl évenként 4 millióval többet építenénk be, egyelőre nem hárulna tulságos teher; mert a 10-ik év végéig csak 280 millió korona tőkének kamatait és törlesztését fizetné, a mi 14—15 millió koronánál nem több. Teljes egészében csakis a 20-ik év végén viselné a milliárdos kölcsön kamatainak és törlesztésének 50 milliós nagy terhét; akkor tehát, mikor már a kész víziúthálózat hatása teljes mértékben érvényesül új adóalapokat teremt s az államkincstárnak bőséges jövedelmet hajt.

Az összeg így is kétségkívül nagy; de vajjon nem áldoztunk-e már sokkal nagyobb összegeket is a szükség kényszerre alatt kevésbé gyümölcsözőknek ígérkező beruházásokra? És akkor, mikor mindinkább fenyegető gazdasági válság közepette itt a mentőhorgony, melyet minden állam két kézzel ragad meg, szabad-e messze jövőbeli nagy terhek elvállalásától visszariadnunk?

Tíz-husz év múlva új nemzedék lép nyomunkba s a viszonyok hatalma parancsolólag int, hogy sorsát biztosítsuk, hogy amit elődeink tévedése mulasztott, minden erőfeszítéssel, idejekorán helyrehozzuk.

A beruházásokhoz akkor kell fogni, mikor azokra szükség van s hogy égető szükség van létesítményekre, melyek a közforgalmi viszonyok javulását az általános gazdasági élet egészségesebb fejlődését ígérk, azt mindnyájan érezzük s érzik a mezőgazdák is, kiknek érdekében a magyar víziúthálózat kiépítése a legnagyobb és legsürgősebb közigazdasági feladat.

Krisztinkovich Ede.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Mennyiben örökítették át a tej zsirtartalma.

Szarvasmarhatenyésztésünk, de nemcsak a miénk, hanem jórészt egész Európáé irányt

változtatott újabb időben, belterjesebbé lett, s főleg a tejtermelésre fektet hovatovább nagyobb súlyt. Az alacsonyabb gabonaárak, a talaj termőerejének csökkenése rákényszerítik a gazdát, hogy több állatot tartson s ez által egyrészt nagyobb jövedelmet, másrészt a talaj termőerejét fentartó nagyobb mennyiségű trágyát produkáljon. Ezen kettős ok behatása alatt keletkeztek újabb és újabb tehenészetek, létesültek s létesülnek vajszövetkezetek. Ezzel egyidejűleg nagyobb mennyiségű és jobb minőségű tej nyeresé tárgyában is kísérletezések vettek kezdetüket, mert csak természetes, hogy a tejet termelő gazda óhaját és vágyát képezi, hogy tehenészetéből minél nagyobb hasznot érjen el. Ezen a téren azonban a kísérletezések rövidesen nem vezethetnek eredményre, mert teszem azt az átörökítő képességnek e téren kiösmérésére nemzedékek, ivadékok sorozatára van szükség, s így legalább 15—20 évig kell kísérletezni, hogy egyes új telemek bizonyítására konkrét adatokat tudjunk felsorolni. A mit a tejelőképeség, főleg pedig a tej zsirtartalmának átörökíthetőségéről ezideig tudni véltünk, az inkább csak sejtélem volt, nem pedig biztos tudás. A magyar irodalomban alig is jelentek meg erre vonatkozó konkrét adatok mások, mint a melyeket a kassai gazdasági tanintézet törzskönyvéből a Köztelek múlt évi folyamában Kovácsy Béla közölt. Ezek ugyan elég érdekesek voltak, mert bizonyították azon eddig kevesek által ösmert tételt, hogy az utód tejelőképességére nemcsak az anya, de az apaállatnak is jelentékeny befolyása van, azonban ezek az adatok sem foglalkoztak a tej zsirtartalmával, illetőleg annak miként való átörökítésével. Pedig nem csupán az a fontos, hogy milyen mennyiségű tejet lehet fejni a tehéntől, de sokszor még fontosabb annak zsirtartalma, kivanatosabb a zsirtartalom fokozása. A nagy mennyiség csak ott hasznos ható, a hol a tej, mint olyan adatik el fogyasztásra, sőt ott sem mindég, mert a tejszövetkezetek a tej zsirtartalmára is kíváncsiak, s az árak megállapításánál ezt is figyelembe veszik. A vajtermelő szövetkezetek tehenészeiteiben azonban a tej zsirtartalma szinte fontosabb, mint mennyisége, s ez az oka, hogy szakemberek a tej zsirtartalmának fokozásával újabb időben behatósabban foglalkoznak.

E tekintetben a németek természetesen előbbre vannak mint mi, mert régebben foglalkoznak vajtermeléssel. A múlt év folyamán Hiltcher Károly a tapiani tejgazdasági szakiskola igazgatójának érdekes kísérleti adatai keltettek méltó feltűnést, újabb pedig Kühn Gyula a hallei gazdasági egyetem érdemes és nagyírű igazgatója által végzett megfigyelések s más német szakemberek kísérletei vetnek világot a fontos kérdésre.

Kühn a hallei gazdasági egyetem igazgatója olyan anyaggal rendelkezik a kísérletezésre, a maga u. n. „Thiergarten”-jével, a minővel más tudós aligha. S ezen a gazdálkodás szempontjából látszólag értéktelen „Thiergarten” vezette nevezett tudóst azon következtetésre, hogy a tej zsirtartalmára az állatok átörökítési képessége igen nagy befolyással van. Azt tapasztalta ugyanis, hogy a Yak és Gyal bikáktól, s közönséges házi tehenektől származó basztardok nem tejelnek ugyan olyan jól, mint a legjobban tejelő fajták tehenei, de jobban tejelnek a jól hizó fajták teheneinél, tejük azonban sokkalta több szárazanyagot és zsirt tartalmaz a közönséges tehenek tejénél. A Yak (Bos gruniens) basztardok tejének száraz anyagtartalma átlagosan 15.62%, zsirtartalma pedig 5.92% volt. A Gyal (Bos frontalis) basztardok tejében pedig a szárazanyag 16.73, a zsirtartalma pedig 5.81% volt, holott az oldenburgi fajtájú anya tehenek tejének átlagos zsirtartalma csak 3.41% volt. Világos dolog tehát, hogy az apaállat fajtája az üsző utód tejének zsirtartalmát igen lényegesen befolyásolta, s igazoltak valjára a kísérlet sokaknak azon feltevését, hogy az apai nagyanyának

tejelőképessége a zsirtartalmat illetőleg is nagyobb befolyással van az üsző unoka tejelőképességére mint saját édes anyja.

Azok a kísérletek, a melyeket Fleischer és Hiltcher végzett, a Köztelek olvasói előtt már jórészt ösmertettek szintén azt bizonyítják, hogy az apaállat az üsző utódnál nemcsak a tej mennyiségét, de annak zsirtartalmát is befolyásolja.

Wyehgram Wybelsumban 97 kelet-friziai tehénnel végzett kísérletet s kísérletének eredményeként kimondta, hogy a tehén tejének zsirtartalmát is átörökíti az üsző utódokra.

Fliesbach Choittechewkében Wing és Anderson Newyorkban a Cornelli kísérleti állomás, ugynekműködőben Cuperus Marsumban szintén azt tapasztalta, hogy a tej zsirtartalmára ugy az apa-, mint az anyaállat lényeges befolyással van s hogy a tenyésztés megválasztásával az üszőutód tejének zsirtartalmát jelentékenyen fokozni lehet. Minden oldalról hangzotatva lesz, hogy a bikának e tekintetben nagyobb befolyása van még a tehénnél is s ez állítást Hiltcher konkrét kísérletei meg is erősítik. Ezen kísérleti adatokra támaszkodva a borzderes szarvasmarhát tenyésztő svájci egyesület alapszabályai után jelentékeny és pedig 500—1000% előnyben részesíti azon bikaborjúkat, melyek jól tejelő, vagy bizonyíthatólag nagyon zsirdus tejet adó tehenektől származtak.

Legújabbban Kirchner a lipcsei gazdasági intézett igazgatója teszi közzé ezirányban végzett kísérleteinek eredményét, melyeket — tekintettel közérdekű voltukra, kissé behatósabban ösmertetünk.

Kísérletezésének kiindulási pontját az képezte, hogy különböző fajtába tartozó egyedeket párosított egymással és pedig olyan fajtákat válogatván össze, amelyek köztudomásúlag ugy mennyiségileg, mint minőségileg jelentősebb eltéréseket mutató tejet szolgáltatnak. Az ezen párosításból származó üszőutódok illetőleg azoknak teje szolgált tulajdonképpen a megfigyelés tárgyául. Fedező bikául egy Quernsey és egy angelni bika szolgált. Mindkét fajta tehenei rendszerint igen zsirtartalmú, az állagossául jobb minőségű tejet szolgáltatnak. Ezen bikákkal olyan fajtájú teheneket fedeztetett be amely sok, de szerfelett zsirszegény tejet adnak, de egynehány olyat is, melynek teje a bika fajtájába tartozó tehenek tejével egyenlő zsirtartalommal bírt.

A Quernsey bikával befedeztetett egy tisztavérű keletfriz tehenet, amely utóbbinak évi tejtermésmennyisége 5200 és 7084 liter között váltakozott ugyan, zsirtartalma azonban csak 2.42—2.65% között ingadozott. Az ezen keresztezésből származó utód tejtermésmennyisége jóval kevesebb volt ugyan s 2400—3300 kg. között ingadozott, a tej azonban jóval zsirdusabb volt, s 3.52—3.69% között váltakozott, s így átlagban 1.07% zsirdusabb volt, mint az anya tehén teje, a mely körülménynek oka csakis abban kereshető, hogy az apaállat egy olyan fajta egyedét képezte, melynek tehenei igen zsirdus tejet szolgáltatnak. Az ugyanazon istállóban összehasonlítás céljából felállított Quernsey tehén tejének zsirtartalma 4.41 és 4.94% között ingadozva átlagban 4.63%-os volt. A keresztezésből származó tehén tejének 3.52—3.69%-os teje éppen a zsir 2.65%-os és Quernsey 4.63%-os tejének középminősége. Tehát az apaállat fajtája tejének zsirtartalmát éppen olyan mérvben örökítette át, mint a tehén. Az említett Quernsey bikától két másik üsző is származott egy breitenburgi és egy pinzgauai anyatehéntől. S habár ezen tehenek tejének zsirsósága nem áll olyan távol a Quernsey tehén tejének zsirsóságától, mint a frizé, mégis mindkét esetben az utód zsirdusabb tejet adott mint az anyatehén, jelölül hogy az Quernsey bika átörökítési képessége e helyen is szerepet játszott. Teljesen hasonló eredményre vezettek az Angelni bikával végzett kísérletek is, a melyek az üsző utódok tejének zsirtartalmát minden olyan esetben

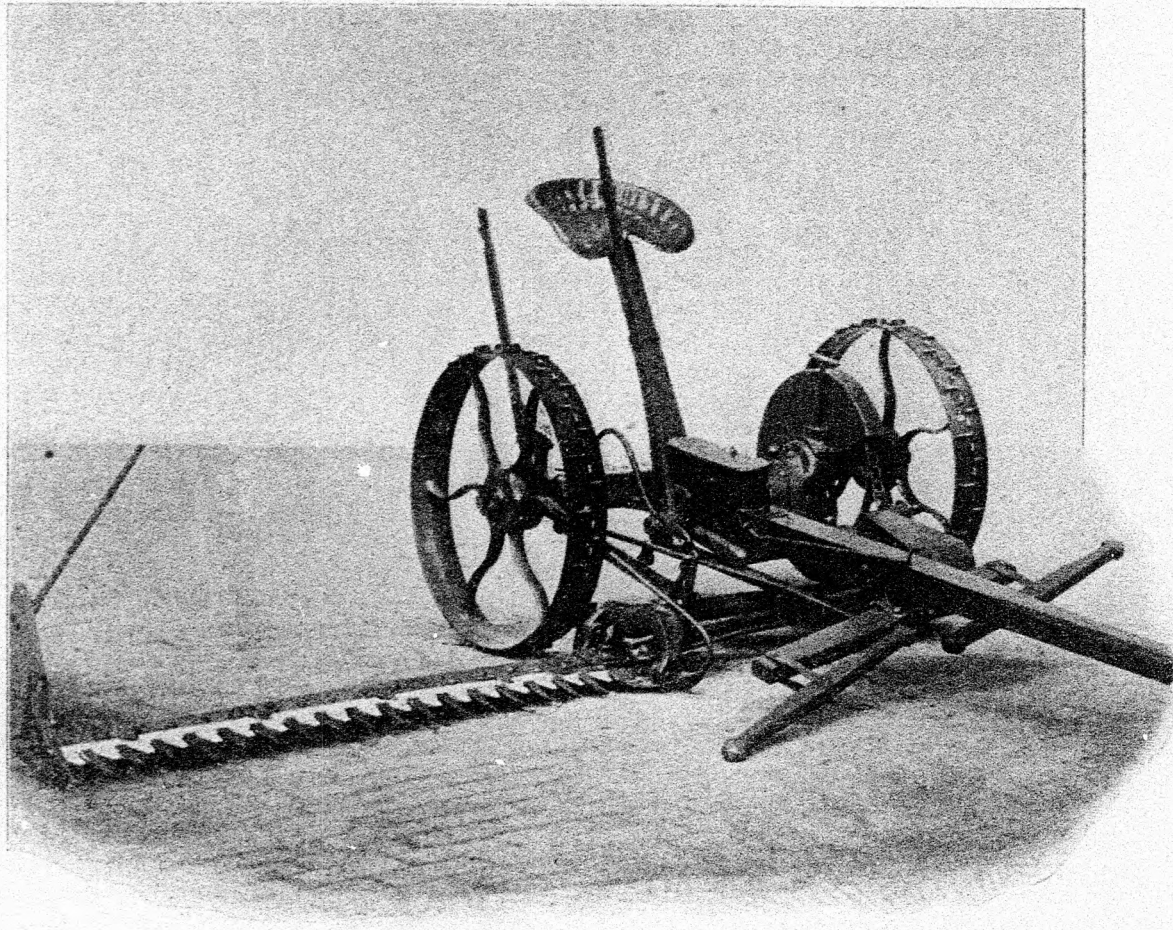
fokozzák, a midőn a keresztezésre használt anyatehén teje zsirszegényebb volt, mint az Angelni teheneké.

Kísérletező az általa, részint mások által végzett kísérletek alapján indítva érzi magát annak a kimondására, miszerint az, hogy a

első rendű tehenészetben történik meg. Miután pedig a zsirtartalom fokozása a vajtermelő gazdaságokban legelső rangú érdek, miután vajtermeléssel ma már leginkább a vajtermelő szövetkezetek foglalkoznak, itt ezekben kellene módját ejteni annak, hogy a szövetke-

leg odasorakozhassanak a tőlünk nyugatra fekvő országok tehenállománya mellé.

Horváth L.

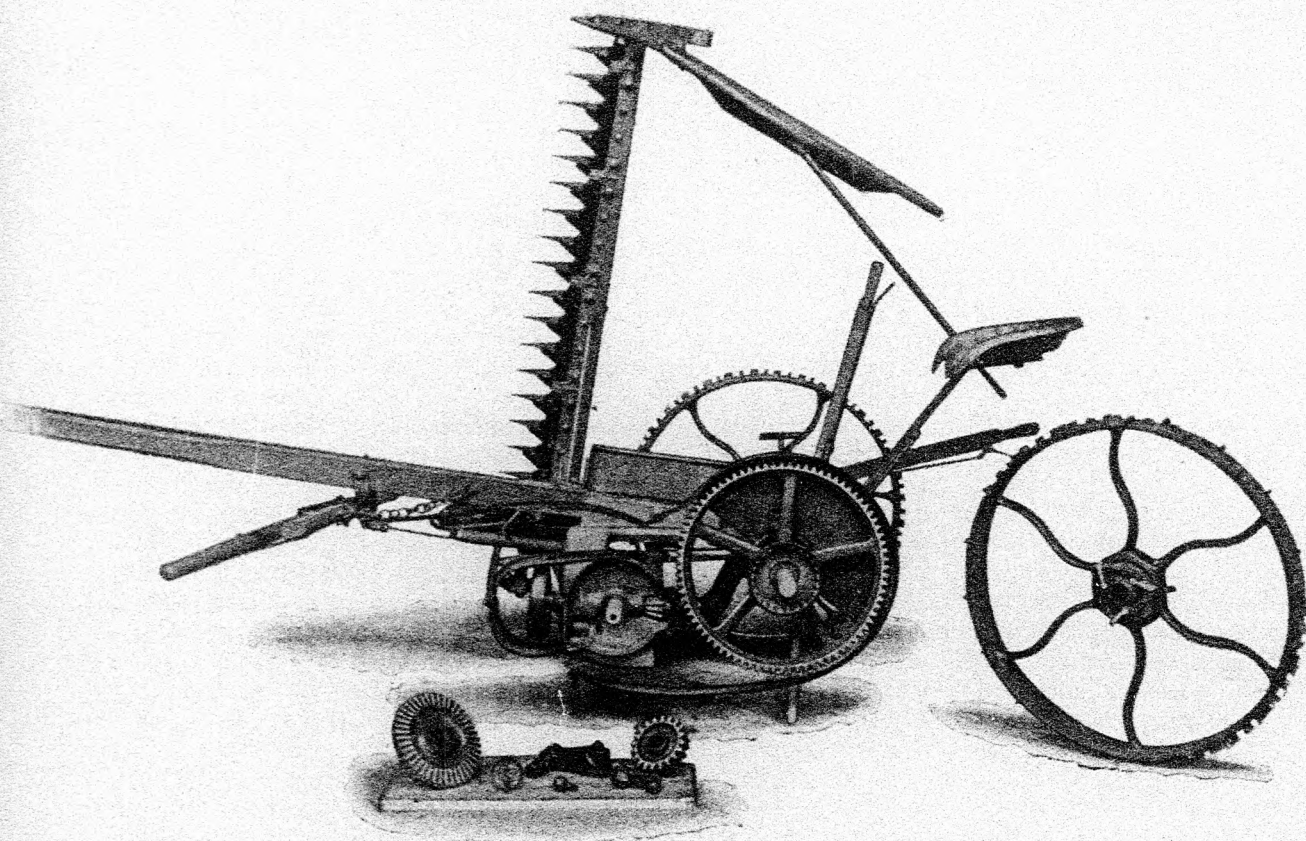

141. ábra. A m. kir. államvasutak gépgyára „Millenium” fűkaszaló gépe.

bika befolyással volna az üsző utód tejének zsirtartalmára, nem csak feltevés, hanem kísérletek által bizonyított kétségen felüli tény.

Ezt a körülményt tehát nekünk magyar gazdáknak sem szabad figyelmen kívül hagyni

zeti gazdák kioktattassanak arra, hogy a tej zsirdussága milyen elsőrendű fontosságú dolog s hogy hogyan kell a mintákat venni, melyeket azután a szövetkezet vezetője időközönként a zsirtartalomra megvizsgálja s a nyert

142. ábra. A „Millenium” fűkaszaló-gép hajtóművének elrendezése.

s nem egyedül a tej mennyiségének fokozása, de annak minőségileg való javítására is kell törekedni. Ebből a célból pedig a zsirtartalom időközönkénti meghatározását s a nyert adatok feljegyzését is meg kellene már kezdeni, ami pedig ezidő szerint alig egy-két leg-

adatot bejegyzés végett az illető szövetkezeti tagnak rendelkezésére bocsátaná.

Tehenészetünk kezelésénél általában véve igen nagy körültekintéssel kell eljárunk, hogy tehenállományunkat annyira javítsuk, hogy ugy tejelőképesség, mint a tej zsirtartalmát illető-

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

— Rovatvezető: Cserháti Sándor. —

Takarmányfélék kazalozása szalmarétegezéssel.

A „Köztelek” f. évi július 12-iki (45-ik) számában egy közlemény jelent meg Molnár Lászlótól a fenti címmel.

A közlemény végkövetkeztetése három pontba van foglalva. A 3. pont elsejével már ott a közlemény után Cserháti Sándor foglalkozik, a másik két ponthoz a gyakorlati gazda is hozzászólhat és csakis pártolólá, helyeslőleg.

Valamikor régebben, mint kezelő gazdasízt gyakran csináltam ilyen réteges takarmányt, mert gyakran rá voltam erre utalva, de én csakis kövér, bodorkás, régi fűvet kevertem szalmával s emlékszem, hogy az eredmény nagyon kielégítő volt. Az 1—2 napos friss fűből nagyon jó széna, a szalmából pedig szinte igen jó takarmány lett s ezutóbbi nagyon megkönnyítette a nagy állatállományok jó kitélletését.

Én ugyan nem figyeltem a rétegezésnél az egyszerű rétegelt ezentim, vastagságára, de inkább több és vékonyabb réteget rakattam, azonban figyeltem a szalma tisztaságára, hogy abból jó takarmányt kapjak és figyeltem a kazal megkezdésénél, hogy azt lehetőleg keskenyre kezdjem, kb. 1½ öl és mindig meredeken felfelé, hasat nem eresztve, hogy annál könnyebben száradhasson.

Emlékszem, hogy bizony behordattam én olyan füves vastag rendeket, mely csak előtte való nap lett vágva, de mert nőtt a víz, s féltettem a szénát, hát a rétegezéshez folyamodtam s a módszer nem is hagyott cserben, ugy a juh, mint a szarvasmarha szívesen ette a szalmát, a szénát természetesen még inkább. Télen, midőn már rákerült a sor a rétegesen rakott szénára, mindig 2 szekér állt a kazal mellé, egyikre a szénát, a másikra a szalmát rakták s azután adták a tinóknak, vagy juhoknak, amint azt a szükség parancsolta, de elértem azt, hogy az állatállomány kielégítő állapotban volt mindig, már pedig valamelyes abraktakarmány nem igen adatott, legfeljebb a vakaró.

Láttam én azóta is ily kevert takarmánykazalakat, de hogy mily zöld szénát keverték milyen szalmával, azt bizony nem kérdeztem, de nagyon elhiszem, hogy a Molnár László-féle eljárás jó lehet.

Domoszlaj.

Néhány szó az angol buzáról.

Sokat irtak és vitatkoztak utolsó időben a szaklapokban az angol buzáról. Én is bátorságot veszek magamnak e buzára vonatkozó tapasztalataimat előadni.

Kijelentem azonban, hogy vitatkozni nem fogok, legkevésbé a buza sikértartalmáról. Ezt szakemberekre bízom. Én 1897. évben kaptam a torontáli gazd. egylet kísérleti telepéről somogyi toklásznélküli buza után termelt magot 4 holdra. 1898. évben 40 holdat, 1899. és 1900. évben 100—100 holdat vettem be e buzával. E 4 év alatt azt tapasztaltam, hogy e buza kevésbé volt rozsdának kitéve, kevésbé dült meg és többet termelt, mint a közönséges buza.

Ez idő alatt fagykárt benne nem konstataáltam még az idei rendkívüli tél után sem.

Ez évben e buzát vettem legkésőbb, az utolsó november hó 2-ik felében, és mégis ez a legszebb vetésem.

Ez évben a délvídeken erősen fellépett a rozsdá.

Ezideig ugyancsak a levelekben, de ezek egészen vörösek. A toklásznélküli buzában aránytalanul kevesebb a rozsdá.

En r
elégedve
vetem be
viseli ma
nem is v
buza Sor
mely ere
után lett
szoktatva
donságai
Né
feladata,
hanem, h
— jól te
ellentáll
A t
kiló mag
megfigye
óvár kö
Torontál
mesztem

Az
senyről
kivánato
melyeké
itthon g
ban ho
magyar
a kezdé

H
az, ho
kaszaló
ezredé
fűkasza
esetre
magyar
gépek
fogja a

retes
másrés
aratóg
szerint
nyire
lati
lehet,
gépek

az, ho
készül
elég
bizony

gépek
várt e
megb
Hogy
gazda
dolgo
kik b
esnek
telene
gazda
minál
alatt
egyik
szere
ügye
csele

kik e
két s
aratá
kezd
az e
mun
közb

En részéről igen meg vagyok e buzával elégedve és jövő évre a buzaföldek felét ezzel vetem be. Ha a következő években is olyan jól viseli magát mint eddig, akkor valószínűleg más nem is vetek. Ismételve kijelentem, hogy e buza Somogyból importált toklásznélküli buza, mely eredetileg Somogyban square head-mag után lett termesztve és most már az éghajlathoz szoktatva van és ugylátszik, hogy rossz tulajdonságait elvesztvén, a jókat megtartotta.

Nézetem szerint a gazdának nem az a feladata, hogy fajtiszta gabonát termesztzen, hanem, hogy az éghajlat és talajnak megfelelő — jól termő — és az idő viszonyosságainak ellentálló fajt válasszon.

A m.-óvári kísérleti állomás küldetett 50 kiló magot a múlt évben. Az majd közvélemény megfigyeléseit. Megjegyzem még, hogy Magyar-óvár közel 3 fokkal fekszik északnak, mint Torontálmegye déli része, hol a buzát termeszttem.

Dr. Mihályovits Ödön.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

Hazai gyártmányu kaszáló- és aratógépek.

Az 1897. évi mezőhegyesi aratógépversenyről írt jelentés azzal végződött, hogy kívánatos lenne a kaszáló- és aratógépeket, melyekért oly sok pénz megy ki az országból, itthon gyártani, azt a gazdaközönségnek olcsóbban hozzáférhetővé tenni s e tekintetben a magyar királyi államvasutak gépgyáratól várjuk a kezdeményezést.

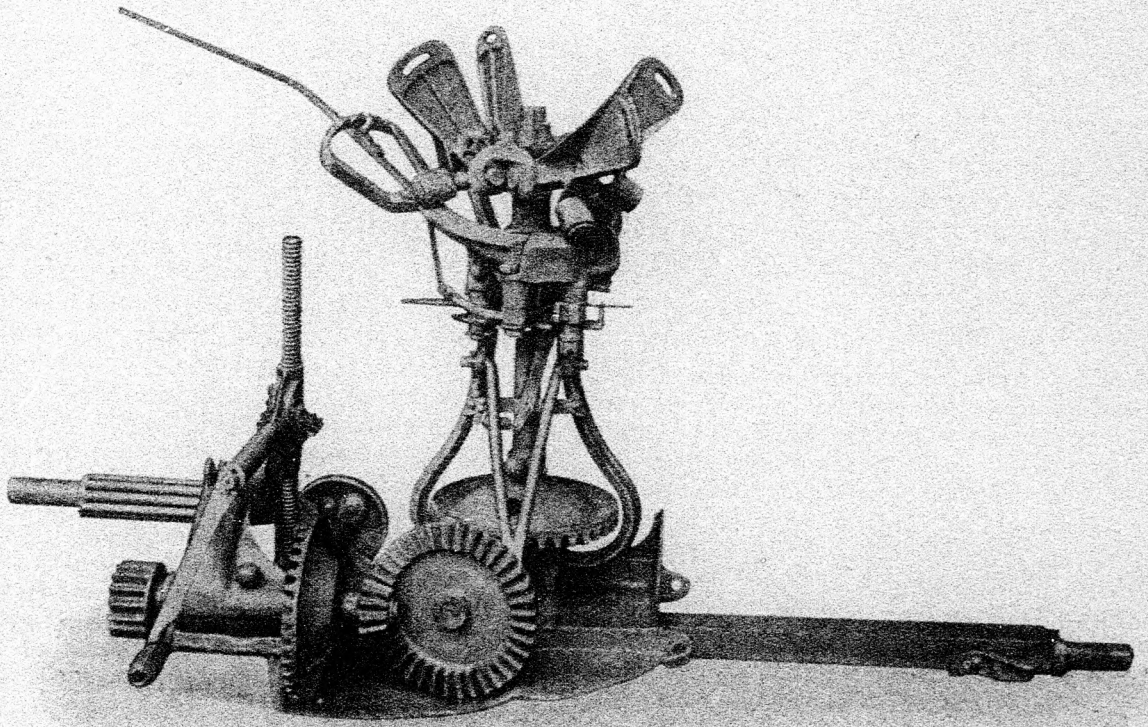
Ha talán nem is ezen felhívás eredménye az, hogy ma végre van magyar gyártmányu kaszáló- és aratógépünk, — mert már az 1896-iki ezredéves kiállításon látható volt a magyar fűkaszáló- és marokrakó aratógép — mindenesetre örvendetes tény, hogy az idei évvel a magyar kaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépek kilépnek a nyilvánosság elé, magyar gép fogja aratni a magyar gabonát.

Evek hosszú során át végzett lelkiismeretes tanulmányozás egyrésztől, áldozatkészség másrésztől hozták létre a magyar kaszáló- és aratógépeket, melyek minden valószínűség szerint lesznek legalább is olyan jók, amennyire ezt a szerkezetből s eddig végzett gyakorlati kísérletek eredményeiből következtetni lehet, mint az idegenből behozott hasonló gépek.

Egy előnyük már most is megvan, s ez az, hogy a mi viszonyainkhoz alkalmazottan készültek, s az a kéz, mely szerkesztette őket, elég garancia arra, hogy a gépek jóknak bizonyuljanak.

Egy másik nem kisebb előny az, hogy e gépek gyártásával kinevelődött a már régen várt és nehezen nélkülözött kész, ügyes és megbízható magyar aratógépszerelők csapata. Hogy ennek mi az értéke, azt csak azok a gazdak tudják igazán megbecsülni, akiknél dolgoztak angol és német aratógépszerelők, kik bár ügyesség dolgában kifogás alá nem esnek, de nem bírván a magyar nyelvet, képtelenek voltak s képtelenek ma is betanítani a gazdasági cselédet a gép kezelésére. És hogy minálunk Magyarországon, a magyar gazda kezé alatt annyi baj van az aratógépekkel, annak egyik alapoka éppen az idegen nyelvű aratógépszerelőkben rejlik, kik legjobb akaratuk és ügyességük dacára sem tudják a gazdával és cselédjével a gép szerkezetét megismertetni.

Azok a gépgyárosok és gépkereskedők, kik aratógépeket hoznak forgalomba, legfeljebb két szerelőt tartanak készletben s miután az aratás az ország különböző részeiben egyszerre kezdődik, évenként rendszeresen ismétlődik az az eset, hogy a gazda nem indulhat gépével munkára, várnia kell a szerelőt. Ha pedig munkaközben éri a gépet valami baj, a tanulatlan

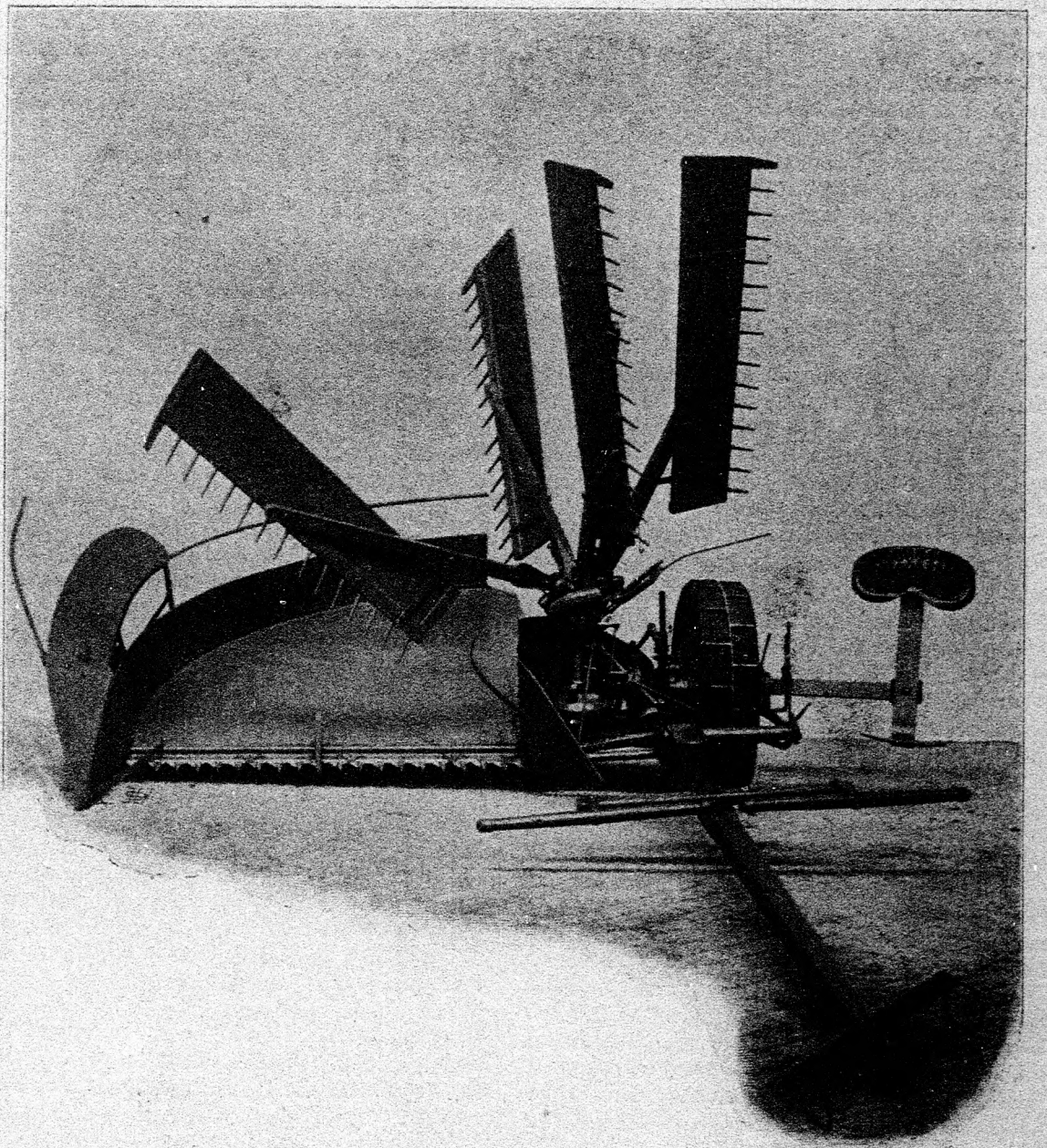
143. ábra. A m. kir. államvasutak gépgyára „Millenium” marokrakó arató-gépe.

cseléd, a gyakorlatlan s a gépet nem ismerő gazda nem tudván a bajon segíteni, ismét napokig áll az, míg a szerelő hozzájuthat.

Végül a tartalékrészek raktára sem kifogyhatatlan s nem ritán megesik, hogy egy-egy tartalékrész, melynek fellevése után a gép dolgozhatna, semmi áron sem kapható, kifogyott. Míg az a gyárból megjön, gyakran már vége az aratásnak s így a gép használatlanul

hever akkor, mikor dolgoznia kellene. Mindezen hátrányos körülmények, melyek gyakran nagyobb akadályai a géppel való aratásnak bármely egyébnél, azzal, hogy hazánkban is gyártatnak már kaszáló- és aratógépek, teljesen megszüntnek mondhatók.

Ha másért nem, ugy ezért is már elismerés illeti a magy. kir. államvasutak gépgyárat, mely az aratógépek gyártásával nagyon

144. ábra. A „Millenium”, marokrakó aratógép hajtóműve, gereblye feje és maroklerakást szabályozó készüléke.

jelentékeny mértékben járult hozzá a géppel való aratás kérdésének gyakorlati és helyes megoldásához.

Hogy e gépek miként válnak be kint a gyakorlatban, azt meg fogják mutatni a jelen aratási idény alatt végzendő kísérletek és próbák, melyek eredményéről annak idején be fogok számolni. Ami a szerkezeti megoldást illeti, arról alábbi leírás és ábrák adnak felvilágosítást.

I. A „Millenium” fűkaszalógép.

A gép szerkesztésénél (lásd 141. ábrát) elsősorban annak tartósságára, szilárdságára és könnyűségére fordítottak gondot. Ezért is a gép főkeretét öntött vas helyett a sokkal szilárdabb, de egyúttal könnyebb folytvas-lemezből sajtolták egy darabban.

A gép többi öntött részei tégelyacézből készültek. A csapágycsuklókat külön vannak erősítve s így ha elkoptak, könnyen lecserelelhetők és újakkal felelőreírhetők.

A hajtómű, melyet a 142. számú ábra mutat, lehetőleg egyszerű fogaskerék-összekapcsolásból vagy lánczerék közlőműből áll. Itt mint szerkezeti előny a forgattyus társa rövid tengelye említendő fel, mely rövid tengely nyugodtabban s biztosabban mozoghat, kevesebbet surlódik, mint a hosszú tengely.

A gép egyéb részeiben megegyez a már általánosan ismert fűkaszalógépek szerkezetével. Ugy metszőkészüléke, valamint az azt szabályozó emeltyűk, a gép kiegyensúlyozása, szállíthatósága az amerikai és angol fűkaszalógépeken alkalmazott elvek szerint szerkesztettek.

A metszőkészüléknek mindig egyenes, a menetirányra merőleges helyzetét egy a gép keretét, s a metszőkészülék belső fejtét összekötő állítható merevítő rud biztosítja, melylyel a metszőkészülék mindenkor a kívánt irányban tartható.

A metszőkészülék kiemelésére rugóval ellensúlyozott emeltyű szolgál, melyek lábitós szára és kézzel húzható szára lévén, kezelése, illetve a metszőkészülék felemelése lehetőleg könnyű, kényelmes és gyors.

A tartómagasság szabályozására a metszőkészülék fejjebb-lejjebb állítható, kéziemeltyűvel tetszés szerint meredekre vagy visszintésre billenthető.

A metszőkészülék hajtórudja egy síkba esik a kasza mozgási síkjával s ezzel kasza hajtása lehetőleg könnyű, káros surlódás nem lép fel s így a felesleges erőpazarlás ki van zárva, de egyúttal a kaszavezeték természetes kopása is jelentékenyen csökkentve lett.

A hajtómű ki- és bekapcsolása a kocsiülésből kényelmesen kezelhető fordítórud segítségével eszközölteték.

A metszőkészülék szállításkor feltámasztható és helyzetében akasztóhoroggal rögzíthető.

Általában a szerkezet összeállításánál igyekeztek mindazon előnyöket felhasználni s mindazon hátrányokat kiküszöbölni, melyek az eddig használt különböző fűkaszalógépeknél észlelhetők voltak. De tekintettel voltak a mi különleges viszonyainkra is, különösen a metszőkészülék csuszótalpának szerkesztésénél, melyek még a kuszált, megrogyott buja takarmányban is különösen — a zabosbüköny s hasonló takarmányoknál — az eltömődés eshetőségének kevésbé vannak kitéve mint a kerekcsuszó talpak.

A rendhárító deszka és az ennek folytatását illetve kiegészítését képező rendhárító rud is a fentemlített viszonyok szem előtt tartásával készültek.

Maga a tulajdonképeni metszőkészülék, tehát a kapa és a késvédő ujjak, úgy szerkesztvék, hogy a metszés munkáját biztosan, lehetőleg kevés surlódással végzik, az ujjak a gerendára súlyszettelt feji csavarokkal vannak felerősítve, tehát a metszőkészülék gerendatalpa s az ujjak csuszó talpai is simák, a talajba bele nem akadhatnak s így el sem tömődhetnek.

Amennyire a szerkezetből ítélni lehet, tekintettel az anyag és kivitel jóságára, remélhető, hogy a gép a gyakorlatban is beválik jó munkájával.

II. A „Millenium” marokrakó aratógép.

E marokrakó aratógép (lásd 144. ábrát) megszerkesztésénél, hasonlóan mint a fűkaszaló gépnél, a könnyűséggel párosult szilárdság, lehetőleg egyszerű szerkezet s könnyű kezelhetőség voltak irányadók. Anyaga öntött részeinél tégelyacézt, sajtolt folytvas-lemez, mint szerkezeti változtatás és előny különösen kiemelő a gép asztalának és a maroklerakó készülék szerkezeti összeállítása. Ez mindkettő a mi viszonyainkhoz mérten készült.

Tudvalevő dolog, hogy hazánk némely vidékein a rozs, sőt néhol a buza és zab is oly hosszú szalmájú, hogy azoknak géppel való aratása éppen ezen hosszú szalma következtében nagyon nehézkes. A hosszú szalma vagy eltömi a gereblyék útját a gép asztalának külső szélén, vagy rácsavarodik a gereblyefejre s azt tömi el, vagy össze lépén akadva a még lábón álló gabonával a maroklerakást hátráltatja vagy akadályozza.

Ezt kiküldendő, a „Millenium” marokrakó aratógép asztala — lásd 144. ábrát — mindkét szélén magas szétválasztó deszkával — lappal — van ellátva. A külső választódeszka csucából a metszőkészülék felé hajlik egy háritó sín, mely nem engedi a megrogyott gabonaszálakat a kések elől elcsuszni, hanem azt a késhez tereli s egyúttal megakadályozza a metszőkészülék külső végének eltömődését, ami különösen gazos gabonánál, vagy védnövényül szolgáló gabonánál gyakori. Maga a háritó lap megfelelő hajlással emelkedik fel s nyulik hátra a hosszú szalmájú gabonának kellő lefektetése, asztalra vitele céljából.

A szétválasztó folytatását képező háritó páleza, mely az asztal egész területén végig ér, szintén a hosszuszalmájú gabona aratásánál mutatja ki előnyét, amennyiben nem engedi az egyes hosszabb szálakat az asztalról lecsuszni, vagy ott összekuszálódni, hanem oda-tereli a gereblyékhez, melyek aztán a marokkal együtt lerakják.

Ugyancsak a külső szétválasztó lappól még egy háritó páleza nyulik az álló gabona felé. Ez megakadályozza azt, hogy a lábón álló, de oldalt hajló gabonaszálak a gép asztala fölé hajoljanak, mert ez esetben a lerakó gereblyék azt elkapnák, kalászákat letépnék, vagy esetleg az egész gabonaszálakat tövestől kihúzzák s így vagy a gereblye tömődne el, vagy a maroklerakás lenne egyenetlen vagy pedig a fennálló gabonában esnék kár. A belső szétválasztó oly magasra van szabva, hogy az asztalra hulló gabonaszál nem férhet hozzá a gereblyefejhez s így azt el sem tömheti. E szétválasztóról az asztal felőli oldalon egy háritó sín nyulik ki, mely a levágott s a gereblyefej felé eső gabonaszálakat rátereli az asztalra a gereblyék alá.

Amint e rövid leírásból s a 3-ik ábrából kivehető, e szerkezeti elrendezés a hosszuszalmájú gabona aratásánál mindenesetre előnyösnek ígérkezik.

Másik különleges szerkezeti részlet, a maroklerakó készülék tetszőleges beállíthatósága. A kocsisülés felé hajló, kényelmesen és könnyen kezelhető emeltyű segítségével tetszés szerint bármely gereblyével s gereblyeszámmal lehet markot lerakni. Az aratott gabona minősége szerint vagy minden egyes gereblye, vagy minden második, harmadik, negyedik, ötödik vagy hatodik gereblye rajta le a markot. A kocsisülés előtt lévő lábitó emeltyű lenyomásával pedig a maroklerakás teljesen beszüntethető tetszés szerinti ideig. E kényelmesen kezelhető s biztosan működő állító készülék segítségével teljesen a munkás hatalmába van adva a maroklerakás, úgy, hogy minden gabonaállásnál lehetővé van téve egyenetlen, egyenlő nagy markok lerakása és a fordulásoknál elkerülhetlenül szükséges tiszta sarkok készítése. Maga a

szerkezet lehetőségig egyszerű, kopásnak kitéve nincs, biztosan működik s remélhető, hogy jelentékeny gyakorlati haszna lesz.

További szerkesztési előnynek lehet tekinteni azt, hogy a gép asztala teljesen vasból készült. Ez egyrészt lényegesen fokozza a tartósságot, másrészt pedig ki van zárva az asztal elferdülése, megvetemedése. A fából készült gépasztal a váltakozó nedvesség és kiszáradás hatása alatt a merevítő gerendák daczára elgörbülhet, elveszítheti sima felületét a gereblyék pályája, az utánállítás daczára nem lehet pontos és ezzel a maroklerakás egyenetlensége is megszűnt.

A gép hajtóművének összeállítását a gereblyefejnél a 143. ábra mutatja, melynél a fő-tengely gördülő hengeres csapágycsuklóval látható. A gereblyefején oldalt van a lerakást szabályozó emeltyű, mely összeköttetésben áll a gereblyefej pályáját állító rugós zárókilincsel. Maga a hajtómű lehetőleg egyszerűre van szabva. Ugyanezen ábrán látható a gép asztalának s vele együtt a metszőkészüléknek emelését vagy súlyszettését végző forgattyus csavarrud. A jobbfelé kinyúló tengely végére tolható fel a gép asztalának felállításakor, a kis szállító kerék, mely egyébként munkánál az asztal külső felén jár s ott tengelye egy csigás csavarruddal feljebb vagy lejjebb állítható s ezzel az asztal külső vége is a belső szélének megfelelően a kívánt magasságra beállítható. Ezenkívül van a gépen a hajtóművet ki- és beakasztó emeltyű és az asztalt fel-, vagy lebillentő emeltyű. A gép hátrafelé mozgásánál a hajtómű önműködőleg kikapcsolódik. Szállításnál a gép asztala feltámasztható.

Szerkezetiileg meg vannak mindazon részek a gépen, amelyek a modern és jó marokrakó aratógépnek megkívánhatók s amennyiben a szerkezet alapján ítélni lehet, a gép a gyakorlati munkában is meg fog felelni.

íj. Sporzon Pál.

(Vége köv.)

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hreblay Emil.

A baromfitermékek jobb értékesítésének módoszatai.

III.

(A baromfiak osztályozása; a hizlalásra alkalmas ketreczek; a baromfifertőző betegségek elleni védekezés.)

A hizlalótelepre érkezett baromfit kellő pihenés után osztályozni kell. Ha az osztályozás talán már az összeszedésnél nagyjából megtörtént volna, azt a hizlaló telepen újból a legnagyobb figyelemmel ismételni kell. Az osztályozásnál a baromfiak *hússága, kor, szín és nem* szerint külön-külön helyezendők s vagy azonnal a hizlalóketreczekbe, vagy pedig ideiglenesen kisebb szállítókosarakba rakjuk, melyekben aztán a hizlaló-kekretekbe helyezhetők.

Hússág szerint azért kell osztályozni az egykoru, egyszínű és egyneműeket, mert a husos baromfi aránylag rövidebb idő alatt, legfeljebb 8—10 nap alatt javul fel, míg a soványabbnak több idő kell.

A nagyon soványakat, miként már említettem, nem szabad a hizlába tenni.

Ha az egyszínű és egykoru husos baromfiakból annyi nem kerülne ki, hogy egy-egy hizlaló-kekrecek velők megtelne, akkor lehet a különféle színűeket (fehér, tarka, fekete) együvé zárni; de a különböző korúakat és neműket sohase zárjuk egy hizlaló-kekrecekbe, mert az ilyen vegyeskoru baromfi sohase fog oly jól és gyorsan husban gyarapodni, mint azok, melyek helyesen voltak összeválogatva.

Kor szerint azért kell a baromfit osztályozni s csak egykorúakat zárni egy-egy hizlaló-kekrecekbe, mert a különböző korúak közül az idősebbek a takarmányozásnál a gyengébbeket háttérbe szorítják s így ezek nem jutnak ele-

gendő t
ha meg
ségi ar
nagy b

ges. r
koppas
a mun
emlitem
ha epe
a fehér
fehért
választ

F
szerint
nél is
dők, a
ép ugy
egybe
mert
oly fon
távolab
helyisé
juk, az
hizni.

A
be van
legalá

F
is ném
etetni
Ebből
annyi
desen,
— bár
eszik, o
löle, a
betege
bepiszl

A
alkalm
módon
nyilási
melyik
tétlen
ha a l
ismerh
értékes
arra k
eljárás
barom

valam
tetett

Minde
ketrec
és 65

melyb
mitanc
deszka

magas
készít
cm. v
1.5X
ságu
azért
trágya
könny

része
látva
méter
a má
alul e
és n

nyilá
fel-é

ellátv

gendő takarmányhoz. De másrészt az egykoruak, ha meghiztak és levágtak, szép és egyminőségű árut képeznek, ami a jobb értékesítésre nagy befolyással van.

A szín szerinti osztályozás azért szükséges, mert ha a baromfi vágásra kerül, a koppasztásnál, a toll osztályozásával kevesebb a munka, ez azonban, miként már fentebb említém, nem oly lényeges dolog, hogy ettől, ha épen kell, eltérni ne lehetne. A tyuktollban a fehérszínű toll értékesebb a tarkánál s így a fehértollu tyukok tolla a tarkától mindig különválasztva gyűjtendő.

Fontos és nagyon figyelemre méltó a nem szerinti osztályozás pontos betartása. A csibeknél is a kakasok és jérezék külön-külön zárandók, a baromfinál a tojók és hímek szintén, ép úgy a kappanok is. Ha a különeműket egybezárujuk, ezek nem fognak jól gyarapodni, mert a hímek a tojókat folyton zaklatják. Ez oly fontos, hogy a hímek a tojóktól lehetőleg távolabb, más oldalon helyezendők el a hizóhelyiségben. Ha az egyműket együvé zárjuk, azok csendesen viselkednek s jól fognak hizni.

Az osztályozás után, ha a baromfiak mind be vannak már rakva a hizlók ketreczekbe, legalább 3 órai pihenésre van szükségük.

Ezen idő elteltével, mialatt helyzetükkel is némileg megbarátkoztak, meg kell a baromfit etetni a hizlásra előkészített takarmánnyal. Ebből azonban az elő etetéskor csak felannyi adandó egy-egy ketrecz elé, mint rendszeren, mert gyakran a szokatlan takarmányt — bármily éhesekek legyenek is — nem igen eszik, csak izlelgetik s így, ha sokat adnánk belőle, az vagy megromlanék s így könnyen megbetegedést okozhatna az állományban, vagy bepiszkoltatnék, ami szintén kárba menne.

A hizlalandók lelkiismeretes megválogatása alkalmával az összes baromfiak a már jelzett módon megfigyelendők nem beteg-e vagy szájnyílásukban nincs-e fekély vagy daqanat? A melyiknél a legkisebb gyanu merül fel, azt feltétlenül ki kell zárni a hizlásból s az ilyen, ha a betegség jelei még csak kismértékben ismerhetők fel rajta, le kell vágni és ha lehet értékesíteni, ellenkező esetben levágás után az arra kijelölt helyen el kell etetni. Ily szigorú eljárás mellett a hizóhelyiséget minden fertőző baromfibetegségtől tisztántartandó.

A tyukok, kakasok, kappanok és csibék, valamint fiatal kaesák és libák az alább ismertetett szerkezetű hizlók ketreczekbe teendőek.

E ketreczek méretei a következők:

Egy-egy ketrecz-állvány háromemeletes. Mindegyik emelet térfogata 60,5 □ dm. A ketrecz állvány 190 cm. magas, 120 cm. széles és 65 cm. mély.

Az egyes ketreczek magassága 60 cm., melyből azonban alul 10 cm. magasság leszámítandó a léczből lézagosan készített fenékdéskára és a kihuzható trágyagyűjtő deszkára.

A ketrecz-állvány 4 főszoja 190 cm. magas és 5×5 cm. vastag fenyőfából van készítve. A keretül szolgáló keresztléczek 3×5 cm. vastagságúak, a ketrecz beléczezésére pedig 1,5×4 cm. lécz használandó. Ép ily vastagságú léczből készül a léczezett fenék, ami azért szükséges, hogy a trágya a kihuzható trágyagyűjtő deszkára hulljon és így a ketrecz könnyen tisztítható legyen.

Elöl a hizlók ketrecz minden emeletnyi része leszédhető vassodrony léczezettel van ellátva. A vassodronylécz gömbölyű és 7 milliméter vastag. Az egyik vaslécz oldaltávolsága a másiktól 4 cm., magassága 45 cm.; felül és alul egy-egy gömbölyű vasrudba vannak olvasztva és négy esavarral a négy sarkon odaerősítve.

Minden ketreczen egy 40—40 cm. ajtónyílás van, a mely ugyancsak ekkora nagyságú fel- és letolható ajtócskával zárható.

A kihuzható fenékdéskára fogantyúval van ellátva.

A ketreczek előtt kétoldalt egy 10 cm.

hosszúra kiálló és 10 cm. támaszszal bíró vasrud áll, melyre az etető-vályu helyzetetik.

Az etető-vályu olyan hosszú mint a ketrecz, mélysége elől 6. hátul 4 cm., fenékszélessége 5 cm., felsőnyílás falainak egymástóli távolsága 8 cm.

Az etető-vályu belső falai czinerek pléhbel bélelendők ki, hogy azok könnyen tisztíthatók és mindenkor tisztán tarthatók legyenek.

A ketrecz jobb oldalfalán egy-egy ugyanolyan, de csak 50 cm. hosszú kis vályu látható, mely nincs pléhbel kibélelve s az csupán durva homok nyújtására használtatik.

A ketreczeket nagy gondal kell tisztán tartani. Fertőtlenítésre azonban karbolineum vagy ehhez hasonló átható szagu folyadékot nem szabad használni, mert a hizóbaromfiak husa könnyen felveszi ezt a szagot, ami semmi esetre sem lenne előnyös.

Az ilyen erős szagu fertőtlenítő folyadék helyett fertőtlenítésre az Aschenbrandt-féle mésztej használható. A ketreczek tisztogatása és fertőtlenítése a következő módon történik:

A ketreczek trágyagyűjtő deszkája naponta reggel 5—6 óra között kihuzatik s a rajtlevő trágya a hizlók ketrecz előtt az e célra készült hordozható faládba lesöpörtetik, a deszka pedig az Aschenbrandt-féle mésztejjel le lesz öblítve, homokkal beszórva és újból helyére téve.

A hizlók ketreczekben levő baromfiak levágása után, ami a tyukféleknel 8—14 naponként történik, az egész ketrecz ki lesz tisztítva, söpörgetve, forró lugos vízzel leöblítve és azután az Aschenbrandt-féle mésztejjel bemeszelve.

Az etetővályut minden etetés előtt forró lugos vízzel le kell mosni és tiszta hideg vízzel leöblíteni s csak azután adható bele a takarmány.

Ha az állványokat, a ketreczeket és magát a hizlók helyiséget tisztán tartjuk és a helyiséget naponta a reggeli és a délutáni időszakban parázson égetett borokafenyőmag-füsttel kifüstöljük, úgy a helyiség szagtalan és egészséges lesz.

A baromfi hizlók telepek legnagyobb ellenségei a baromfi fertőző betegségek. Ha valamelyik fertőző betegség a baromfiak közt mutatkozik, a fertőző baromfiak azonnal kiirtandók, mivel ellenesetben az csakhamar elterjed és az egész állomány menthetetlenül elpusztul. Tehát roppant nagy súlyt kell fektetni a tisztaságra, melylyel sikerül is távol tartani a veszedelmes bajokat.

A kik tehát hizlálni óhajtanak, ezen körülményt jól jegyezzenek meg, hogy vállalkozásuk balul ne üssön ki.

bl.

A tejminőség kérdésének szabályozása.

(György Endre a m. kir. földmívelésügyi miniszter londoni sajtóadósítótának jelentése.)

Azon különböző törvények, amelyek az étel és ital hamisításának meggátlása végett hoztattak, és különösen az 1899-iki Sale of Food and Drugs Act kivánatosná tette szabatos meghatározását annak, hogy hol kezdődik a hamisítás az egyes élelmi cikkeknel, hogy tehát melyek azon lényeges tulajdonságok, a melyek az áru valódiságára megkívántatnak.

A Board of Agriculture egy bizottságot bízott meg azzal, hogy megállapítsa azt, „minő hiánya a valódi tej vagy tejfel rendes alkatelemeinek, vagy idegen anyagok vagy viz mily mértékű hozzáadása a tejhez (beleértve a tejsűrít) vagy tejfelhez állapítja meg azt a feltételt, hogy a tej vagy tejfel — mig csak az ellenkező nincs bebizonyítva — nem valódi.” Ezen bizottság tagjai gyakorlati gazdák, vegyészek, tanárok és a Board of Agriculture kiküldöttei voltak.

A bizottság jelentését most tette közzé a Board of Agriculture s ezidőszert a bizottság javaslata képezi az angol gazdakörökben a legélelmebb vita tárgyát.

A bizottság összes tagjai egyértelműek

voltak annak javasolásában, hogy a Board of Agriculture állapítsa meg szabályrendeletileg a tej minőségének minimális határait; a tejfelre nézve azonban csak annyit javasoltak kimondani, hogy gelatin vagy bármilyen más anyag bekeverése azon feltevésre szolgálhat okot, mikép az nem valódi.

A tej minőségének legelső határait nézve már hosszú évek előtt épen a gazdaközönség köréből javasolták azok megállapítását a hamisítások meggátlása céljából. Sőt a legtekintélyesebb testület, a Central Chamber of Agriculture a minőség fokozatára nézve is tett már 1895-ben javaslatot, a mely javaslatról azonban legutóbb, 1901 április hó 30-án tartott ülésében némileg eltért.

Szembeszökő a minőség legelső határainál a megállapítás nehézsége. A tej minősége függ a talajtól, függ a tej különböző természetétől és az évszaktól is. Ezért a javaslatok egy része az volt, hogy a tej különbözősége megvidékek, fejekek és évszakok szerint és mindegyikre külön minimumok állapítottassanak meg. Mindegyik ellen azonban szembeszökő volt az ellenvetés is. A fogyasztó a törvény értelmében azt keresi, mit van neki joga megkövetelni a tej minőségétől s nem azt akarja ellenőrizni, hol tartja a gazda a tehenet, mikor feji, mit ad enni s mikor borjazzatja? Tényleg konstataitva lelt, hogy még a legjobb minőségű tejet adó Jersey fajta marhánál is, tavasszal, különösen az esteli fejésnél, mely szállítási kénysszer miatt néha csak 6—8 órával van később a reggeli fejésnél, a tej minősége sokkal rosszabb, mint a legrosszabb tehenel is száraz takarmányon, reggeli fejésnél.

Mindezek dacára a bizottság azt ajánlja a kormánynak, hogy a minimális minőséget ugyanazon számban fejezze ki és mindazon esetben, amikor ez a minőség nincs elérve, a tejeladó ellen mondassék ki az elővételelem, mikép teje hamisítva van akár vízzel, akár más módon. Természetesen a gazda ez esetben köteles igazolni magát és a gazdakörök nagy súlyt fektetnek arra, amit ők a tehenel való apellálásnak neveznek, tudniillik arra, hogy a tehen megfelelő időben ellenőrzés alatt fejessék meg s csak akkor következzenek be a büntető szankciók, ha ez a gazda ellen bizonyítana.

A bizottság által kiballgatott tanuk vallo-másából az tünt ki, hogy Angliában az eladásra szánt tej átlagosan 12,5—12,8 százalékgig tartalmaz szilárd anyagokat és ebben 3,7—4,0%-ig zsíralkatrészeket. Ehhez képest javaslata az, hogy mondassék ki Board of Agriculture által, hogy ha valamely tejnél az találtatik, hogy az összes szilárd alkatrészek 12. a vajzsír 3¹/₄, a többi szilárd anyagok pedig 8¹/₂% alatt vannak, a további vizsgálat rendeltessék el, a tej gyanusnak találtatván. A bizottság egyes tagjai külön véleményt adtak be; az egyik a tavaszi időszakra külön minimumot akar megállapíttatni, a másik az összes határt lejjebb szállítani, még pedig 11,75%-ra, a vajzsír határát is leszál-lítva a márczius—juniusi időnyre 2,75%-ra. Ezen véleményhez járultak hozzá nagyobbára a gazdakörök is, annyival inkább, mert tényleg a gyakorlati gazdák javaslata magában a bizottságban is inkább e felé hajlott. Kivánatosnak tartják ők is az ellenőrzést, a hamisítások meg-gátlását, és e célra szükségesnek találják a minimális minőség szabatos megállapítását; azonban, ha a tej minden időben ezen mini-mális mérték szerint itéltetik meg, a jóhízemű gazdát kitennék a hamisítás gyanújának, ha oly határt állapítanak meg, a melyet néha csak-ugyan nem lehet elérni.

Meg kell még jegyezni, hogy a Board of Agriculture felszólítására a vasutársaságok kijelentették, hogy a vasuti szállításoknál nem fogják ellenezni a tejes edények lezárását és lepe-csételését, hogy így az előadó gazda felelő-sége egész határozottsággal állapítható legyen.

A többi tejtermékekre nézve nincs ily határozott javaslat. Azt, hogy a gelatin vagy

más anyag hozzáadása további vizsgálatnak veti alá a tejfelt, már érintettem; leszdedett teje nézve végső határol a szilárd alkatrészek 9%-a javasoltatik kimondani, és a süritett tejnél a vajzsír 10%-a, a nem zsír szilárd alkatrészeknek pedig 25%-a javasoltatik. Ezek ellen nincs kifogás egyik részről sem, s így valószínűleg bele jönnek a szabályzatba.

Végül azt akarom kiemelni, hogy a sűrű lakosság és népes városok miatt a tejgazdaság sokkal nagyobb horderővel bírván Angliában, mint másutt: a gazdaközönség nagy érdeklődése a kérdés iránt szembeszökőleg jogosult, annyiival is inkább, mert az élelmiszerek hamisításának ellenőrzése különös gondját képezi a törvényhozásnak és közigazgatásnak egyaránt.

A budapesti juliusi gyapju- aukeziók.

A budapesti gyapjuaukeziók 10-ik sorozata július 3-án indult meg és folytatólag július hó 4-én és 5-én tartott. A gyapjuárverési vállalat ez alkalomból XLI., XLII. és XLIII. számú jegyzékeit adta ki, melyek szerint összesen 17,308 zsák gyapju került kalapács alá.

A német piacznak zilált, bizonytalan helyzete ezen árveréseken is éreztette hatását, mindazonáltal a hanyatló irányzat nem öltött akkora mérvet, mint azt várták. Az osztrák és hazai katonaposztó-szállítók ugyanis nagyobb vételkedvet mutattak, mint azt náluk eddigéle megszoktuk; sőt nem egy tétel felett oly élénk verseny fejlődött, hogy az bennünket jobb időszakokra emlékeztetett.

Ismert tény, hogy a gyapjuaukeziók tenyésztőknek, kereskedőknek és közvetítőknek egyaránt rendelkezésre állanak és ez utóbbiak különösen a második és harmadik napon kinált áruval nagyban igénybe is vették az árverést, bár — mint az előre látható volt — eredmény nélkül; mert addig, míg nagy kínálat mellett jobb minőségű áru áll rendelkezésre, bizony az összevásárolt és minőségileg alárendelt, homokos, bejtorjános, silány árunak nem akad vevője; éppenséggel akkor nem, midőn a tulajdonosok árujuktól csak a limitált árnál jóval magasabb árakon akarnak megválni.

A nyilvános árverések intézménye nálunk oly széles és biztos alapokra van helyezve, mely az adás-vevést nagyban előmozdithatná, ha az emberek okosan tudnának vele élni. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy az aukeziókra felküldött árut vegyes bizottság értékeli, mely egy miniszteri biztos jelenlétében hozza határozatait; a piaci konjunkturáknak megfelelő árt oly férfiak állapítván meg, akiknek tapasztalatait és szakismereteit a magyar királyi gyapjuminősítő intézet által szolgáltatott rendment-meghatározások támogatják. Az eladók tehát teljesen meg lehetnének nyugtatva az iránt, hogy árujuk olcsóbb áron nem fog eladni, mint a mennyit a fenforgó konstellációk közt tényleg ér. Mindazáltal megtörtént most is, hogy egy tenyésztő zsírban nyírt gyapjáért éppen 50%-kal kívánt többet, mint a mennyit a bizottság áruja részére megállapított. Az ilyen magatartást nem lehet helyeselni; másrészt azonban elismeréssel kell kiemelni, hogy többek közt akadtak olyan tenyésztők is, akik kijelentették, hogy még az esetben is átengedik a tételt, ha egy-két koronával kevesebbet kínálnak árujukért, mint a milyent az értékelő bizottság minimálisul megállapított; és éppen a legkiválóbb nyájtulajdonosok és tisztjeik jártak el zsírban nyírt gyapjaiknál így igen helyesen. Feltéve ugyanis, hogy a szeptemberi aukeziókon valamivel nagyobb árt érhetnek is el, a mérleg másik serpenyőjébe esik annak megfontolása, hogy a dunaparti — méltán kifogás alá eső — raktárakban különösen a zsírban nyírt gyapju mennyit veszít súlyából és hogy az esetleges töke-kamat veszteség is számot tesz. Csak ha az eladók zöme így gondolkozik, számíthatunk arra, hogy a rosszabb

konjunkturák mellett is a gyapju adás-vevése nagyobb mérvet fog ölteni.

A aukeziót vezető dr. Hefty Frigyes ur különben ez alkalommal is nagy körültekintéssel és ügyességgel forgatta a kalapácsot, amiből képest az első napon eladásra került 4010 zsák közül 856 zsák háton mosott és 1174 zsák zsírban nyírt, összesen 2030 zsák, tehát a kinált mennyiségnek 41,3%-a maradt eladatlanul. Az el nem kelt tételek között volt: 133 zsák háton mosott, 262 zsák zsírban nyírt, összesen 395 zsák posztógyapju, az első napon árverésre került posztógyapjumenységnek 57,4%-a; 632 zsák háton mosott, 372 zsírban nyírt, összesen 1004 zsák fésűgyapju (33,6%), 80 zsák háton mosott, 516 zsák zsírban nyírt, összesen 596 zsák szövetyapju (48,8%). Az árverésre került 11 zsák kétnyiretű, 3 zsák friz, 7 zsák bárány és 14 zsák angol keresztzett gyapju nem talált vevőt.

A második napon a kereslet sokkal lassabban indult meg, mint azt az első nap eredményi után vártuk volna, minek oka főleg abban keresendő, hogy a kínálat a zsírban nyírt gyapjakkal indult meg, amelynek tömege nem állott arányban a kereslettel. A vevők zömét ugyanis — mint fentebb már említém — kivételosen a katonaposztó-szállítók tették, kik csak részben vannak (mint pl. az Offermann és Bredlik cégek) nagyobb gyapjumenységek mosására berendezve. A harmadik napi aukezió zsírban nyírt gyapjakkal végződött, megérhető, hogy az jóformán eredménytelenül záródott le.

A második napon kinált 6460 zsák közül 1274 zsák háton mosott és 1835 zsák zsírban nyírt, összesen 3109 zsák, tehát a kinált mennyiségnek 47,3%-a maradt eladatlanul.

Az el nem kelt gyapjak között volt: 239 zsák háton mosott, 806 zsák zsírban nyírt, összesen 1045 zsák posztógyapju, a kinált posztógyapjumenységnek 51,9%-a; 63 zsák háton mosott, 704 zsák zsírban nyírt, összesen 767 zsák szövetyapju (50,4%); 821 zsák háton mosott, 329 zsák zsírban nyírt, összesen 1550 zsák fésű gyapju (40%). A kinált 139 zsák cigája és 8 zsák kétnyiretű gyapju nem talált vevőre. A kalapács alá kerül 31 zsák báránygyapju ellenben mind elkelt és pedig nagyobb-részt jóval a limitált értéken felül.

A harmadik napon árverésre került 5838 zsák gyapju közül 2966 zsák háton mosott, 95 zsák zsírban nyírt, összesen 3916 zsák, a kinált mennyiségnek 67,1%-a maradt eladatlanul. A vevőre nem talált gyapjak között volt: 479 zsák háton mosott, 378 zsák zsírban nyírt, összesen 857 zsák posztógyapju, a harmadnapi posztógyapjumenységnek 59%-a; 2158 zsák háton mosott, 341 zsák zsírban nyírt, összesen 2469 zsák fésű gyapju (87,2%); 169 zsák háton mosott, 212 zsák zsírban nyírt, összesen 381 zsák szövetyapju (49,4%); 43 zsák háton mosott kétnyiretű gyapju (70%). A kinált 6 zsák báránygyapju és 160 zsák cigájagyapju nem talált vevőt.

A katonaposztógyárosok közül a legnagyobb vásárló volt Quittner troppai cég, mely az első napon 297 zsák háton mosott és 65 zsák zsírban nyírt fésű gyapjut, a második napon 303 zsák, a harmadikon 121 zsák háton mosott fésűgyapjut, összesen 786 zsákot vásárolt. Jelentékeny mennyiséget vásárolt Brdlik pocateki cég is, mely 439 zsák hátonmosott, 261 zsák zsírban nyírt, összesen 700 zsák fésű gyapjut vásárolt. Harmadik helyen említhető Regenhart F. és társa losonci-pozsonyi cég, mely 359 zsák hátonmosott fésű, 300 zsák hátonmosott szövetyapju, összesen 659 zsák gyapjut vásárolt. Számottevő mennyiséget vásárolt Offermann brünni cég is, mely 453 zsák zsírban nyírt fésű- és 194 zsák zsírban nyírt szövetyapjut, összesen 647 zsákot vásárolt. A vevők sorában még a következő katonaposztó-szállítók szerepeltek: Zsolnai, beszterezabányai és gácsi posztógyárak; Enoch Korn fia Iglau; J. F. Novotny Pocatek;

Aron Jakab Löw-Beer fia Elisenthal; Brüder Launer Teitsch; Heller özvegye Weisskirchen.

A hátonmosott fésű gyapjak közül legdrágábban kelt az első napon gróf Károlyi Tibor 53 zsákból álló tétéle, melynek métermázsáját Quittner troppai cég 318 koronán vásárolta meg; a második napon gróf Serényi János uradalmának 37 zsákból álló fésűgyapja érte el a legmagasabb árt, amelyet Löw-Beer elisenthali cég vásárolt 252 koronán métermázsánként; az árverés harmadik napján Glück Venczel csegei gazdaságának 76 zsákból álló fésűgyapjutétele kelt el legmagasabb áron, melyet Klauber pilseni cég 262 koronán vásárolt meg métermázsánként.

A többi gyapjuminőségeknél elért legmagasabb árak a következők voltak: zsírban nyírt fésű gyapjunál 124 korona, hátonmosott szövetyapjunál 332 korona, zsírban nyírt szövetyapjunál 110 korona, hátonmosott merinógyapjunál 550 korona, zsírban nyírt merinógyapjunál 130 korona, háton mosott báránygyapjunál 590 kor., zsírban nyírt báránygyapjunál 140 korona és kétnyiretű gyapjunál 198 kor. métermázsánként.

Gróf Károlyi Mihály debrői szaponária mosásu elektorral negretti gyapjából Schrader bécsi cég egy 68 zsákból álló tételt 550 koronán, Hochgesang Miksa berlini cég egy másik 64 zsákból álló tételt 540 koronán vásárolta, míg ugyanezen ezen cég közvetlenül a vásár után 560 koronát fizetett egy 68 zsákból álló tételért. A legnagyobb áron kelt gróf Széchenyi Gyula marczali uradalmának 142 zsákból álló báránygyapja, mely 590 koronán cserélt gazdát. A marczali többi árúból Ehrmann F. bécsi cég 124 zsákot vett 548 koronán métermázsánként. A közvetlenül utána kinált kéthelyi gyapjuért csak 482 koronát kínáltak, minélfogva eladatlanul maradt. A zsírban nyírt elektorral-negretti gyapjak közül a debrői 25 zsákból álló tétel 130 koronán kelt, vevője Altschul és társa budapesti cég volt; ellenben Metternich Sándor Paulina hercegné báthi uradalmának 18 zsák zsírban nyírt nemes merinógyapja csak 116 koronán a herceghalmi 18 zsák pedig 106 koronán kelt el métermázsánként.

Ugy látom, hogy a zsírban nyírt gyapjaknak egyidőben kedvező értékesíthetőségének időszaka lejárt, min csudálkozni éppen nem lehet, mert a vevőknel a bizodalom ezek kedvező rendementje tekintetében sok esetben nem ok nélkül megrendült.

Dr. Rodiczky Jenő.

Gazdasági egyesületek mozgalma.

Rovatvezető: de Pottère Brunó.

A Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegyei Gazdasági Egyesület május 19-én gróf Almásy Imre dr. elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Kovács Albert titkár terjesztette elő a vármegye lötenyészbizottmányának azon javaslatát, hogy az idei lödíjazások löversenynevei köztessenek össze. A lötenyészbizottmány a löverseny rendezésére a gazdasági egyesületet kérte fel s az igazgató-választmány tekintettel az ügynek egy lötenyészési, mint gazdatársadalmi érdeklődések felkeltése szempontjából való fontosságára, javaslatba hozza a közgyűlésnek a régebben szokásban volt löversenyek felújítását. Az egyesület löversenyekhez szükséges tiszteldíjakat gyűjtés útján szerezte össze. A közgyűlés a löverseny rendezésének tervét helyesléssel fogadja s az igazgató-választmánynak ez irányban intézkedéseit jóváhagyja. A közgyűlés tárgyalás alá vette az igazgató-választmánynak Haraszthy Tivadar indítványára előterjesztett javaslatát a katonák 3-ik szolgálati évük nyarára aratási munkálatokra való hazabocsátása tárgyában. A választmány úgy humanitárius, mint nemzetgazdasági, sőt magyar nemzeti szempontból is rendkívüli nagy horderejű intézkedésnek tartja, a hadseregben szolgáló katonaságnak szolgálata 3-ik évében aratás idejére való hazabocsátásának tervét, minthogy a magyar munkásnak ugyszólván 6 hét alatt kell megkeresnie egész élelmet s a 3-ik évi szolgálat

után ösz az évre a család néz az meg a v szolgáló gyában. nyára e osztály baromfi termelés főképen mány ne alakítan tagot de indítván hogy a foglalkoz országos A sági egye díjazását Miklóson ket 178 drb disz egyesüle tak ki. l ló- és verseny tok ügyet ből, kett fogatok győztese gazdak a tisztel let gyűjt korona e

A junius 2 Szordahel örömmel berendez hogy a berkeszi magot ez irat intéz hez a ló valamint ványozo választm gyümölcs

A 9-én tart Hortobá ezák d éves kar aranyat, és 1 éve arany p menyit bizottság kezén le elégtő s birtokos csak ez hortobá 6480 ko 55 első 72 koró állatra e

A sület igé megye Torma gyalás és fásít tet, mel módosít maszkoc mint hu taira, k főzött, faiskola zékkel a tes irat hogy ol sanak, tán a szabály mely da len tap gyümölcs rasi fa ségi fa és amel

után őszszel hazaküldött kiszolgált katonáéle esett az évre minden gazdasági munkától, terhére van a családnak is s a legnagyobb nyomor elébe néz az első télen. A közgyűlés átiratilag keresi meg a vármegye törvényhatóságát a 3-ik évet szolgáló katonák időleges szabadágolása tárgyában. A közgyűlés *Lippich* Gusztáv indítványára elhatározza egy baromfitenyésztési szakosztály megalakítását, hogy ez által is a megyei baromfitenyésztés fejlesztésére, s főleg a kiviteli termelésre tevékenyebb közre hathasson, s hogy főképen a kisgazdák kezén levő baromfiállomány nemesítését is előmozdítsa. A közgyűlés az alakítandó baromfitenyésztési szakosztályba 10 tagot delegált. Fehér Miklós választmányi tag indítványára a közgyűlés utasítja a választmányt, hogy a tejszövetkezetek kérdésével behatóan foglalkozzék és az ezirányú tárgyalásokra az országos tejgazdasági felügyelőt is meghívja.

A Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegyei gazdasági egyesületi versenyekkel összekötött tenyészlő-díjazását június 16-án tartotta meg Török-Szent-Miklóson. Bíráló alá került 317 drb állat, melyeket 178 tenyésztő hozott fel. 25 pénzdíjat és 10 drb diszoklevelet osztott ki ez alkalommal az egyesület; a pénzdíjak kisgazdák részére adták ki. Ugyancsak 16-án tartotta az egyesület a 16- és ügétversenyt Török-Szt-Miklóson. A verseny kettesfogatok, hátlovak, négyesfogatok ügétversenyéből, mezőgazdák löversenyéből, kettős kocsiversenyéből, hátlovak és négyesfogatok ügétversenyéből állott. A verseny győztesei részére értékes tiszteletdíjak, a kisgazdák részére pedig pénzdíjak adtak ki. Ugyancsak tiszteletdíjakat, mint a pénzdíjakat az egyesület gyűjtés útján hozta össze s körülbelül 2500 korona értékű tiszteletdíjat és pénzdíjat adott ki.

A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület június 26-án tartotta igazgató-választmányi ülését *Szerdahelyi* Agoston elnöklété alatt. Az ülésen örömmel vették tudomásul a géresi mintagazdaság berendezésének engedélyezését, valamint azt is, hogy a földmivélsügyi miniszter a sáros-magyarberkeszi mintagazdaság részére a szükséges vetőmagot engedélyezte. A választmány köszönő felirat intézését határozta a földmivélsügyi miniszterhez a löversenydíj engedélyeztet 1000 korona, valamint az orbódi esikőlegelő létesítésére utalványozott 1200 korona segélyért. Az igazgató-választmány terve vette, hogy a f. év folyamán gyümölcskültatást és állatdijazást fog rendezni.

A Debreczeni Gazdasági Egyesület június 9-én tartotta meg szokásos évi lödíjazását a Hortobágy-pusztán, mely alkalommal anyakancazák díjazására 15 drb 10 frankos aranyat, 3 éves kanczaesikők díjazására 11 drb 10 frankos aranyat, 2 éves kanczaesikők díjazására 11 db és 1 éves kanczaesikőkért 10 drb 10 frankos arany pénzdíjat osztott ki az egyesület, valamint kisgazdák lovai díjazására. A bírálóbizottság konstataulta, hogy a kisgazdáközönség kezén levő állatállomány minőségi javulása kielégítő s a ezeltudatos lönevelés e kis- és közép-birtokosok körében mindinkább terjed. Ugyancsak ez alkalommal tartotta meg az egyesület a hortobágyi bikadíjazást is, mely alkalommal 6480 korona pénzdíjat osztott ki; ez összegből 55 első díjjal kitüntetett apaállat részére egyenként 72 korona, 65 második díjjal kitüntetett apaállatra egyenként 48 korona jutott.

A Szolnok-Dobokavármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya, mint egyuttal a vármegye mezőgazdasági bizottsága május hó 10-én *Torma* Miklós elnöklété alatt tartott ülésén tárgyalás alá vette a vármegye által a faiskolákról és fásításokról készített szabályrendelet-tervezetet, melyet a földmivélsügyi miniszter kifogásol és módosítani kíván. Az igazgató-választmány támaszkodva a megyebeli községi faiskolának több mint husz évi fennállása alatt szerzett tapasztalatra, kijelenti, hogy a megye adott viszonyai között, hol ritka községben található szakértő faiskola kezelő, hol a nép nem bír a kellő érzékkel a gyümöslaiskolák és gyümöslaitenyésztés iránt, s községek pedig szegények arra, hogy olyan felszerelt és jól kezelt faiskolát tartanak, melylyel ezélt is lehet érni, ennek folytán a választmány nem is boosájtkozik olyan szabályrendelet módosításának tárgyalásába, mely dacára a husz év alatt szerzett kedvezőtlen tapasztalatoknak — mely idő alatt megyei gyümöslaitenyésztési vándortanító, később pedig járási faiskolafelügyelők is működtek — a községi faiskolákat továbbra is fentartani kívánja és amely a járási faiskola felügyelői-intézmény

rendszeresítése által újabb, egyenként 2500 koronára tehető terhet ró a megyebeli községekre. A választmány, mint mezőgazdasági bizottság ismételtlen felkéri az alispánt, hogy kövessen el minden lehetőt a ezélhoz nem vezető községi faiskolák eltörlésére és ha már nem vihető keresztül azon terv, hogy a községi faiskolákat egy nagyobb megyei faiskolával helyettesítsék, akkor az 1894. évi XII. t.-cz. 43-ik §-a alapján a 7 szolgabírói járás központján felállítandó járási faiskolákban egyesítse a megszüntetendő községi faiskolákat. *Szentmáry* János titkár ismerteti ezután a magyarlaposi, bethlemi, szamosújvári, nagyilondi és kékesi járáások mezőgazdasági bizottságainak határozatait, melyben löhermagminta-vizsgáló rostával és egyéb ehhez szükséges felszereléssel való ellátásukat kérelmezik. A bizottság felkéri a megyei gazdasági együletet, hogy hasson közre az alispáni hivatalnál, miszerint az illető járási mezőgazdasági bizottságok a szükséges löhermagvizsgálathoz szükséges felszereléssel ellátassanak s a szolgabíróóságok személyezte a löheremagnak arankára való mikénti vizsgálatára betanítassák.

Az ülést követőleg az egyesület igazgató-választmánya gróf *Korniss* Viktor elnöklété alatt ülést tartván, megbizta *Csiky* Elekét a vármegye kis- és nagyobb birtokosai által rendezett gyümölcs-verseny elbírálására. Titkár bejelentette, hogy az egyesület löheremagniszitító rostáin 55 gazda 141 mm. vetésre szánt löheremagot arankamentesített; a rostálásoknál szerzett tapasztalatok szerint a löheremagban nemhogy kevesbedne az aranka, hanem inkább évről-évre szaporodik, miért is erőlyés és hatásos javaslatokat tesz az aranka terjedésének meggátlása ezéljából. A választmány a kisebb gazdákra való tekintettel a jövő rostáltatási időny alatt az első 50 kg. löheres és luczermag rostáltatását díjtalanul eszközli s minden további kg. rostálásért két fillért határoz szedni. Az egyesület az összes járási mezőgazdasági bizottságokat használat ezéljára egy löheremagniszitáló illetve löheremagniszitáló rostáskával és a hozzá tartozó felszereléssel fogja ellátni oly ezélből, hogy a kereskedők boltjaiban megejtendő löheremagniszitálókat szakértelemmel végezhessek, az arankáknak táfati löheremagot zárlat alá vehessék, továbbá, hogy a természetök részére való elarusítását megakadályozhassák. A választmány felkéri az alispánt, hogy a mezőgazdasági előadót jövő évi február és márczius hó folyamán küldje ki a járási központokba a fözsolgabíróisági személyzet betanítása végett. A választmány a folyó évben rendezendő ügétverseny szabályzatát jóváhagyja s a verseny napján szeptember 15-ét tüzi ki. Végül a választmány a tagosítási kérdésnek az OMGE. közgazdasági szakosztályában való tárgyalására az egyesület képviseletében dr. *Torma* Miklóst és dr. *Mihályi* Tivadart küldötte ki.

Az Esztergomvidéki Gazdasági Egyesület a megyebeli kisgazdák részére tanulmányi kirándulást rendezett a Párisból visszahozott magyar mezőgazdasági kiállítás tárgyának megtekintése végett. *Báthor* Róbert alelnök és *Szabó* Géza titkár vezetése mellett 180 esztergomgyeie kisgazda tekintette meg június 23-án nagy érdeklődéssel a mezőgazdasági kiállitást.

A Barsvármegyei Gazdasági Egyesületnek tavaszi közgyűlése elé terjesztett multévi működéséről szóló jelentésből a következőket közölhetjük: Az egyesület fennállása és tevékenysége bizosítottnak vehető, mert a tagok közül az egyleti tevékenységben mind többen és többen vesznek részt, melynek a mult évben egyik legfontosabb tárgya a vámkérdés volt s melyre nézve a közgyűlés akként határozott, hogy a kölesönösséget óhajtja az ipar és mezőgazdaság között, nemcsak a gabonára, hanem a textil anyagokra is. A jelentés szerint nem legtöbb kedvezményes vámtarifára, hanem minunális és maximális tarifákra van szükségünk. A fokozatos vámtól sem tartja az egyesület helyesnek, még az iparezikkeknel sem, azért a határvami kedvezményt, mint pl. Szerbiánál, Olaszországnál megszüntetendőnek véli. Kizárandó egyáltalán, hogy az idegen termények átvonuló forgalma (transzitó) olesőbb legyen, mint a miénk. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének a jövő vámtarifája ügyében tartott tanácskozmányán az előadói javaslatot az egyesület elfogadta azon módosítással, hogy a pamut vámjá felemeltesék, ehhez a nagygyűlés hozzá is járult. Az egyesület különben azon meggyöződést vallja, hogy ha a

nagygyűlésen elfogadott vámok nem sikerülének, akkor az önálló vánterület jobban megfelel Magyarországnak összes közgazdasági tényezőinek. Az egyesület a fedezetlen gabonahatáridőüzlet eltörlésére nézve hozzájárult az Aradmegyei gazdasági egyesület memorandumához azon hozzáadással, hogy a gabonabörzére az árak jegyzése tekintetében is nagyobb ellenörzés gyakoroltassék. Az állattenyésztés terén az egyesület különösen a vörös-tarka szarvasmarha javításán és tenyészítésének okszerűbbé tételén buzgólkodik. Részt vett a tenyészállat vizsgálatokon kiküldötteivel, az állattenyésztés előmozdítására augusztus 19-én Aranyos-Maróthon díjazással egybekötött szarvasmarhakiállitást rendezett, melyen a nagytenyésztők kiváló szép szimmenthált, bérni és bonyhádi állatokkal vettek részt. A szarvasmarhatenyésztésnek emelésére mintegy 1300 korona díjat osztott ki az egyesület a földmivélsügyi miniszter, a vármegye és *József* Ágost főherceg adományából. A díjak a népies tenyészítésnek nagy serkentésére szolgálnak. Az egyesület jövő programjába is felvette az állatdíjazásokat, míg a szakértelem fejlesztésére a mult évben a tél és tavasz folyamán a földmivélsügyi miniszter anyagi támogatásával népies gazdasági tanfolyamokat, előadásokat és háziipar-tanfolyamot tartott. Az okszerű lentermesztésről a megye minden járásában mintegy husz helyen tartott előadást az egyesület fölkérése folytán az országos lentermesztési szaktanár s az egyesület a természetök próbatermesztéseik sikerei után a lent nagyobb mérvben természetésével, egy lenkikészítő gyár létesítését vette tervbe. A Kis-Tapolcsányban rendezett háziipari tanfolyammal az egyesület mezőgazdasággal kevésbé foglalkozó szegényebb és munkahiányban szenvedő garami és aranyos-maróthi járáások népének nyújt az egyesület téli keresetet. A kistapolcsányi tanfolyamon 20 tanítvány képeztetett ki, rendezett kosárfonó-tanfolyamot az egyesület Uj-Bányán is 22 hallgatóval s a jövőben e téren működését folytatni fogja. A szakértelem fejlesztésére és nagyobb látkör képzesére és a gazdasági előhaladás terjesztésére az egyesület kisgazdákkal négy ízben tett a mult év folyamán tanulmányutat. Az 5 napra terjedő tanulmányuton 30 kisgazda vett részt s az erdélyi viszonyokat, Kolozsvár város intézményeit és gyárait, a kolosmonostori tanintézet gazdaságát, Nagy-Szebenben pedig az erdélyi szász egyesület gazdaságát, a város nevezetességeit, gyárparát, a posztó gyártást, s végül a fogarasi állami ménes-birtok ménését, pinzgau tenyészítését és bivalytenyészítését és egyéb erdélyi különlegességeket. A jövő évi tanulmányut programjaul az egyesület Kaposvár gazdaságának, Zágráb és különösen Fiume intézményeinek és gyárainak tanulmányozását tüzte ki. Az egyesület a megye nagy- és közép-birtokain okszerűen üzött ezukorrépatermelésnek a kistermelők között való terjesztése végett répaszövetkezetek létesítésén fáradozott, törekvését azonban siker nem koronázta. A kisgazdák a ezukorrépatermelésnél, illetve átadásnál ki voltak egy időben téve a mázsamesterek önkényének mindaddig, míg az egyesület a garamivölgyi ezukorgyár rendkívül állandóan kulans eljárása alapján 3 év óta az egyes állomásokon ellenörkődő értelmes paraszfgazdákat nem alkalmazott. A garamivölgyi ezukorgyár átvévi barsmegyei állomásain az ellenöröket felülvizsgáló titkár a legteljesebb megelegedést tapasztalta, s a termelők által panasz kéredezösködésre sem tétetett. A szövetkezetek alakításának kezdetén a hitelszövetkezetek jönnek természetesen első sorban figyelembe, melyekkel nemcsak előnyösen befektetni, hanem a takarékosagot is fejleszteni, az áru vetőmag-uzsorat részben meghusítani lehet. A barsmegyei agrárszövetkezet a központi hitelszövetkezet hitelszövetkezeté alakítván, annak ez év végén 657 tagja és 761 üzlet-része volt, melynek értéke 27,995 kor. 05 fillér betétje 2293 kor. Az Országos Központi Hitelszövetkezetől 129,192 koronát kapott kölcsön, váltótárazója 124,574, kötvényei 14,762 kor. stb. Tartalékállapja 2908 kor., nyerevénye 2557 kor. 05 fillér. Az egyesület által alakított garamszent-györgyi, bars-bessenyői és n.-szecsei hitelszövetkezetek szép fejlődést mutatnak. A gazdakörök N.-Sallón, N.-Kálmán és K.-Szecsen alakulván; a gazdakörök konservatív népiüknél lassan haladnak előre, eleinte kevés taglétszámmal bírnak, a taglétszámszaporodás a jövőben remélhető. Alapító tagjainak száma 120, rendes

tagjainak száma 93, rendkiv. tagjainak száma 3. Összesen: 216. Pénztári t. bevétel 4357 kor. 24 fillér, alapítv. befizetés 400 kor. Összesen 4757 kor. 24 fillér. Kiadás 2665 kor. 50 fillér, maradv. 1692 kor. 74 fillér. Vagyona az egyletnek 50,371 kor.

IRODALOM.

***Az öröklési jog kérdései.** Ezen a czimen jelent meg dr. Baross János tollából egy füzet, amely legaktuálisabb agrár-reformjaink egyikét fejtegeti.

Az általános polgári törvénykönyv tervezetének tárgyalása után, a *törvényi öröklés* fontosságáról, megoldásáról beszél, amely tekintetben a régi magyar jogfejlődés alapján a ági-öröklés *ágiság* elvének keresztülvitelét tartja kívánatosnak. Az ágiság elve még a végrendeleti öröklés eseteiben is követendő volna, különbséget téve azonban *ingó- és ingatlan* vagyon között. E tekintetben konkrét javaslattal is áll elő s orvosszerekek mondja a *törzsökös-rendszer* (Anerbenrecht) meghonosítását, a *hitbizományi helyettesítés és hitbizományi intézmény* kiterjesztését, illetve rendezését, kapcsolatosan a *birtokminimum és maximum* kérdésével.

A mezei földbirtokok különösen pedig a kis parasztbirtokok érdekeinek megvédésére idevágó törvényes intézkedéseket tart szükségesnek s itt főleg a *törzsökös* rendszert ajánlja tanulmányozás céljából, mint a mely rendszer Németország legtöbb tartományában a parasztság helyzetét nagyban megerősítette.

A *hitbizományokról* szólva, ezek mai formáját czelszerűtlennek tartja, de nem azért, mintha megkötnék a földet, hanem mert nagy területeket kötnek meg egy-egy kézben. A magyar nép propogatív erejét különösen az Alföld és a Dunántul egyes helyein megkötik a nagybirtokok — ezt elismeri a szerző — de viszont rámutat azon egyéb természetű tényezőkre is, amelyek e vidékek kedvezőtlen népesedési és szociális viszonyainak létrehozásában döntő befolyást gyakoroltak s amelyek a hitbizományok rovására egyáltalában nem írhatók.

Visszont statisztikai adatokkal czáfolja meg azt, mintha a hitbizományok okai volnának a kivándorlásnak s a gyér népességnek, sőt a statisztikai táblázatokból kitűnik az, hogy a kivándorlás azokból a legnagyobb, ahol jóformán alig van hitbizomány. A hitbizományokat tehát nem eltörölni, hanem reformálni kell. E tekintetben két reform lenne eredményes és pedig meg kellene engedni azt, hogy egy család tulajdonát hitbizományából több kisebb hitbizományt alakítsanak és hogy a család a hitbizományok állagát megváltoztathassa. Ez utóbbi különösen agrár-szociális szempontból lenne fontos s vele az illető család ép úgy, mint a közérdek is sokat nyerne.

Nagyjából ennyiben foglalhatnánk össze Baross János az öröklési jog aktuális témájáról való fejtegetéseit, amelyeket szerző a tárgy iránti szeretettel, gondos összeállítással írt meg. A ki érdeklődik agrár-reformjaink iránt, haszonnal forgathatja a füzetet, amely eredetben a Magyar Gazdák Szemléjének január-májusi számaiban jelent meg s mint a Gazdaszövetség fenti folyóiratának külön lenyomata szerző tulajdonát képezi.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

377. kérdés. Egy 870 hold (a 1200 □-öl) szántóföld, 400 hold rét és 450 hold legelőből álló gazdaságot kezelek. A földek igen jó karban vannak, de helytelen vetésszámot tartottak eddig, ami meglátszik a vetéseken és az eddigi terméseredményeken. A talaj agyag 40—50% homokkal keverten, igen könnyen megmunkál-

ható. Az állatállomány 360 darab 1—4 éves tinó, 48 db jármosökör, 42 db ló, 45 db tehén és üsző, összesen 495 darabból áll. Ezen állomány annyi tárgyat szolgáltatott, hogy négy év alatt a határt be lehetett trágyázni.

Összeállítottam egy vetésszámot olyképen, hogy: őszi buza 280—300 hold lenne, őszi rozs 130—140 hold, tengeri 200 hold, árpa 80—85 hold, zab 120 hold, luczernás 20 hold, csalamádé 30 hold, burgonya 10 hold.

Mesterséges takarmányra nincs szükségem, minekutána a rét elegendő takarmányt ad, még eladásra is kerül.

A rétek közt egy 40 holdas tábla van, amibe búzát nem ajánlatos vetni, mert lapályos. Mit vessek bele?

Az idén trágyázva lesz 220—230 hold. Kérdem minő forgót ajánlanak? W. A.

378. kérdés. 20—22 drból álló tehenészetet óhajtok létesíteni. Sovány homokon gazdálkodom s a gazdálkodás főként a nagy kiterjedésű szőlő fentartása érdekében történik, hogy trágyát, szalmát, igaerőt stb könnyű szerrel juttassak a szőlőnek, a czél a tehenészetel is főleg a trágyatermelés volna, azonban közvetlen közelemben igen közel van egy vajgyár. A vidéken azonban a nagytestű szimmenthali és bonyhádi fajta tehenek értékesítése nehezen fog menni, miután az állományt selejtezni kell, miután a legtöbb mészáros fél a nagy darab marhától. Tisztelettel kérdem, hogy a fenti viszonyok között nem-e válna be jobban az inthali vagy más kisebb testű, de jól tejelő állat. Mint említém, a szabadkai vajgyárba a tejfölt akarom szállítani, a főzél tehát a tej minőségére való törekvés.

Sz. B.

379. kérdés. Haszonbéri szerződés értelmében földesuram köteles az összes gazdasági épületeket, kutakat, kerítéseket egy éven belül (mely határidő ez év október 1-én lejár) teljesen jó karba hozni és így átadni. Az esetre ha ezt nem teljesítené a földesur, mily eljárást kell követnem és milyen vissztérítési igényeim lennének vele szemben. Megjegyzem, hogy az épületek egy része olyan, hogy teleltetni benne nem igen lehet majd és a kutak nagyrésze oly állapotban van, hogy elhanyagolásuk és ki nem tisztításuk folytán használhatlanok és más vízforrás nem áll rendelkezésemre. B. M.

380. kérdés. Haszonbéri szerződésem értelmében a vadászati jog a földesuré; miután pedig a vaddisznók a gabonákban lényeges károkat okoztak; véleményem szerint ezen károkat a földesurnak kellene megtéríteni.

Azt szeretném tudni, vajjon helyes-e ezen nézetem és ha igen, mily eljárást kell elkövetnem. B. M.

381. kérdés. Két drb borjut adtam el a vásáron, meg akarván tőlük szabadadni, mert tudóbajosak voltak. A vevő 5 nap mulva írt, hogy menjek borjai után, mert tudóbajosak s ha felét el nem engedem a vételárnak, be fog perelni. Kérdem, lehet-e neki jogos a kívánsága, miután a vételnél figyelmeztetve lett a borjak betegsége felől. P.

Felelet.

Czigája-juh beszerzése. (2-ik felelet a 360. kérdésre.) Czigája-juhok beszerzése végett írjon *Forizs Mihálynak*, Tatrang, u. p. Zajzon Brassó vm., vagy *Köpe Istvánnak* Hosszúfalu, Brassó vm.; mind a kettőnek 2—3 ezer juha van és válogatva adnak. Vásárokon nem lehet tenyésztésre való czigája-juhokat vásárolni Erdélyben. A tavasszal 32 koronát kértek párjáért bárányozás előtt; báránynyal pedig 38 koronát. Hogy most mennyit kérnek, nem tudom, majd megírják a megnevezett juhos gazdák. Tudakozódjék a czigája-juhok felől a *Fogarasi* m. kir. ménesbirtok igazgatóságánál; a *Kolozsi* m. kir. gulyatelep intézőségénél, az algyógyi és szent-imrei földmivesskola igazgatóságánál. Majd meg fogják írni, hogy a czigája-juhok is adnak 5—6—8 kg. sajtot és 2—2½—3 kg.

mosatlan gyapjút, melyet az idén is 140 koronáért adott el a fogarasi ménesbirtok. Tudatni fogják majd, hogy a czigája-juh még a raczkajuhnál is edzettebb és elégülékenyebb és gyengébb legelővel is beéri, a jót — önként érthetően — nagyon meghálálva. A dermesztő hideg szeleket a szabadban telelő czigáják jobban türik a raczkáknál, mert az utóbbiak hosszú gyapjat a szél felzihálja és hóval befújja; míg a czigáják rövid, tömött gyapja jól védi a testet. *Szabó* Károly intéző ur Fogarásról majd megírja, hogy Bögözön — Udvarhely vármegyében — látta az első czigájaanyákat ujnyai vastag hóval borítva tanyázni a szabad ég alatt és hogy a hó alól kikapart avarral táplálkozott a meddők serege.

Szentkirályi Á.

Vetésszám egy 870 holdas birtok részére. (Felelet a 377. sz. kérdésre.) A kérdésben közölt vetésszám nem tekinthető annak, mert nem tünteti föl a termelőndő növények sorrendjét, hanem csak azok területét s mint-hogy csakis gabonafélék és tengeri természetű vetésszám, ezen növénycsoportokból okszerű forgót összeállítani a lehetetlenséggel határos. Felmerül különösen az a kérdés, hogy a szemes tengeri után őszi gabona vethető-e, amit korai fajta természetű esetén nem tartom kizártnak.

Ezen föltevés mellett a luczernáson kívül fenmaradó 850 hold részére a következő négyes forgó alkalmazása mutatkozik ajánlatosnak:

1. 212½ hold tengeri és burgonya trágyázva,
2. 212½ hold őszi buza,
3. 30 hold csalamádé trágyázva, 82½ h. árpa, 100 h. rozs,
4. 30 hold rozs, 82½ h. buza, 100 h. zab.

Ez is nagyon erőltetett forgó, de tekintettel arra, hogy a szántóföld megfelelő trágyázásban részesíthető, megfelelő talajelőkészítési rendszer követése mellett kedvező terméseredmények elérhetők, habár nagyon kívánatosnak mutatkozik, hogy jobb elővetemények nyérése végett esetleg a magbűkköny természetű is fölvetessék, amely jövedelem tekintetében felér a gabonával. Hogyha pedig 82½ hold árpa helyett ugyanannyi magbűkköny fölvetetnék, az utána következő buza sokkal jobban lenne elhelyezve, az árpát pedig a csalamádé és részben a tengeri, illetve burgonya után lehetne következtetni.

A buzatermesztésre alkalmatlan 40 holdas tábla oly növényekkel elvetendő, amelyek abban legjobban diszlenek. De hogy melyek azok, a terület megtekintése nélkül meg nem mondható.

Hensch.

Uj tehenészet létesítése. (Felelet a 378. sz. kérdésre.) Abban az esetben ha egy új tehenészet létesítésénél nem kizárólag tejtermelés, hanem egyszerűen tenyészállatok felnevelése és értékesítése is czélul tüzetik, akkor egy olyan fajtát kell tenyésztésre választanunk, amely a vidéken keresett s mint tenyészállat is értékesíthető. Ha tisztán tejtermelésre dolgozik valaki s a borjukat mint szopós állatokat megszárszéki uton értékesíti, akkor jóformán leghelyesebben akkor jár el, ha friss fejősteheneket szerez, s ha elzüllöttek, ismét tovább adja azokat. Ezen eljárás azonban aligha fizeti ki magát ott, ahol a tejet csak vaj alakjában lehet értékesíteni; ilyen helyt egy tehenészet csak úgy lehet jövedelmező, ha a növendék állatok mint tenyész vagy hizó anyag nyerne értékesítést. Ezzel tisztában lévén, a tenyész-tendő fajta megválasztását illetőleg, bár előszermerem, hogy az inthali vagy egyéb borzderes a pirostarkáknál jobb tejelő ugyan, de növendék állatait szerfelett nehéz jól értékesíteni, s tenyészítésre az országnak csak azon vidékeire ajánlhatók, amelyekben a borzderesek vannak elfogadva köztenyészítésre. Tenyészítési czélokra a pirostarka szarvasmarhák legkeresettebbek, azért tehát Csongrádmegyében is csak a magyar-erdélyi vagy a pirostarka szarvasmarhák tenyésztése ajánlható. Ha a szimmenthali nagy teste miatt kevésbé kedvelt, ott van a pinzgauti, mely középnagy testtel bír, elég jól tejel, s a

szimmenthali viszony tenyésztestű a javasajánlhatése azazért in

ritése. szati tő 7. §. sz által ok dászati

A tokról (vaddisznó a vadás mert ez pusztíthó értendő gal elle méből ban áll nálata tetni s elejtett átenged H jezethe tot is. E

E kérdésre hetlen. szavato sug akk vagy ar nem kö bizonyit bajára

H sége. (bérbea hogy a helyezz bérlo szakért azt, ho ban a kalmat költség haszon kárterit bérbe ki s el jogosar

OMGE. Zaloglev adója. A vizit A tejm A budai Gazdasá

Mennyit

Takarm Nehány

Hazai g

A baron

Az örök Levélsz Vegyes Keresk Szerke

szimmenthalinál kevésbé igényes is. Az adott viszonyok között tehát a pinzgauai szarvasmarha tenyésztése ajánlható, vagy ha nagyon is kistestű állatok tenyésztése volna kívánatos, akkor a javasoltak közül rokona a pinzgauai volna ajánlható. A tulságos kistestű állatok tenyésztése azonban sok hátránnyal van egybekötve, azért inkább a pinzgauai javasolható. *csy.*

Vaddisznók által okozott károk megtérítése. (Felelet a 380. sz. kérdésre.) A vadászati törvény (1883. XX. t. cz.) II. fejezetében a 7. §. szerint csak a fővadak (szarvas, dámvad) által okozott kár megtérítésére kötelezi a vadászati jog tulajdonosát.

A 8. §. a ragadozó, vagy kártékony állatokról (mely utóbbiak közé a 13. §. szerint a vaddisznó tartozik), úgy intézkedik, hogy ezekért a vadászati jog tulajdonosa vadkárt nem fizet, mert ezek a föld birtokosa által bármikor elpusztíthatók. A föld birtokosa alatt itt a haszonbérlet értendő, mert minden joggal és méltányossággal ellenkeznek, hogy az önvédelem ezen neméből épen a haszonbérlet legyen kizárva. Jogában áll tehát mindenesetre hajtók és ebek használata nélkül, a terményeket fegyveresen őriztetni s a vaddisznókat el is pusztíttatni, de az elejtett vadat a vadászatra jogosultnak tartozik átengedni.

Ha egyéb mód nincsen, kérhet a IV. fejezetben foglaltakhoz képest hivatalos vadászatot is. *Sz. F.*

Eladó szavatossága. (Felelet a 381. sz. kérdésre.) Az eladó csak az eltitkolt, felismerhetlen, vagy csak nehezen felismerhető hibákért szavatol az eladásnál. Megszűnik ezen szavatosság akkor, ha a vevő az állat hibáját tudta, vagy arra figyelmeztetve volt. Kérdéstevő tehát nem köteles a vevőnek bármit is elengedni, ha bizonyítani tudja, hogy az eladás előtt a borjuk bájára vevőt figyelmeztette. *Sz. F.*

Haszonbérbeadó épületjavítási kötelezettsége. (Felelet a 379. sz. kérdésre.) Ha a haszonbérbeadó azon szerződési kötelezettségének, hogy a kérdésben megjelölt objektumokat jókarba helyezze, idején meg nem felel: úgy a haszonbérlet leghelyesebben cselekszik, ha előzetes szakértői szemlét kér, s miután a hiányokat és azt, hogy az illető objektumok jelen állapotukban a rendes gazdasági használat céljaira alkalmatlanok, konstatálta: a hiányokat a saját költségén kijavíttatja és a javítás költségeit a haszonbérletből levonja, ezenkívül jogosítva van kártérítést követelni, ha az objektumok a haszonbérbe adó vonakodása miatt későn javíttattak ki s ebből neki effektív kára származott, vagy jogosan várt haszna elmaradt. *Dr. Szilárd.*

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
OMGE. közleményei.....	1103
Záloglevelek és kamatozó kötvények értéktorgalmi adója.....	1103
A viziták kérdése.....	1104
A tejműködés kérdéseinek szabályozása.....	1109
A budapesti júliusi gyapjaukezők.....	1110
Gazdasági egyesületek mozgalma.....	1110
Állattenyésztés.	
Mennyiben örökítették át a tej zsírtartalma.....	1105
Növénytermesztés.	
Takarmányfélék kazalozása szalmaretegezéssel.....	1106
Néhány szó az angol búzáról.....	1106
Gazdasági gépészet.	
Hazai gyártmányu kaszáló- és aratógépek.....	1107
Baromfitenyésztés.	
A baromfitermékek jobb értékesítésének módzatai.....	1108
Irodalom.	
Az öröklési jog kérdése.....	1112
Levelszekrény.....	1112
Vegeyek.....	1113
Kereskedelem, tőzsde.....	1115
Szerkesztői üzenetek.....	1116

Czimadományozás. Ő felsége a király Földes János, Strašák Henrik és Ruzička Agoston főerdészeknek az erdőmesteri címet adományozta.

Az aratás. A földmívelésügyi miniszter legújabb jelentése a várható termésnek június 30-iki állapotáról szól. E szerint a június 25-én közzétett termésbecslés összege, az utóbbi tíz nap alatt, vagyis június 20—30-ig ismét 200.000 métermázsával csökkent. Buzában tehát 2 millió métermázsával silányabb termést várhatunk a tavalyinál. De azért nyugodtan folyik az aratás szerte az országban. Keresztre is rosszul fizet a gabona, a helyenként megtartott próbacséplések után itélve, szemre is, azért a börzén még mindig csak amolyan „lányha” az irányzat s a gabona ára egyik napról a másikra esik. A külföldről is — Ausztriát kivéve — rossz termést jelentenek, ennek dacára s a földmívelésügyi miniszter idejekorán történő s a kereskedelmet és a gazdákat tájékoztató jelentései után a természetes árképzés még sem tapasztalható. Miért van ez? Talán mert a börze urai jókat szoktak álmodni — már mint jó termést, vagy mert jó az aratási idő s a meteorológiai prognózis máriholnapra kielégítő? Mintha bizony ez a mostani jó idő még valamit javítana, a ritka, aszott szemű búzán. Nem javít biz az semmit, sőt félős, hogy ha majd ki lesz csépelve a gabona, még kevesebbet fog adni, mint amennyit a megbízható termésbecslésekből várunk. De az ára csak nem fog emelkedni. A tőzsdei spekuláció, a körmönfont logika kieszel majd ismét valami olyast, amivel indokolni lehet az áruk csökkentését, többek közt azt is, hogy — mert rá vannak szorulva a gazdák — s egyszerre több gabonát vetnek a piacra, sok az áru. Sajnos, hogy az eladási kényszer fennáll a gazdáknál, bár ne állna fenn, de hát szűk esztendőben a kényszer alól kevés gazda vonhatja ki magát. Azt meg, hogy a gabona eladásánál a gazda alkalmazkodni tudjon a börze ideges áresökkentési és felemelési állapotához, kivánni sem lehet, mert azok, akik az áresimulási elméletet annyira ösmerik, kifogni nem hagyhatnak magukon. Azon csak a gyökeres megrendszárlózással lehet segíteni. Elmondtuk ezt, kommentárjával a földmívelésügyi miniszter legújabb jelentésének, amely különben összegezve így szól:

Június hónap utolsó harmadában még kedvezőtlenebb volt az időjárás, mint az előző hetekben. Az ország tulnyomó részében a szárazság és hőség még az eddiginél is több kárt okozott. Jégeső is pusztított, köd pedig ismételt és több helyütt észleltetett, úgy, hogy a gazdák abbéli reménye, hogy az aratás előtti időszak kedvezőbbre fordul, mint aminő az évszak eddig lefolyt időszaka volt, csak ritka helyen valósult meg.

A terméskilátások tehát országos átlagban nemhogy javultak volna, hanem különösen a várható termés mennyiségét illetőleg a most lefolyt tiznapos időszak tartalma alatt részben inkább romlottak.

Az ezévi általános károsodás legfőbb okozói voltak a korai tavasszal a fergek; később a hosszantartó szárazság, a zivatarral párosult gyakori záporos és jégesők különösen pedig az utóbbi időben sokszor föllépett és a rozsdát rohamosan terjesztő ködös időjárás és végül pedig a mindezek következményeként beállott kényszerítés, illetve a hőítés, mely a sik vidéken lépten-nyomon mutatkozik.

Az üszög-okozta kár néhol szintén eléggé szembetűnő úgy a búzában, valamint a árpában is.

Kalászos terményekből tehát az ideai terméshozam már ez idő szerint is úgy minőségileg, valamint mennyiségileg a múlt évi termésnél nagyobbára gyengébbnek ígérkezik, sőt néhol tetemesen silányabb, amennyiben a kényszerhelyzetből folyólag korán learatott gabona alig mondható csak gyöngye közepesnek is.

A buza termését, melyet június 20-án 36.4 millió mmázsára becsültek, most csak

36.2 millióra becsülik; a rozs 11.8 millióról 11.7 millióra csökkent; az árpa hozamát, melyet június 20-án 10.4 millióra becsültek most 10.2 millióra becsülik csak, a zab alig változott és csak mintegy 60.000 métermázsával csökkent.

Aratógép-kísérlet. A nyitramegyei Nagy-Bossányban a Nyitravölgyi gazdasági egyesület a m. kir. államvasutak gépgyáranak saját szerkezetű „Millennium” kéveköti és marokrakó arató-gépe, továbbá fűkaszaló-gépével július 17-én közvetlen a vasúti állomás mellett aratógép-kísérletet rendez, amelyre az érdeklődőket szívesen látja az egyesület.

Nemzetközi lóvásár Békés-Csabán. Fontos ügyben tette meg a kezdeményező lépéseket a Békésmegyei Gazdasági Egylet igazgató-választmánya legutóbb tartott ülésén. Békés-Csabán nemzetközi lóvásár rendezését határozta el az Érsekújvárott rendezni szokott nagy lóvásárok mintájára. Az előkészületek máris megtették. Csaba városát megkereste az egylet, hogy eszközölje ki a helyügyminiszternél a vásár-jog engedélyezését; s részesítse a nagyarányú s közgazdasági szempontból nagyfontosságú vállalkozást anyagi támogatásban. Az uradalmakat, nagybirtokosokat és lótenyésztő gazdákat az iránt kereste meg az egylet, hogy a vásárt eladólóvaik felhajtásával tegyék lehetővé és minél élénkebbé. A külföldi — osztrák, német, svájci, francia és angol — vevőkkel pedig tudatta, hogy Érsekújvár mintájára Csabán is nemzetközi lóvásárt fognak rendezni; egyben kérdést intézett hozzájuk, hogy a vásár megtartását mikor: ősszel-e vagy tavasszal tartják megfelelőbbnek? Erre a kérdésre a hazai tenyésztők véleményét is kikérte. A nagybirtokosok, lótenyésztő gazdák és külföldi kereskedőtől beérkező válaszok után fogja az egylet a vásár idejét meghatározni és pedig vagy szeptember, vagy május hó elsejére. Érsekújváron tavasszal van a nemzetközi vásár, így valószínűleg ezt a terminust fogják a külföldiek pártolni, hogy ne kelljen kétszer ideutazniok.

Haltenyésztő telepek a Balaton mellett. A Balatoni Halászati Társaság a Balaton mellett haltenyésztő-telepeket akar létesíteni. A társaság már működése kezdetétől azon fáradozik, hogy a fogas-ivaroztató telepekre alkalmas helyet találjon. A fogas az ikrát rendszerint a Balatonnak csupasz, homokos fenekére, vagy a kövekre rakja. A víz az ekként lerakott ikrát helyéről elmozdítja. A homok az ikrát eltemeti, vagy az ikrák elszóródnak s a kikelés nem következik be. E bajon a társaság segíteni óhaj. Ama helyekre, melyeket a fogas ösztöne az ikrákra kijelölt, finom rostákat helyez el. A rostákat azután a nyílt vízre teszik ki, ahol a rajta levő ikrák kikelnek. Ez eljárásához kellő mennyiségű vízfolyás szükséges. A kedvező talajviszony folytán a folyások vizét medencékbe vezetik, melyeket pár óra múlva vízzel elborítanak és viszont lecsapolnak. A fogas megkeresi a medencéket, melyeknek fenekén levő rostákra lerakja az ikrákat. Ennek megtörténte után, a rostákat a víz lecsapolása után kiszedik s az ikrákat a fent leírtak szerint, kikelésre elhelyezik. A társaság ügyvezető igazgatósága a Balaton mellett több telepet jelölt ki Landgraf János, országos halászati felügyelő közbenjötté mellett. A Balaton mellett ez idő szerint más irányban működő állami kulturmérnökségi közegyek a közel jövőben terveket dolgoznak ki, ami végett a helyszínén is megjelennek. A társaság reményekkel tekint az ivarozó-telepekkel járó sikerek elé. Ez uton szaporítani véli a nemes fogasnak saját válfaját s azt hiszi, hogy a jövőben nem folyami süllő ikrát kell elhelyezni a Balatonban. A társaságnak az a célja, hogy a most vásárlás útján szerzett pontyivadékokat a jövőben maga állíthassa elő.

Borértékesítő szövetkezet Szegeden. A szegedi bortermelők június 6-án tartott értekezletükön borértékesítő szövetkezet létesítését határozták el. A bizottság minapi érte-

kezetlen olvasták fel a szövetségi létesítését indokoló memorandumot, mely elmondja, hogy a magyar bortermelés rekonstrukciója az immunis homoki szőlők szaporodása és szakszerű kezelése már ezidő szerint is nélkülözhetővé teszik az olasz bort. Három év múlva pedig mikor újlag oly sok fiatal szőlőtelep jön ismét termésre, már magába annak a gondolata is felháborító, hogy magyar bortermelő kénytelen lenne még ezután is az olasz bor versenyt megtűrni. Borkivitelünk és hazai fogyasztásunk fokról-fokra csökkent és ma ott vagyunk, hogy aránylag csekély bortermésünket is alig vagyunk képesek értékesíteni. Ezeket a bajokat volna hivatva egy pincze, vagyis borértékesítő szövetkezet segíteni. A szövetkezetbe beadott borminőség szerint nagyobb mennyiségben összeházasítható és szakszerűen kezeltek. A homoki szőlőkben vidékenként egyes fajokat kellene favorizálni, hogy egyöntetű jellegű bort lehessen előállítani. Ezt is csak egy jól szervezett és vezetett szövetkezet érheti el. Mint felette kedvező körülményt említi fel a memorandum hogy Szeged egy nagy vidék góczpontján fekszik, körülveve népes városokkal, ahol manapság már ugyszólván szőlőültetvény alig van, ennél fogva bor sem igen terem. Pedig nevezetesen Csongrád megye egyrésze, továbbá Csanád és Torontál vármegyék, valamint Bács megyének alsó része sűrű népessége meglehetősen borfogyasztó közönséget képez. Ezen rendkívül kedvező körülmény tehát már magában reményt nyújt arra nézve, hogy egy beraktározandó tömegbor jelentékeny részét nevezett vidék közönsége elfogyasztaná.

A kivándorlás és a kormány. Az OMGE. még a tél folyamán feliratot intézett a belügyminiszterhez, melyben a kivándorlás kérdésének tanulmányozása érdekében a hivatalos statisztikai adatokba való betekintést kér és egyben felkéri a kormányt, hogy a Dél-Amerikába irányuló kivándorlást minden igénybevehető módon megakadályozni igyekezzen. A belügyminiszter válaszul adott leiratában kijelenti, hogy a kivándorlás törvényes rendezésének céljából a szükséges előmunkákat máris fogamatba vette és gondja lesz rá, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat mielőbb elkészíttessék. Kijelenti továbbá, hogy a Dél-Amerikába való kivándorlás visszatartására a kormány minden lehetőt megtett. Nagy horderejű kijelentés ez a kormány részéről, mert ez az első kimondott ígéret arra nézve, hogy a kivándorlás szomorú szenzációjának törvényes elintézés alá vonható kérdéseit a kormány rendezni fogja. Németország törvényhozása, a maga kivándorlási törvényével megoldotta már régen ezt a kérdést okosan és hazafiasan. A mozgalom nálunk is ugyancsak megérett már a törvényes rendezésre s a kormány ebbeli kezdeményezését kétségkívül az egész magyar közvélemény elismeréssel fogja fogadni.

A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület által a múlt évben alakított Északkeleti vármegyei szövetkezetek szövetségének intéző bizottsága f. hó 3-án ülést tartott, melyen megjelentek gróf Csáky László elnök, Széke Barna alelnök, Szatmár szab. kir. város törvényhatósága képviselőjében Papp Géza, Szatmár vár-

megye törvényhat. képviselőjében Bözörményi Sándor, Ugocsa vármegye törvényhat. képviselőjében dr. Varga János, továbbá a választott tagok közül György Endre, Bakó Ignác, Bihari Lajos, Diemand Lajos, Kocsis József, Kovács Miklós és Valkovics János titkár. A bizottság 1901. márcz. 20-án kelt felterjesztése és az „Országos Központi Hitelszövetkezet” idevonatkozó válaszána felolvasása után az intéző bizottság abban állapodott meg, hogy a Máramaros vármegyéet a szövetség kötelekéből kibocsátja, illetve ilyen irányban javaslatot terjeszt a közgyűlés elé. A szövetség titkárnak megmaradása mellett revizort a központ fog alkalmazni, az intéző bizottság azonban erre az állásra a már általa korábban megválasztott egyént ajánlja. A központ által kinevezendő revizor köteles vizsgálatát mindazon dolgokra kiterjeszteni, melyeket az intéző-bizottság már régebben javaslatba hozott és minden vizsgálatról a szövetségnek is jelentést tenni tartozik.

Terményszállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok részére 1901. szept. 1-től 1902. auguszt. 31-ig szükségelt és ajánlati uton fedezetet nyerő gazdasági termékek beszerzéséről szóló hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük:

Katonai átvéendő állomások

Termékek	Temesvár	Fehér-templom	Karásnébcs	N.-Bécskerék	Pancsova	Lugos	Nagy-Kikinda	Arad	Kis-Szent-Miklós	Békés-Csaba	Szeged	Nagyvárad	Debreczen
Zab..... q	—	—	153	153	123	—	—	—	—	154	—	—	—
Széna..... q	10352	2040	125	125	100	2410	—	7400	3910	124	1100	10570	7300
Alomszalma..... q	5526	649	77	77	61	1180	3460	4600	2110	77	620	6240	4500
Ágyszalma..... q	1161	60	135	132	120	93	150	655	81	132	590	850	500
Túzifa..... m ³	4895	1386	540	444	312	200	470	1900	172	480	1660	—	1350
Köszén..... q	12	—	—	—	—	—	900	1300	—	—	250	3300	1200

Shállításí módózatok, bánatpénz és az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a temesvári cs. és kir. VII. hadtest hadbiztossága.

Terményszállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. közöshadseregbeli csapatok és intézetek részére 1901. október 1-től 1902. szeptember 31-ig terjedőleg szükségelt és ajánlati uton fedezetet nyerő gazdasági termékek beszerzéséről szóló hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük:

Katonai átvéendő állomások

Termékek	Eperjes	Eger	Gyöngyös	Igló	Kassa	Kis-Szobon	Lőcse	Loosonoz	Miskolcz	Besztercebánya	Mátészalka	Márm.-Sziget	Munkács	Nyiregyháza	Szatmár	Ungvár
Széna..... q	3733	434	6813	99	9814	99	422	447	14067	112	1800	124	124	11530	124	485
Alomszalma..... q	2098	268	4208	61	5258	61	261	276	8064	69	1110	76	76	7120	76	300
Ágyszalma..... q	418	412	198	119	971	119	369	413	830	128	51	140	135	334	130	400
Túzifa..... m ³	1446	459	582	296	—	348	1066	410	675	499	110	520	560	180	470	1020
Köszén..... q	—	3485	132	—	—	—	—	2508	7123	—	—	—	—	3900	—	—

Shállításí módózatok, bánatpénz és az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a kassai cs. és kir. VI. hadtest hadbiztossága.

A m. kir. központi statisztikai hivatal tudatja a közönséggel, hogy nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye folyó évi július hó 1-től augusztus hó 31-éig, a könyvtár rendezése miatt, a közönség előtt zárva marad.

A kivitelre szánt romlandó áruk továbbítására megállapított legkedvezőbb menetrendi adatok, a szállítás tartamára és a legmegfelelőbb utirány kiválasztására szükséges felvilágosításokat a szállító közönség minden vasuti

állomáson megkaphatja. A f. évben Simbach-München-Ulm-Karlsruhan át Párisig, továbbá Drezdától Leipzig-ig is állapítottak meg menetrendi adatok. Berlin és Hamburg felé rendelt szállitmányok részére a legrövidebb a Galánta-Zsolna-Oderbergen át vezető irány, miért is ajánlatos ennek az iránynak a fuvarleveleken való előírása. A Galánta-Zsolna-Oderbergen át a vámkülföldre gyorsárúként feladott előbaromfiküldemények, a Budapest ny. p. udvarról este 10 óra 40 perczkor induló 1408 sz. személyvonattal szállitotnak el s így ez a legkedvezőbb szállitási idő és irány.

A földmivesiskolák szaporítása. A földmivelésügyi miniszter a hegyvidéki gazdálkodás emelésére s hogy a hegyi gazdálkodás újabb ismereteit terjeszsze Breznóbányán és Szilágy-Somlyón földmivesiskolákat szándékozik állitítani. A breznóbányai iskola ősszel nyílnék meg, a szilágy-somlyóit pedig a jövő évben adnák át rendeltetésének. Itt említjük meg,

hogy Szlagna krassó-szörénymegyei községben a földmivelésügyi miniszter egy 16 holdas birtokra paraszt mintagazdaságot állitott fel.

A gyümölcserértékesítés szervezése. A földmivelésügyi miniszteriumhoz érkező jelentések szerint a gyümölcstermés az idén Máramaros-, Bereg-, Szolnok-Doboka-, Hunyad- és Alsó-Fehér megyékben jónak ígérkezik. A beérkező jelentésekhez képest, miután a jelzett vármegyékben bőtermő esztendőben az értékesi-

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz., és VI., Andrassy-ut 23. sz.

AJÁNL: 100% csiraképes, új termésű **biborherét,** az eddiginél tetemesen olcsóbb áron.

WESZ: homok (szöszös) **bükkönyt** (Vicia Villosa) őszi borsót, őszi bükkönyt, tavaszi repcét, őszi repcét, (káposzta-repcét).

tés igen ros értékesítő sz s felhívta az ságait, hogy községeit ta tek alakítás azt is, hog szakközegen megalakulás segítsék.

Ingye ügyi minisz utmutatás a futrinka ell hernyjának valók egy-e egyenként, 3 fillér lev küldi meg

Utmu lésére ném lésügyi min magyar ajk szerű kezel román, sze Ezen fordít most jelent küldése elle rezhetők.

A m részvénytár hogy Budá Kis-Dunán 1 július hó 1 életbe, amé tek kivételé közlekedni.

Feljel: 1-3 kivételével, pntek kiv (Ezen járat lekedik.) Z vétel nélkü Erkezés D este 6 ó.

pestről pé Erkezés D este 9. ó. N.-Maros 1 2 ó. 50 lével napo gőzös esa járat: Ind qint este 6

járat: Ind reggel 4 nélkül min Budapestre hó 1-étől fog indult 35 perczk gőzös a tehát vas

Visegrágra előtt tartv is, hogy a dulóknak ebédet sz jeggyel e megváltha

Mag phors., el 75% por legolcsóbb gyárak kö utca 25.

Pod megjelölé államvasu nagyobb telve fel hogy ugy

tés igen rossz, a földmívelési miniszter gyümölcsértékesítő szövetkezetek alakítását vette tervébe s felhívta az illető vármegyék gazdasági bizottságait, hogy jelöljék meg, a vármegye mely községeit tartják legmegfelelőbbnek szövetkezetek alakítására. A miniszter leiratában kijelenti azt is, hogy a jelentések beérkezése után szakközvegeit leküldi, hogy a szövetkezetek megalakulásában a lakosságot szaktanácsosai segítsék.

Ingyen kapható füzetek. A földmívelésiügyi miniszter kiadásában megjelent s rövid utmutatás a mezői egerek irtására, a gabonafutrinka elleni védekezésre és a káposzta-pillangó hernyójának irtására vonatkozó hasznos tudnivalók egy-egy füzetét, az iránt érdeklődőknek egyenként, vagy mind a hármat egyszerre 3 fillér levélhelyeg ellenében portómentesen küldi meg az „OMGE.”

Utmutatás a must és bor okszerű kezelésére német és román nyelven. A földmívelésiügyi miniszter tekintettel az ország nem magyar ajkú szőlőgazdáira a must és bor okszerű kezeléséről írott népies kézikönyvet német, román, szerb és tót nyelvekre fordította le. Ezen fordításokból a német és román füzet most jelent meg s példányonként 50 fillér bevétele ellenében az „OMGE.”-nél is beszerezhetők.

A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy Budapest-Visegrád és Dömös között a Kis-Dunán fentartott hajójáratokra nézve f. é. július hó 1-étől kezdve új nyári menetrend lép életbe, amely szerint a kisdunai hajók — péntek kivételével — naponként háromszor fognak közlekedni és pedig a következő menetrendben: **Felfelé: I-ső járat:** Indulás Budapestről péntek kivételével d. e. 8 ó. 30 p. Érkezés Nagymarosra péntek kivételével naponként déli 12 ó. 15 p. (Ezen járatban a gőzös csak Nagymarosig közlekedik) **II-ik járat:** Indulás Budapestről kivétel nélkül minden nap d. u. 2 ó. 20 p. Érkezés Dömösre kivétel nélkül minden nap este 6 ó. 20 p. **III-ik járat:** Indulás Budapestről péntek kivételével naponként d. u. 5 ó. Érkezés Dömösre péntek kivételével naponként este 9 ó. 10 p. **Lefelé: I-ső járat:** Indulás N.-Maros péntek kivételével naponként d. u. 1 2 ó. 50 p. Érkezés Budapest péntek kivételével naponként d. u. 3 ó. 35 p. Ezen járatban a gőzös csak Nagy-Marostól közlekedik. **II-ik járat:** Indulás Dömös péntek kivételével naponként este 6 ó. 35 p. Érkezés Budapest péntek kivételével naponként este 9 ó. 36 p. **III-ik járat:** Indulás Dömös kivétel nélkül mindennap reggel 4 ó. 45 p. Érkezés Budapest kivétel nélkül mindennap reggel 7 ó. 45 p. Az eddig Budapestről d. u. 3 órakor induló gőzös július hó 1-étől fogva már 2 óra 20 perczkor d. u. fog indulni s hogy az I-ső járatban d. u. 3 óra 35 perczkor Nagymarosról Budapestre érkező gőzös a vásáresarnokhoz nem megy le, azon tehát vásáresarnoki árut szállítani nem lehet. Visegrágra kiránduló közönség érdekeit szem előtt tartva, közbenjárta az igazgatóság aziránt is, hogy a visegrádi nagyvendéglős a kirándulóknak két koronáért négy fogásból álló jó ebédet szolgáltatson. Az ebédjegyek az utazási jeggyel együtt a budapesti állomás pénztáránál megválthatók.

Magyar Thomassalak. 17—20% öszsophosphors., ebből kb. 80% ezitromsavban oldható, 75% porfinom, 80 kilogrammos ingyen-zsákban legolcsóbban ajánl a kartellen kívül álló **Sátorgyárak** központi irodája: Budapest, IX., Dandár-utca 25.

Podgyász- és darabáru-küldemények megjelölése a feladók részéről. A magy. kir. államvasutak igazgatósága a nyári utazási és nagyobb áruforgalmi időszak beálltával ismételve felkéri az utazó- és szállítóközönséget, hogy úgy saját, mint a vasuti szolgálat pontos

és gyors lebonyolítása érdekében a szállításra feladott *uti podgyász* a rendeltetési állomást, egyéb darabárukon pedig ezenkívül még a címzett nevét, polgári állását és lakását a maga részéről feltüntetni sziveskedjék.

A cím legalkalmasabban magára a burkolatra, vagy az arra egész terjedelmében ráragasztandó papírra, esetleg a darabhoz erősítendő fatáblácskára, bórdarabra vagy ergs papírlémezre irandó.

A közönség a vasut ily irányu támogatása mellett a podgyász, illetve darabáru helyes szállítását és pontos kiszolgáltatását nagyban megkönnyíti és gyorsítja s különös biztositókat szerez magának arra, hogy a nagyszámu küldeményeknek a vasuti közegek által aránylag igen rövid idő alatt végzendő felvételénél esetleg előforduló téves bárcázások és elhúrozások a lehető legrövidebb idő alatt kiderítenek és helyreigazittassanak.

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályamű. Kéttábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

Uj gyorsvonati összeköttetések. Budapest—Grác és Budapest—Berlin között. F. évi május hó 1-től kezdve a következő igen jó gyorsvonatok helyeztetek forgalomba, és pedig:

Budapest—Grác között:

Budapest keleti p. u. ind.	7 óra 30 p. reg.
Győr	10 „ 20 „ d. e.
Szombathely	12 „ 42 „ d. u.
Fehring	2 „ 01 „ „
Grác déli vasut.	3 „ 46 „ „
„ „ „ ind.	1 „ 15 „ „
Fehring	3 „ 00 „ „
Szombathely	4 „ 31 „ „
Győr	6 „ 58 „ este
Budapest keleti p. u. ér.	9 „ 45 „ „

E vonatok Budapest—Fehring között étkezőkocsival járnak.

Budapest—Berlin között:

Budapest nyugoti p. u. ind.	6 óra 15 p. este
Galánta	8 „ 51 „ „
Zsolna	12 „ 13 „ éjjel
Boroszló	5 „ 56 „ regg.
Berlin-Fridrichstrasse	11 „ 19 „ d. e.
„ „ „ ind.	4 „ 25 „ d. u.
Poroszló	9 „ 57 „ este
Zsolna	3 „ 45 „ éjjel
Galánta	7 „ 05 „ regg.
Budapest nyugoti p. u. ér.	9 „ 45 „ d. e.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi czég jelentése.)

Budapest, 1901. július 6.

Az időjárás e hét folyamán tartósan hűvös és borús volt, csupán a hét vége felé derült ki ismét az égboltozat és emelkedett a hőmérséklet. Csapadék elég gyakran fordult elő, zivatark alakjában is, mely most az aratási munkálatok közben éppen nem volt kívánatos; habár a kapás növényekre mindenesetre előnyösen hatott. A terméseredményt illetőleg, a tegnap megjelent hivatalos jelentés sem mondhat határozott véle-

ményt és csak a próbacséplések eredménye fog tiszta képet nyújtani. Annyi azonban tény, hogy a termés a tavalyi mögött maradt és a búzában eddigelé 2.214.000 árpában 1.487.000 zabban 660.000 mm. visszaesést mutat fel, csupán rozsban várható körülbelül 630.000 mm-át, többlet eredmény. A külföldön, Poroszország kivételével, továbbra is kedvezőek a kiállítások, habár Franciaországban is nagyobb hiánytól félnek. Egyébként a taxatiók ott is nagyon különbözőek.

A külföldi piacokon az üzletviszonyok általában keveset változtak. Mindenütt erős igyekvés mutatkozik, hogy a régi készleteken tulajdonok és olcsóbb árakkal is megelégszenek. Az aratási munkálatok nagyrészt megkezdődtek és a várható terméseredmény nagybárra kielégít. Amerikában már erős hozatalok vannak új áruban, mely minőségileg éppúgy mint mennyiségileg nagyon megfelel, e mellett jó kiviteli kereslet mutatkozik és a látható készletek is természetesen apadtak. Mindazonáltal lanyhuló volt az irányzat és csak a hét végével következett be némi szilárdulás. Angliában is lanyha volt a hangulat és a vevők tartózkodóak maradtak. A francia piacokon inkább szilárd irányzat uralkodott. A folyton és gyakran változó időjárás mellett a vetések szenvednek a terméskilátások felől panaszoknak és az árak így emelkedőek voltak; a hét vége felé azonban csekélységgel ismét visszaestek. Németországban a későbbi hónapokra fenálló report eltűnt és terméseredmény felőli bizalomteljesebb felfogásra a hangulat lanyha maradt.

Nálunk a forgalom ugy kenyérmagvakban mint takarmányzikkokban korlátozott volt, az üzlet nebézkésen alakult és az árak erősebb mérvben visszaesők.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Búza tartósan lanyha maradt. A malmok teljesen tartózkodóak voltak és alig hogy vásároltak. E mellett a kínálat is csak gyenge, vagonáru pedig alig érkezett a piacra. A forgalom így természetesen nagyon szűk keretben mozgott és a tulajdonosok kénytelenül voltak naponként kisebb-nagyobb árengedményeket tenni, melyek habár a hét végével ismét szilárdabb felfogás érvényesült, egyenlegként mégis 30—40 fillért tesznek ki. Az összforgalom 60.000 mm., a behozatal 97.800 mm. Ebből elvitték 17.200 mm-át.

Rozs (ó) a korlátozott kínálat dacára e héten is teljesen el volt hanyagolva. Az irányzat tartósan lanyha maradt és az árak korlátozott forgalom mellett fokozatosan 20—30 fillért vesztettek. Minőség szerint budapesti paritásra kezdetben 14—14:30 K., a hét végével azonban csak 14—14:10 K. jeyzünk. Uj rozs gyengén van ugyan kínálva, a kereslet azonban szintén mérsékelt. Budapesti paritásra júliusi szállításra 10 fillérral a folyó októberi rozs árfolyamán felül, augusztus-szeptemberre pedig 10—20 fillérral azon alul fizettek. Nyíri rozs kisdárdai paritásban á 12:6 cassa kelt el.

Árpa (takarmány- és hántolási czélokra) (ó-áru el van hanyagolva és korlátozott kereslet mellett 20—40 fillért vesztett. Helyben és Kőbányán 13—13:20 K. fizettek. Uj (téli) árpa ellenben állandóan jobb figyelemben részesült és árban szilárdan tartott. Helyben 12—12:40 K. volt elérhető.

Zab bővebben érkezett a piacra, ennek ellenében az érdeklődés azonban megcsappant és a vevők is tartózkodóak maradtak. Az árak 30—40 fillért vesztettek és szín és tisztaság szerint 14:60—15:40 K. között alakulnak helyben.

Tengeri csak gyengén van forgalomban. A folyó határidő árcsökkenése a készáru árjegyzésére is nyomástétele hatott, mely így 20 fill. vesztett. Helyben és helybeli paritásra 10:40—50 K. jeyzünk. Felmondott kötések Kőbánya részére néhány fillérral a határidőjegyzésen alul vettek át. A tiszavidéki árjegyzések ugyancsak 20 fillérral olcsóbbak és 9:40—10 K. között alakulnak állomásokon átvéve.

Olajmagvak: Készáru káposztarepce a belföldi fogyasztás czéljaira nagyobb mennyiségekben kelt el és jó minőségű áru 25:00—25:30, gyengébb 24:50 K. ért el budapesti paritásra. Bányási repce kisebb tételekben bányási hajóállomásokon 23:80—24 K. között volt forgalomban. Káposztarepce 1901. augusztusra kevesett változott és 26:50—26:80 K. között variált. A mellékczikkokban alig van forgalom.

Napijelentés a gabonauzletről. 1901. július 9.

A terméseredményről a gabonacsarnokba érkező legkülönbözőbb hírek, melyeknek hitelt adni nem lehet, ismét meghozták a rövid életű szilárdságot. Az ország számos vidékeiről érkeznek próbacséplésekről értesítések, melyek hol gyengébb, hol még jobb eredményeket jelentenek, ezekből tehát a várható termést illetőleg következtetést vonni nem lehet. Várnunk kell tehát még 8—10 napig és azt hisszük az eredmény nem lesz sötét mint azt a gabonacsarnokba festeni szeretnék. Külföld olcsó árakat jegyez és a malmok is igen tartózkodóak a vásárlásnál, ily auspicijumok mellett egy hosszabb szilárdságra nem gondolhatunk.

Készbuzában csendes változatlan árak mellett körülbelül 3000 mm. kelt el, miután a malmok teljesen tartózkodóak voltak. Ma adatott el először új-buza minta szerint és p. 200 mm. pestmegeyi 78 K. s 16 koronával három óra ab itt.

Mai eladások:			
Buza:			
Tiszavidéki:			
100 mmásza	74 ³	kg.	16.35 korona 3 óra.
Pestvidéki:			
200	78	16	—
880	78	16.10	—
650	76	16.10	—
Szarvasi:			
1300 mmásza	81	kg.	16.65 korona 3 óra.
Szt-tamási:			
2240	75	15.80	—
Verbászi:			
3500	75	15.70	—
Törökbecsei:			
380	75	15.30	—

(Az árak 50 kg.-ként koronáértékben értendők.)

Órész teljesen el van hanyagolva, új áru minta szerint azonnali szállításra 14 júliusra 13.85 és augusztusi szállításra 13.00 koronával budapesti egyenértékben kötött.

Árpa ártartó, és etető árpaért 13, új áruért 12-12.40 koronáig volt elérhető.

Zabban az irányzat lanyha, minőség szerint 13.80-tól 14.50-ig fizetnek.

Tengeri üzletlen, árak ellanyhulnak, helyben és budapesti paritásra 10.30-10.50-ig jegyzünk.

Szeszűzlet.

Változatlan irányzat mellett a szeszűzletben e hétnél elején több nagyobb tétel kelt el legutóbbi zárlatjegyzés szerint. Elkelt finomított szesz nagyban adózva 115.50-116.50 kor., adózatlanul 46-46.50 kor., élesztőszesz adózva 117.50 kor. helybeli finomítógyáraktól, míg ellenben vidéki szeszfinomítók részéről finomított szesz adózva 114-114.50 kor. volt ajánva, mely áron több tétel zárulva is lett.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz gyéren volt ajánva és azonnali szállításra csak néhány kocsiakomány létesült 39.50-40. koronás áron ab termelő állomás.

Finomított szesz mezőgazdasági gyáraktól 114-115. kor. kelt.

Denaturált szesz hordóstól 34-34.50 kor.

Vidéki szeszfinomítók részéről finomított szesz adózva 114-114.50 koronáig, adózatlanul 44 kor. volt ajánva ab állomás és több tétel ez áron zárulva is lett.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42-42.50 K.

Bécsi jegyzés 40.00-41. koronáig kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 110.25-110.50 koronáig adózott és 37.50 koronáig adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 16.50-17. koronáig kiviteli szeszért, 90% hektoliterje.

Kivételre néhány kocsiakomány finomított szesz vásároltak.

Budapesti heti jegyzés: nagyban kicsinyben koronáig koronáig

Finomított szesz 115.50-116.50 117.50-118.50

Élesztőszesz 117. 117.50 118. 119.

Nyersszesz adózva 114. 114.50 115.50-116.50

Denaturált szesz 34. 34.50 35. 36.

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok árujegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráiról.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetekezte fizetési jelentése. 1901. július 6.

A hét második felében üzletmenetünk esendes, később aztán nagyon élénkítő változott. Az egyes üzletágokról a következőket jelenthetjük:

Burgonya: Burgonyában a felhozatalok megcsökkentek, naponként csak 1-2 kocsiakomány érkezett. Rózsaburgonyáért eleinte 4, később 4.50 végül 4.50 koronát értünk el 100 kg-ért kocsiakománytételben. Egy vagon sárgát 6-10 K-nás áron helyeztünk el.

Tojás: A felhozatalok tojásban növekedtek, az árak 1-2 koronát estek, Eladtunk prima tojást 53-57.50 ma már csak 55.75-56.00 koronát tudunk eredeti ládánként elérni.

Tejtermékek: A szotaló feltűnően csökkentek főzővaj alig érkezett, miért az árakban javulás állott be. Prima teavaj 1.80-2, főzővaj 1.20-1.40 K., túró 26-18 filléres áron volt forgalomban.

Előbaromfiakból a felküdések csökkentek a beérkezett tételekért magasabb árakat értünk el, rántani való csirkéért 40-120, sütni valóért 160-210, magólibáért 420-450, hizottért 500-550, sovány ruczáért 180-250 fillért páronként.

Gyümölcsfélékből kajszim baraczk érkezett nagyobb mennyiségben, ennek az ára rohamosan esett. A hét elején prima válogatott áruért 28-32, később 24-30 s végül csak 20-22 koronát tudunk elérni, ily arányban esett az apró kajszimbaraczk, ára mely ma már 14-16 koronás áron volt forgalomban! Nagyszemu ribiszkeért 24-26, apróért 20-22, befőzni való meggyért 50-60, apróért 30-32 koronát értünk el mm.-ként.

Ózet 150-180 filléért adtunk el egészben és kg.-ként.

Zoldsgemütelekből savanyítani való ugorka 60-120 fillér, tök 6-8 K-án kelt száza.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1901. július 9-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekől 227 szekér réti széna, — szekér muhar, 21 szekér zsupszalma, 8 szekér alomszalma, 2 takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 46 szekér egyéb takarmány (zabosbüköny, sarju stb.) 400 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 430-600, muhar —, zsupszalma 380-400, alomszalma 300-320, takarmányszalma 400-440, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 440-520, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 420-440, szalmaszecska 400-420. Összes kocsiszám 308. Összes súly 400400 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarómarhavásár. 1901. július hó 9-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 842 db, eladatott 842 db galicizai — drb, eladatott — drb, tirol drb, eladatott — drb, növendék élőborju 33 db, eladatott 33 drb, élő bárány — db, eladatott — db; öltött belföldi — drb, eladatott — drb, galicizai — drb, eladatott — drb, tirol — drb, eladatott — drb, bécsi öltött — drb, eladatott — drb, növendék borju — drb, eladatott — drb, öltött bárány — drb, eladatott — drb, élő kecske gödölye — drb, eladatott — drb.

A vásár hangulata élénkebb volt, az árak emelkedtek.

Árak a következők: Élő borjuk: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig dbonkint, 56-80 — koronáig, kivételesen 88 — koronáig sulyra, galicizai —, kiv. — koronáig drbonkint, — kor.ig, kiv. — koronáig sulyra, tirol — koronáig kiv. — koronáig drbonkint, — koronáig kiv. — koronáig sulyra, növendék borju —, koronáig, kiv. — koronáig drbkint, 40-48 koronáig, kiv. — koronáig sulyra. Öltött borju: belföldi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, galicizai — koronáig kiv. — koronáig sulyra, tirol — koronáig, kiv. — koronáig drbonkint, bécsi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, kecske — koronáig, kiv. — koronáig koronáig páronkint, élő bárány — koronáig páronkint, öltött bárány — koronáig párja.

Budapesti juhvásár. (1901. július hó 8-án. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: Belföldi hizlatt ürű 794 darab, eladatott 794 drb, feljavított juhok 200 drb, eladatott 200 drb, kisorolt kosok 22 drb, eladatott 22 darab, kiverő juh 8 darab, eladatott 8 drb, bárány — drb, eladatott — drb, kecske — db, eladatott — db, boszniai —, eladatott — db, szerbiai juh 312, eladatott 312 db, angol keresztelés —, eladatott — db, romániai —, szerbiai juh 100 db, eladatott 100 db.

A vásár hangulata a nagyobb felhajtás következtében élénk volt, az árak 1-2 fillérrel kilogrammonként csökkentek.

Árak a következők: Belf. hizl. ürű 36-44. — (—) K. páronkint, 44-46 (—) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, feljavított juhok 30-36 — K. páronkint, 40-42 — (—) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, kisorolt kosok 30-36 K.-ig páronkint, 40-42 — K.-ig 100 kiló élősúly szerint, kiverő juh 19 — K.-ig páronkint, — K.-ig 100 kl. élős. sz., bárány — K., kecske — K. páronkint, durvaszőrű — K. páronkint, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint, szerbiai 20-27 K. páronkint, — angol keresztelés — K.-ig élősúly szerint, K. páronkint, romániai — K. páronkint, anyajuhok — K. páronkint, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint.

Bécsi vágómarhavásár. 1901. július hó 8-án. Vass Jenő tudósítása „Köztelek” részére.)

Összes felhajtás 5801 db. Ebből magyar 3994 db, galicizai 855 darab, bukovinai 96, német 856 db, hizott 4468 db, legelő 1333 db, fiatal — db, ökör 4084 db, bika 886 db, tehén 584 db, bivaly 24 db.

A vásár változatlan.

Árak: prima magyar 63-70 — (71 —), szekunda 55-62, tertia 48-54, galicizai prima 68-74 — (—), szekunda 60-67, tertia 54-59. Német prima 70-76 — (78-79), szekunda 62-69, tertia 56-61. Legelőmarha: szerb és magyar —, rosszabb minőségű 46-54 —, Bika és tehén 42-66 (68. —) és bivaly 38-48 —. Az összes eladások, élősúlyban, 100 kilogrammonként, koronákban értendők.

Bécsi szarómarhavásár. 1901. július 4-én. Felhajtott: 3630 borju, 2534 élő sertés, 1043 kizsigereelt sertés, 161 kizsigereelt juh, 60 bárány.

A vásár a multhez hasonló volt.

Árak kilogrammonként: kizsigereelt borju — prima —, primissima — (—), élő borju

64-78, prima 80-92 (—), primissima 94-104 (—), fiatal sertés 60-80, kizsigereelt hussertés 92-104, nehéz 76-88, süldő 80-92, (—), könnyű süldő 96-104, kizsigereelt juh 64-84 pr. kiló fillérekben, bárány páronkint 10-24 (—) korona.

Bécsi sertésvásár. 1901. július 9-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtás: 4579 lengyel, 5964 magyar összesen 10543 drb.

A vásár vonatott volt.

Árak különként élősúlyban fogyasztási adó nélkül prima 76-78 fillér kivételesen — fillér, közepes 62-74 fillér könnyű — fillér, süldő 62-84 fillér.

Bécsi juhvásár. 1901. július hó 4-én. Felhajtás 2120 db. juh.

Az üzlet lanyha.

Árak: juh 50-52, kiv. 53 —, raczka 36-44. — fillér pr. kiló élősúlyban.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. urnak. Szállítható gyümölcs-aszaló készülékek egybebe köti a következő cégeknek kaphatók: Philipp Mayfarth, Wien II., Taborsstrasse 72, aki a Ryder-féle ferde tárnájú és erős léghuzamu aszalókat készíti, továbbá: Valentin Waas, Geisenheim a/Rh., aki függélyes tárnával készíti igen ügyes és kis helyet elfoglaló aszalókat. Bármelyik cég szívesen küld képes árjegyzéket.

B. J. urnak Gy-Halasz. Forduljon az országos vegykeresleti állomáshoz Budapestre avagy pedig a következő vegykeresleti állomásokhoz: Magyar-Ovár (Gazd. Akadémia), Keszthely, Kassa, Debreczen, Kolozs-Monostor (Gazd. tanintézet).

V. L. urnak Magyaros. Irja meg nekünk, hogy melyik a kérdéses lapszám, a mit Ön keres, akkor elküldjük címére. Mi sokkal jobban el vagyunk foglalva, semhogy ráérnénk ezt megkeresni.

N. A. urnak Anna-major. Ajánljuk a Szählender-féle munkát. Tessék az OMGE. könyvkiadó vállalatától utánvétellel meghozatni.

Sz. F. urnak Gyáll. A gazdasági törvény végrehajtására vonatkozó rendelet 1500/901. elm. sz. alatt április hó 22-én valamennyi törvényhatóságnak megküldött. A községi elöljáróságnak tehát nincs igaza, ha azt állítja, hogy ezt a rendeletet a miniszterium még nem adta ki. Az azonban nem lehetetlen, hogy a rendelet megakadt vagy az alispánnál vagy a főszolgabírónál. Ha az elöljáróság még máig is azt mondja, hogy nem kapta meg a rendeletet, tessék ezt akár egy levelezőúton bejelenteni a földművelésügyi miniszteriumnak.

R. M. urnak Tisza-Bé. A gazdasági törvény 15. §-a értelmében az oklevéllel nem bíró gazdasági felmondási ideje félév, feltéve ha másnemű megállapodás nem történt.

O. G. urnak Nagyszombat. A „Köztelek” 45-ik számában a „Vegyesek” rovatban szó van a Thanatonról. Tessék figyelemmel kíséreni lapunkat.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kiténő hazai gyártmány!

1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

CZIM:

ELSŐ MAGYAR

gazdasági gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPESTEN,

VÁCZI-UT 19. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

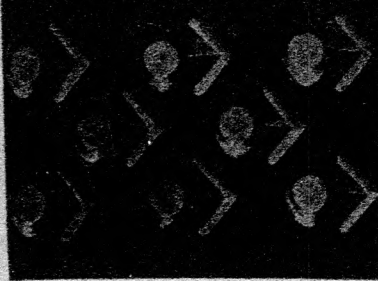
Magánjárók

(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kíváantra díjmentesen küldetük.

DÖRN JÓZSEF SZABADALMA

STAHEL és LENNER, Triör és lemez-lyukasztó-gyár Budapesten.

Ujdonságként ajánlják gözcséplőgépek számára a „Dorn-féle szabadalmazott új rendszerű törek-rostákat vas vagy aczélemezből, a fából készült törekrosták helyett. **Előnyök:** 1. a töreknek tökéletes lazítása, 2. a töreknek egyenletes felosztása az egész rostafelületen, 3. a rosták eldugulása ki van zárva, 4. rendkívül magasfoku magkirostálás, 5. legnagyobb tartósság.

Speciálítások: triörök buza, rozs, árpa. Cseplőgéprosták: horgany-, vas- és aczélemezből s mindennemű lyukasztott zab stb. tisztítására. vagy hasított lemezek, gazdasági vagy technikai célokra.

Tenyészjuh eladás.

A Kis-Lángi gazdaságban jutányos áron eladatik részben vagy egészben a tenyésztés felhagyása folytán az összes

Rambouillet faj juhállomány

mely áll:

- 40 kos,
- 896 anya,
- 230 két éves anya,
- 232 egy éves anya,
- 246 anya bárány,
- 268 két és egy éves ürü
- 235 ürü bárányból.

Bővebb felvilágosítással a gazdasági intézőség szolgál Kis-Lángon utolsó posta Lepsény, Fejérmegye.

4139

Magy. kir. államvasutak üzemeltetőség Szegeden.
18422/901. szám. III. osztály.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak szegedi üzemeltetősége a nagybecskereki forgalmi főnökség központjában, továbbá az alant megjelölt vonalak területén lévő állomások, fűtőházak, osztálymérnökségek, műhelyek és szertárak hivatalos helyiségeiben használatban levő összes szolgálati óráknak beleértve az éjjeli órák ellenőrzésére szolgáló Burg-féle ellenőrzési órákat valamint a pályafentartási közegek használatában levő a vasut intézet tulajdonát képező M. A. V. jelű nikel remontoir-zsebórákat (a személyzet magán tulajdonát képező zsebórák kivételével) 1901. évi november hó 1 től 1904. június hó 5-ig terjedő időn át jó karban tartása szabályozása és javítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A vonatok, amelyekre nézve az órák jókarban tartására pályázat hirdettetik, a következők: Nagy-Becskerek-Pancsova, Szécsány-Versecz, Szécsány-Alibunár, Számos-Antalfalva, Módos-Temesvár, Józsefváros és Nagy-Becskerek, Bégapart-Zsombolya (keskenyvágányú vonal) A) egy koronás béléggel és Ajánlat a pályázati órák jókarbantartása szabályozása és javítására. A m. kir. államvasutak üzemeltetőségének Szegeden. Feirattal ellátott, lepecsételt borítékba zárt ajánlatok 1901. évi július hó 20-án déli 12 óráig az alulírt üzemeltetőség általános osztálya főnökének/üzemeltetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200 azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzemeltetőség gyűjtőpénztárána 1901. július hó 19-én déli 12 óráig vagy személyesen leteendő vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jelzett 14 napnál nem régebb a névértékét meg nem haladó naptárfolyam csak 90% szerinti értékben számíthatnak. Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik. Az ajánlatban a letéttel megtörténté megemlítenő ugyan de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A szerződési feltételek a nevezett üzemeltetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételek s végül olyanok melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tételét figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1901. évi június hóban.

Az üzemeltetőség.

(Utánnomás nem díjazatik).

Megjelent

„Bakák

Boszniában“

ezimű humorisztikus kötet. Bolti ára 3 korona. Kapható ugye lap kiadóhivatalában, mint a szerzőnél:

Laky Imrénél,
BUDAPEST,
IV., Szerb-utca 3.

Magy. kir. államvasutak.
995 0/901. szám.

Szabadalmazott kosárbetétek

gőzcséplőgépek számára, kaphatók a feltalálónál, teljes felelősség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.

4165 A kosárbetétek árai:
4 lőerejű géphez 60 kor.
6 " " " 70 "
8 " " " 80 "
10 " " " 90 "

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendő. BAJZÁTH IGNACZ. Székelyhidon.

Háromszáz hold kitünő

ártér birtok bérbe adó

a kemecsei vasuti állomás közelében; részletek megtudhatók 4175

Lázár Kálmán urnál
Nyiregyházán.

Hirdetmény.

A személydijszabás életbeléptetése a Nagy-Tapolcsány-Trencsén-Bossányi h. é vasuton. Ezen vasuton a megnyitás napján zónarendszerű személydijszabás lép életbe. Az új dijszabás, a magy. kir. államvasutak dijszabás elárúsító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 fillgrért kapható. Budapest, 1902. június 21-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik).

3920. szám. a.

Hirdetés.

A 4. hadtestparancsnokság területén fekvő cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok és intézetek 1901/1902. évi széna, alomszalma, ágyszalma, kemény-tűzifa és kőszén szükségletének valamint részben t. i. az 1902. évre szólólag a zabszükségletnek szállítási útján való biztosítása végett a katonai élelmezési raktárnál Budapesten, (VI., Lehel utca).

1901. évi július hó 16-án Pilis-Csaba, Szolnok, Cegléd, Alberti-Irsa, Abony, Örkény, Keeskemét, Zombor és Szabadka állomásokra nézve,

1901. évi július hó 19-én pedig Székesfehérvár, Tolna, Kaposvár állomásokra nézve,

mindkét napon d. e. 10 órakor, lepecsételt boríték alatt benyújtandó írásbeli ajánlatok alapján nyilvános tárgyalások fognak tartatni.

A részletes feltételek az 1901. évi július hó 7-én lapunkban teljes szövegében megjelent „3920. számú hirdetmény“-ben, továbbá a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztonságánál, a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál megtekinthető 1901. évi június hó 26-án kelt szállítási feltételek füzetében foglaltnak.

Budapest, 1901. évi június hó 26-án.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktártól Budapesten.

(Utánnomás nem díjazatik.)

4179

A szőlő és burgonya peronosporájának

a legbiztosabb, kényelmesebb (a rézgálicznál) és olcsóbb ellenszere
a dr. Aschenbrandt-féle bordói-por.

Ara Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” rak-tárában:

50 kgos zsákokban	-----	à kg. 66 fillér.
10 kgos zsákokban	-----	à kg. 70
5 kgos zsákokban	-----	à kg. 70

A szőlő első permetezéséhez 1%-1 1/2%, második permetezéséhez 1 1/2-2%; harmadik permetezéséhez 1%-os oldatot használunk. — Egy kat. holdra kell 3 permetezéshez 22-25 kg. bordói por, 25-30%-al kevesebb, mint a tiszta rézgáliczból.

A port konyhaszítán a vízbe szítáljuk és kész az oldat.

A szőlő **OIDIUM**

(lisztharmat) betegségének,

legbiztosabb, olcsó és a szőlőt egyéb bajoktól is védő ellenszere
a dr. Aschenbrandt-féle réz-kénpor.

Ara Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” rak-tárában:

50 kg. zsákokban	-----	à kg. 46 fillér.
10 kg. zsákokban	-----	à kg. 50
5 kg. zsákokban	-----	à kg. 50

A hol az 1900-ik évben volt oidiom először április hóban, a mikor a szőlő hajtása 10-12 cm., porozzunk; másodszor június hó végén, harmadszor augusztus hóban. — Egy kat. holdra kell 3 porozáshoz 15-18 kg. rézkénpor. Sokkal kevesebb fogy belőle mint a kő-szén-savas kénporból.

Megrendelések a pénz beküldése, vagy utánvétel ellenében a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez” intézendők, Budapest, Alkotmány-u. 31.

A gyártás korlátolt, tessék idejekorán rendelni.

450 intelligens magyar gazda elismerő bizonyítványát a használati utasítással együtt bárkinek megküldi a szövetkezet.

1900.

I. A dr. Aschenbrandt-féle bordói-por elismerő levelei.

Mezővár (Vas vm.).

Kétszer védekeztem az idén a peronoszpóra ellen dr. Aschenbrandt-féle bordói porral. Először 1 1/2%-os, másodszor 2%-os oldatot készítettem, a mely könnyen oldódott és a gép mindvégig jól működött. Tapasztalataim szerint a bordói por oldata minden más permetező anyagot felülmul. A nálam elért kedvező siker után biztosan remélhető, hogy a jövőben az én példám számos követőre fog találni. *Ifj. Kúthér József, szőlőbirtokos.*

Martinici (Verőcze vm.).

A peronoszpóra ellen az idén csakis a dr. Aschenbrandt-féle bordói port használtuk előírás szerint. A por könnyen oldódott és a perme oly jó tapadt, hogy a leveleken november végéig rajta maradt. Határozott előnyül ezen pornak azt mondhatom, hogy könnyebben kezelhető és jobban tapad, úgy hogy jövőre is ezen szert használjuk és másoknak is ajánlani fogjuk. Doljimihojaci uradalom. *Berger Rezső, ispán.*

Fericanici (Verőcze vm.).

Ez az esztendő a peronoszpóra tekintetében igen veszedelmes volt, úgy hogy a helytelenül kezelt szőlőkben roppant károkat okozott. Nekem háromszori 1-1 1/2-2%-os bordói por-oldattal végzett permetezéssel sikerült a bajt szőlőmből távol tartani. Daczára a gyakori és tartós esőzéseknek, a „bordói por” hatása igen jó volt és ezen eljárás feltétlenül előnyösebb, mint a régi rézgáliczkeverék. Perzselést az oldat sehol nem okozott. *Merkel Péter, szőlőbirtokos.*

Podgorác (Verőcze vm.).

Az idei permetezéshez mind a háromszor „bordói port” használtam előírás szerint 1%-os oldatban. A por igen könnyen oldódott és a permét az eső le nem mosta, miért is ezen szernek az eddigi bordói keverék felett határozott előnyt adok. *„Gr. Pejacsevics Pál uradalma.” Mayer L. megbízott.*

Kenese (Veszprém vm.).

Az általam rendelt és többek között felosztott dr. Aschenbrandt-féle „bordói por” kitűnő hatásának bizonyult és véleményem szerint legsikeresebben alkalmazható a peronoszpóra ellen. Az oldat elkészítésénél teljesen az utasítás értelmében jártam el. Az első permetezést 1%-os; a másodikat 2%-os oldattal végeztem. A „bordói porból” készült permetező le hatása igazán meglepő. A leveleken a legkisebb égést folt sem mutatkozik, mint a rézgálicz használatánál. Elkészítése könnyű, hatása felülmul minden más keveréket. A port eleinte bizalmatlanul fogadták, de látva az eredményt, azt hiszem jövőre általánosan fogják használni. *Farkas Mihály, szőlőbirtokos.*

P.-Jutas (Veszprém vm.).

A „bordói porral”, melyet az idén először használtam igen meg voltam elégedve, mert ezen szernek hatása a peronoszpórával szemben olyan, hogy a levél, mely csak egyszer is jól be lett ezzel az oldattal permetezve, az többé ezen veszedelmes betegségét meg nem kapja, amellet pedig a levélzet sokkal szebben fejlődik. Egyéb előnye ezen szernek, a nagy idő és anyagmegtakarítás, mely főleg oly időjárás mellett megbecsülhetlen, amikor jóformán lesni kell, mikor lehet 1-2 óráig dolgozni a szőlőben. Magam részéről soha mással, mint ezen szerrel nem fogok permetezni. *Szűts Dániel, tamító, szőlőbirtokos.*

Zircz (Veszprém vm.).

A „bordói por” használatával az idén is ép úgy mint tavaly teljesen meg voltam elégedve. *Lájer Nándor, jószágkormányzó.*

Devecser (Veszprém vm.).

Az ideai esztendő a nem helyesen kezelt szőlőkre peronoszpóra tekintetében részt hozó volt. Azért is szükségesnek tartottam szőlőmet négyszer, először 1%, a többi alkalommal 2%-os „bordói por”-oldattal bepermetezni. Tapasztalatom szerint az oldat, ha csak pár óráig száradhat oly jól tapad a levélzethez, hogy azt semmiféle zápor le nem mossa. *Győrfy Géza, szőlőbirtokos.*

Mező-Szt.-György (Veszprém vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle bordói port az idén háromszor használtam a permetezéshez, első ízben 1 1/2%-os, azután 2%-os oldatot készítettem. A bordói pornak igen jó hatását észleltem a szőlőn, sőt nézetem szerint ezen szer sokkal jobb, mint a régi bordói keverék. *Nagy János, szőlőbirtokos.*

Pápa (Veszprém vm.).

Az idén kétszer permeteztük az uradalmi szőlőt 1 1/2%-os „bordói por”-oldattal, mely eljárásnak jó hatását tapasztaltuk. A perme igen jól tapadt a levélzethez és peronoszpóra egyáltalán nem lépett fel. *Hilbizományi uradalom. Wiest Ferencz, számtartó.*

Sümege (Zala vm.).

A peronoszpóra fellépését az alkalmas időben és módon foganatosított védekezéssel sikerült legyőznünk. Én két ízben először 1 1/2, másodízben 2 1/2%-os „bordói por”-oldattal védekeztem. Az esőzés a permét nem mosta le, úgy, hogy egy 3-dik permetezés egész feleslegesnek látszott. A „bordói por” előnyének az tartom, hogy az oldat gyorsabban készíthető el vele és a munka tisztább. *Dr. Bárdi György, szőlőbirtokos.*

Szent-Margita (Zala vm.).

Háromszor teljesített permetezéssel az egyébként erősen mutatkozó peronoszpórát szőlőmből sikerült távol tartanom. A „bordói por” oldatának igen jó hatását tapasztaltam, sőt hasonlíthatatlanul jobb, mint a régi bordói keverék, nézetem szerint csak a tudatlanság ellenezheti ezen pornak általános elterjedését. *Nunkovich Sándor, szőlőbirtokos.*

Kővágó-Órs (Zala vm.).

Permetezőanyagul az idén „bordói port” használtam, még pedig először május közepén 1%, másodszor augusztus elején 2%-os oldatot. A por a víznek seprével való keverése által, szítán keresztül eresztve, azonnal feloldódott és a perme késő őszig a levélzetben maradt. A por előnyének azt tartom, hogy perzselést soha nem okoz és a levélzet üdéségből semmit sem veszít. *Nagy Vince, szőlőbirtokos.*

Szepezd (Zala vm.).

Az idén mindössze egyszer (június elején) védekeztem 2%-os „bordói por”-oldattal és ez teljesen elegendőnek bizonyult. A perme jól tapadt és a szőlőt teljesen megvédte. Nagy előnye ezen szernek, hogy gyorsan elkészíthető és soha perzselést nem okoz. *Birkás József, szőlőbirtokos.*

Gétye (Zala vm.).

Permetezésre az idén a „bordói pornak” 1%, illetve 2% oldatát használtam. A por néhány perc alatt tökéletesen feloldódott, úgy, hogy rögtön lehetett permetezni. A permét az eső nem mosta le és az oldat még a legfiatalabb hajtásokat sem perzselte meg. En általában azt találok, hogy ezen szer már azért is jobb a rézgálicznál, mert azonnal lehet vele permetezni, nem pedig csak 1-2 nap mulva, aminek folytán a legalkalmasabb időt elmulaszthatjuk. *Nunkovich Vilmos, szőlőbirtokos.*

(Folyt. köv.)

Megbizottak kerestetnek a községekben szőlős vidékeken, akik a porok terjesztésével és megrendelések gyűjtésével foglalkoznak. A megbizottak kellő kedvezményben részesülnek.

Uradal

P

Falakos

Legy

Nincs

Gazdas

helyisé

fürd

Kimerit

Festéke

Élelmi sze

tését esz

irt 0/0 m

Felvilágosít

magolási u

gyen nyujt

nem ta

Az alár

illetőleg 1904

biztosítási kiv

szerek és kül

esiszóló áruk,

tárgyát képez

mintakul szől

mennyi hazai

vasutak igazg

VI., Andrassy

A szab

ellátott ajánl

kir. Államvas

posta útján c

80274/901. sz

kézpénzben s

hó 24-iki déli

Bánaly

nm pontosan

Budap

G

kölcs

Ré

tási me

szert

séglet

Gépes

a gépek

GE

melyet

Megren

Uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak stb.
körében kltünően bevált

'Pef' (Porcellán-Email-Festék)

Falakon és fán porcellánszerű, mosható mázolatot ad.
Legnagyobb tisztaság. — Sok évi tartósság.

Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.
Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek, istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák, klosettek stb. részére felette célszerű.

Kimerítő ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok: a)

Festékgyárak: Lutz Ede és Társa, Pozsony.

Értékesítési értékesítést eszközlik az előírt % mellett.

Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénzszámolás.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKÁBAN.

Sürgőnycim: Aurora—Budapest.

Értékesítésre elfogad:

Husneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leült állapotban, tojást, vajot, halat burgonyát, káposztát, zöldségfélét, gyümölcsöt stb.

Magy. kir. államvasutak.
97402/901. Cl.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak kezelése alatti helyierdekü vasutak közös díjszabásához (II. rész) legközelebb a VII. Pótlék jelenik meg, mely a közel jövőben a közforgalom számára megnyitandó ruma-Elenaki és vinkovce-zupanje-szavaparti új helyierdekü vasutak díjszabása: foglalja magában. E pótlék példányai a magy. kir. államvasutak igazgatóságának díjszabási osztályában (Budapest, VI., Csengery-utca 33. sz.) példányonként 10 filléért annak idején kaphatók lesznek.
Budapest, 1901. június hóban.

(Utányomás nem díjaztatik). Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak.

80274/901. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírt igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1902. évben illetőleg 1904. év végéig a következő anyagból felmerülő szükségletének szállítási biztosítási kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, m. p. I. Fesztékek, vegyi szerek és különféle anyagok; nevezetesen: Száraz és olajfesztek, rovarirtó por, csiszoló áruk, máró-nátron, szikló, fertőtlenítő víz stb. II. Olvasztó-bélyegek. A kirás tárgyát képező egyes cikkekkel előtűntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintául szolgálnak, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módok, valamint hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A III. szakosztályánál) Budapest, VI., Andrassy-ut 73. sz. II. em. 47. ajtó szám ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított ívenként egy koronás magy. kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok lepusztatva legkésőbb f. évi július hó 25-ik déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külsővel látandó el: «Ajánlat 80274/901. számhoz». Az ajánlott áruk egy évi értékének 5%-kal felérő bánatpénz, készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi július hó 24-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.

Bánatpénz nélküli vagy később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módok betartása mellett állítatnak ki.
Budapest, 1901. június hóban. Az igazgatóság.

Gőzeke készlet

azonnali

kölcsönbe vételre kerestetik 2—3 hónapra.

Részletezett ajánlatok a katasztr. holdanként szántási mélység, a napi munkaképesség szántási mélység szerint és a legvégső ár megjelölésével «Kevés szén szükséglet» jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4207

Gépezetek, gyárosok, malomtulajdonosok és gőzkazántulajdonosok
nem nélkülözhetik

a gépek szerkezetére, kezelésére és a gépezetek oktatására nézve Magyarországnak egyedül és legjobban szerkesztett

GÉPKEZELŐK LAPJA

című szaklapot, 4140

melyet VÉCSEI EDE magy. kir. iparfelügyelő szerkeszt.

Előfizetési ára félévre 4 korona.

Megrendelhető a kiadóhivatalban: BUDAPEST, Soroksári-utca 5.

Mutatványszámot kívánatra ingyen.

Gazdasági felszerelések eladása.

Özv. Taubinger Béláné pusztasülyi bérletén (u. p. Jász-Ladány, via Ujszász) az összes élő és holt

**gazdasági felszerelés
szabad kézből eladó.**

4201

Lapunk bekötési táblája

**2 kor. 72 fill. (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.**

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban BUDAPEST, IX., Útlól ut 25. sz.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:
A sertés javítása és hizlalása
gazdák és hizlalók használatára.
Irta K. Ruffy Pál.
Ára portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár

**Jókarban lévő
10 lóerős Shuttleworth-féle cséplőgarnitúra**

és egy

**28 lóerős stabilgőzgép
jutányos áron eladó.**

4203

Bővebb felvilágosítást ad

szentegáti uradalom központi hivatala,
u. p. **Denesháza, (Baranyamegye.)**

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Debreczen.
16424. szám. II.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nyiregyháza-csapi vonalán lévő Demecser és Kisvárdai vízállomásokon építendő egy-egy elsőrendű II. osztályú új vízállomási épület építési munkáinak végrehajtására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőleg kiállított és feibélyezett ajánlatok legkésőbb f. évi július hó 23-ik napja déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók.

Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

Az épületek tervei, a szerződési tervezet és a feltétfüzetek a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének pályafentartási és építési osztályában, valamint az Ungvárt székelő osztálymérnökségi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugygyonit az ajánlati szöveg és az ajánlati költségcsatolás díj nélkül megszerezhetők.

Az ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el:

Ajánlat a Demecser és Kisvárdai állomásokon építendő vízállomási épületek munkáira.

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi szeptember hó 22-én délelőtti 11 óráig 800 azaz nyolcszázkorona teendő le készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a budapesti illetve a bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadhatnak el. Az üzletvezetőség fenntartja magának az ajánlatok közt a szabad választás jogát.

Debreczen, 1901. július hó.

Az üzletvezetőség.

52899. II. sz.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. áll. ménésbirtokon hizóban álló

266 drb magyar fajta kisorolt igás ökör

folyó évi július hó 30-án délelőtt 11 órakor

a vezetésem alatt álló miniszterium tanácsstermében zárt írásbeli versenytárgyalás útján eladásra bocsátatik.

Az eladásra kijelölt hizó ökrök az említett ménésbirtokon megtekinthetők, a részletes eladási feltételeket tartalmazó ajánlati minták pedig ugy a vezetésem alatt álló miniszteriumban, a gazdasági főigazgatótól, mint a mezőhegyesi ménésbirtok igazgatóságától megszerezhetők.

Kelt Budapest, 1901. július 2-án.

4189

Magy. kir. földmívelésügyi miniszter.

Kizárólag elsőrendű magyar erdélyi faj igás ökör és növendék marha

gazdag választékban kapható

LÁSZLÓ TESTVÉREK gazdaságában
Nagy-Iklódon posta- távirda- és vasútállomás
a Szamosvölgyén Kolozsvár közelében.

M. kir. államvasutak. Szegedi üzletvezetőség.
21237/901. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános ajánlat tárgyalást hirdet a rumai felvételi épület és áruraktár kibővítése és a kibővítéssel kapcsolatos átalakítási munkáinak végrehajtására.

A tervek, költségvetés, egységárjegyzék, szerződési tervezet, ajánlati minta és pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Szegeden a m. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási és építési osztályában és a mitroviczai osztálymérnökségnél megtekinthetők.

Ajánlatok legkésőbb 1901. évi július hó 18-án déli 12 óráig nyújtandók be a szegedi üzletvezetőség titkárságánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit 30 filléres bélyeggel el látva, lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a rumai felvételi épület és raktár kibővítésére.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vételni.
Az ajánlat benyújtását megelőző napon 1901. július hó 17-én déli 12 óráig 650 azaz hatszázötven korona teendő le mint bánatpénz a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.
Az értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó napi árfolyam szerint származtatnak, de soha névértéken felel. Csak idejében beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beérkezett ajánlatok és bánatpénzek térítvényvel adandók fel. Szeged, 1901. június hóban.

(Utányomás nem díjazatik).

Az üzletvezetőség.

„HAZÁNK“

politikai, társadalmi és közgazdasági napilap
július elsejével új előfizetést nyitott.

A „Hazánk“ a pártpolitikától független
napilapja a magyar gazdáknak,

mely a nemzeti termelés, a nemzeti munka érdekeinek
érvényesítéséért és védelméért küzd és küzd a

közélet purifikációjáért

minden vonalon.

A „HAZÁNK“

BUDAY BARNA szerkesztésében jelenik meg.

Rendes heti melléklete a „VASÁRNAP“, két hetenként a „SZÖVETKEZÉS“ van a „HAZÁNK“-hoz mellékelve. Mindezen mellékleteket díjmentesen kapják az előfizetők.

A „HAZÁNK“ előfizetési ára:

Egész évre 28 korona	Negyed évre 7 korona
Fél évre 14 „	Egy hóra 2.40 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

Hirdetés
minden
den
A le

Betölt

BETÖLT

Földm
végzett, gy
ogyén, ki k
kezelésben.
nyer októ
úgyelős. B
és convent
másolat
ifj. Kintz
uffalu.

Pályáza

MAL'ÉSÁZ
Iván ur be
zományi ur
rúlete rés
rendszeres
noki állásr
Feltételek
egy hazai
tanintézet
2. a néme
írásbani k
ép erős,
feddhetel
tona köte
tett, de a
ladott élet
Javallat
böl áll: 1.
pénz, neq
letékben.
tisztán él
lakás a
butorzatta
világítás
4. 1/3 kat
haszon él
ur ömötés
kutatási s
böl vizor
Pályázni
rény ig
Ifjak fel
sajtóközli
szelt foly
ór 6 méh
baranya-s
tikára czi
lius 15-éi
lás a kine
elfoglalán
A kinev
próba szo
a várakó
felül, vég
ban.

A kaidac
felsőbb p
kerrel vé
lid fiatal
nal, de
16-ig se
felvételi
400 kor.
kivül tel
s - némi
előnyben
Pályáz
1500 f
jatközle
Blascoe
intézőh
megye, k

ki a fe
nyokat is
gyári me
tejgazdas
1901. sz
esetleg
jéti
het holl
ságaba
posta. E
terv tart
felvidék
már all
szepes
is nerős,
birja. —
kézpénz
gabona,
gonya, v
lakás, v

NÖ
havi 24
látással
ber h
Holland
ur szep
mint ö
üveghez
Ajánlat
külden
Jenő f
Nada
Olaszi.

kerese
gazdasá
kell vez
korona,
naponk
latok b
Frank
(Barm.

Hirdetési ár 15 szög 60 fillér, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 60 fillér.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom teremtői, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető címének kitételével közölünk.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Földmives-iskolát
végzett, gyakorlati bíró, nős egypén, ki különösen dohánykezelésben járás, alkalmazását nyár október 1-re, mint felügyelő. Bír 400 kor. kézpénz és contentó. Bizonyítvány-másolatok küldendők.
Ifj. Klutzig Jánoshoz, Zimá-d-ujfaln. 4176

Pályázati hirdetmény.
Művelődési Gróf Draskovich Iván ur baranyaséjével köztársasági uradalma öndönti kezdete részére egy utonnan rendeztetett gazdasági irnoki állásra pályázatot nyitnak. Feltevések a következők: 1.) egy hazai f-18000 gazdasági tanulmányt sikeres bevégezése. 2. a német nyelvet és irásbeli kifejező birtás, 3. 4p. 4p. edzett testalkat, 4. feddhetetlen előélet és 5. katonai kötelezettségnek eleget tett, de a 25 évet meg nem haladott életkor.
Javaslatmások a következők: ből áll: 1. évi 400 korona kézpénz, negyedévi utólagos részletekben, 2. a felenlési-kerületi tisztviselői feladat, 3. 1 szobás lakás a székelyvárosi országos birtokánál, szabad föld és világitással, ágyúháza nélkül. 4. 1/2 kat. hold tengeri föld haszonélvezete és 5. a Gróf ur ömöltségére által idővel-ideig kiutalni szokott tiszti szolgálatból viszonylagos jutalék.
Pályázati szándékok, szerény igényű keresztény ifjak felhívataink, miszerint sajátkezeleg irt a kellőleg felszalt folyamodványukat Gróf ur Ö mőltségéhez intézve a baranya-sellyel uradalom tisztikára címére legkésőbb július 15-éig nyújtsák be. Az állás a kivétel után azonnal elfoglalandó lesz.
A kivételendők irnok egy évi próba szolgálat után fog - ha a vértakozásnak teljes megértés, véglegesített állásában.
Pályázat.
A kádasi uradalomban egy felsőbb gazd. intézetet jó sikerrel végzett keresztény szolid fiatal ember lehetősége azonnal, de legkésőbb július hó 15-ig segédítési minőségben felvétel. Évi fizetése egyelőre 400 kor. kézpénz és mosáson kívül teljes ellátás. Jó irással s némi gyakorlati bírók előnyben részesülnek.
Pályázók okmányokkal lehetőleg fényképpel felszerelt sajátkezeleg irt a kérvényüket **Hilaseok Gyula** uradalmi intézőhöz **Kajdacs**, Tolnacs megye, küldjék. 4153

Földmives-iskolát
végzett, gyakorlati bíró, nős egypén, ki különösen dohánykezelésben járás, alkalmazását nyár október 1-re, mint felügyelő. Bír 400 kor. kézpénz és contentó. Bizonyítvány-másolatok küldendők.
Ifj. Klutzig Jánoshoz, Zimá-d-ujfaln. 4176

Pályázat.
A kádasi uradalomban egy felsőbb gazd. intézetet jó sikerrel végzett keresztény szolid fiatal ember lehetősége azonnal, de legkésőbb július hó 15-ig segédítési minőségben felvétel. Évi fizetése egyelőre 400 kor. kézpénz és mosáson kívül teljes ellátás. Jó irással s némi gyakorlati bírók előnyben részesülnek.
Pályázók okmányokkal lehetőleg fényképpel felszerelt sajátkezeleg irt a kérvényüket **Hilaseok Gyula** uradalmi intézőhöz **Kajdacs**, Tolnacs megye, küldjék. 4153

Béreggazda.
ki a földi gazdasági viszonyokat ismeri, különösen szeszgyári munkákkal való etetést, tejgazdasági rendben tartását, 1901. szeptember elsejétől esetleg 1902. január elsejétől alkalmazást nyerhet Hollander Jenő ur gazdaságában Szentes-Nádasdon, posta Szepes-Olaszi. Ajánlattevő tartozik, kimutatni, hogy felvidéki gazdaságban volt már alkalmazva és hogy a szeszmegegyel viszonyokkal is vers, töltyelvet kötelezetesen bírja. — Fizetése 4000 korona kézpénzben, 24 pozsonyi mérő gabona, 20 métermáza burgonya, 1 tohéntartás, szabad lakás, világitás, só. 4194

Nőtlen kertész.
havi 24 kor. fizetés és teljes ellátással 1901. évi szeptember hó elsején becéphet Hollander Jenő földbirtokos ur szeszmegegyel gazdaságába, mint önálló kertész, kinek ügyvezetést is kell kezelni. — Ajánlatok következő címre küldendők: **Hollander Jenő földbirtokos Szepes-Nádasd, posta Szepes-Olaszi.** 4183

Szesztőlő
keresek, a kinek a mezőgazdasági teendőiben is részt kell vennie. Fizetése évi 1600 korona, szabad lakás, fűtés és naponként 3 liter tej. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal **Frankl Ede**, Nagy-Sáró, (Bárm.) címre küldendők. 4187

Pályázat.
Gróf Berehóid Lipótné szül. Gróf Károlyi Ferdinanda Ö méltóságára árpádalmi uradalmában f. évi szeptember hónapban két gyakorlati állás töltendő be.
Pályázhatnak oly éretteggel tett fiatal emberek, kik valamely felsőbb gazd. tanitást vagy a gazdasági akadémia hallgatói okmányokkal s egy évi gyakorlat szerzése van szükségük. A gyakorlatok mosáson kívül teljes ellátást kapnak, fizetésben azonban nem részesülnek. Állásokat tartóznak egy évi belsőten. Bizonyítvány s keresztelvény másolatokkal ellátott kérvények az **Uradalmi Jóságfelügyelőséghez Árpádalmom**, posta: **Oroszháza** adandók be. 4199

Mezőgazdaságom
részére több évi gyakorlati és a töltyelvet bíró nős irnoki keresek, akik a földvidéken voltak alkalmazva, e-nyben részesülnek. Fizetése 800 korona, 25 hektolliter gabona, 2 tohéntartás, legelő 2 sorásra, 2 marjra hold földszántva. Ajánlatok „Aisó-Ribnyicezi” gazdaság, u. p. Szobráncz” cím alatt küldendők. 4202

Főkertész
kereslek, a ki a díszkertészet, szőlőszőlés és gyümölcsészetben teljesen járás. Folyamodványok a fizetési igények megjelölés mellett és bizonyítvány-másolatokkal felszerelve **Aurász István** uradalomhoz, u. p. Osákovcs, Temes megye címre küldendők. 4090

ÁLLÁST KERESOK.
Gazdatiszt.
kittűnő praxissal, 43 éves, román. káb. a gazdaság minden ágában, egy a kül. miut a belgazdaságban, állattenyésztés, tohéntészt stb. teljesen járás, kinek igen jó bizonyítványai vannak s jó referenciával rendelkezik, mellobbi belépésre állást keres. Kauzióval is rendelkezik. Czim a kiadóhivatalban. 4141

A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát több, a katonasorozáson túllevő, részben már felesleges növendék végző. Miananyl egyszerű földmives, ki a gazdaság és szőlőművelés minden ágában járás. Egy köztűlők vincellőiskolát is végzett. Ezeket igénybe venni óhajtok forduljanak a **bér megjelölése mellett** az iskola igazgatóságához. 3862

Gazdatiszt
37 éves, nős, gyermektelen református, okleveles 17 éves praxissal, a gazdaság minden ágában különben járás, megfellelő állást keres október 1-re. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalhoz kéretnek. 4113

Főtiszt állást keres
egy a modern gazdasági tudományok szívonánál álló, volt uradalmi főintéző, magyar-óvári kittűnő o. lovéllel s belterjes üzemi uradalmakból 21 évi gyakorlati, nyelvismerte magyar, német és töltyel római katolikus, családos, erlyes, igazságos és megbízható. Czim „Okszó-gazda” jellege alatt a kiadóhivatalban. 4092

Gazdaszónyi
vagy **kütszárnói** állást keres középko u. szvegnyó. Czim: **Adorján Jánosné, Püspök-Ladány.**

Földmives-iskolát
végzett, 26 éves, nőien ember, katonakötelezettségnek eleget tett, gazdaságban állást keres azonnal. Czim **Kulesár István, Métének-pusztá, u. p. Senyeháza, Vas.** 4160

Október 1-re
állást keres földmives-iskolát végzett, 11 évi gyakorlati bíró, 26 éves, nős, gyermektelen, av. ref. vallásu, kaulitöképes, energikus gazda, ki jelenleg is egy 600 holdas gazdasággal külvilági gazdaságot vezet. Czim **Kis-Tarcsai bérgazdaság, u. p. Kerepes, Pestmegye.** 4177

Főtiszt.
Egy volt gazdasági, jelenleg bérli, kinek 20 évi praxissal és m. óvári oklevele van, a modern gazdasági tudományok szívonánál álló erlyes szakember, a piactól viszonyok alapján ismerője uradalom vagy béruradalomban főintézői állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4025

Gazdasági
gyakorokopi vagy irnoki állást keres egy intelligens fiú, ki a földmives iskolát jó sikerrel végezte és a magyar, német, román és szerb nyelvet tökéletesen bírja. Belépni azonnal bír. Szíves megkereséseket **P. L. Katanits, Versecz** kéretnek. 4165

Képzett műkerteszt
40 éves, a gyümölcs, veteményes kert és szőlőszőlésben gyakorlatilag járás, október 1-re esetleg előbbi belépésre is állást keres. Szíves megkereséseket „Mükerteszt” 40” jel alatt a kiadóhivatalba kír. 4181

Egy címletileg
és gyakorlatilag képzett, 23 éves, ir. vallásu, erlyes fiatal ember, ki praxissal egy magyarországi nagyobb uradalomban, hol 4 évet töltött és a nemetország. Intenzív birtokokon szeresze, keres kisebb vagy nagyobb gazdaságban, tiszti állást. Szíves megkereséseket 1900. alatt a kiadóhivatalban. 4204

Számtartói
állást keres azonnal belépésre egy ir. nős, kittűnő referenciákkal rendelkező egypén, ki ketős könyvvitelben tökéletesen járás, mérlegképes, a magyar, német és töltyelvet teljesen bírja. Több évi egy nagyobb uradalomban legnagobb megelégedésre, mint számtartó volt alkalmazásban. Szíves esetlen óráddal is rendelkezik. Szíves megkereséseket „Megbízható 4044” jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4044

2-3 óra
kisegítőknek ajánlok. A német nyelvet is bírom. Kégl Antal, I. é. gazdaság, Keszthely. 4206

Cséplési időnyre
okl. gazdaság fiatalember alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4206

Kauzióképes
27 éves tanulmányt végzett több évi gyakorlati bíró keresztény vallásu nőien fiatal ember segédítési, vagy kezelő tiszti állást keres, akár azonnal belépésre. Ajánlatokat „Szorgalmas gazda 4190.” alatt a kiadóhiva kérek. 4189

ÁLLATOK. Vöröstartka tinó üsző
legprimább, 1-2 esetleg 3 évesek és pedig hízaláni való ökrök eladására és későbbi szerződésre legolcsóbb árért vállalkoznak **WEILER és EISNER** Kis-Czellii kereskedők.

Kis-Czellii kereskedők.

növendék ökrök és üsző borjakat
ugyisint legprimább hízaláni való és **Jármos ökröket** legjutányosabb frakon ajánlanak: **Klein és Spitzer** Kis-Czellii kereskedők. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadtnak.

Eredeti Rambouillet kosok
mindenkor nagyobb mennyiségben, dus odiasztékban kaphatók **Gróf Herberstein Albert** 3181 uradalmi igazgatóságánál **Strilek, Mervarország.**

Hanna vetőárpa
míg a készlet tart 100 kg-ot **19 koronáért kapható vasuti állomásainkól.**

Megvételre kerestetik új-fundlandi, dogg-kutya.
esetleg **Földes Győző** Duna-Haraszti, Pestmegye, kéretnek. 4170

Telivér yorkshirei
malacok és malaczos (8 darab) 2 éves anyák eladók. Servésvezén átmentek. Bővebb értesítést ad Polonkai gazdaság, Kis-Körös. 4174

Alkalmi vétel.
30 drb telivér skót-collie kan és nőstény kutya, ugyiszint orosz agarak különöző korban, a tenyésztés apaszása folyán a rendes árnál 50% kal olcsóbban eladó **Raska Ferencz** Trencsén-Puszta. 4182

Eladó
simmenthali törzskönyvezett tehénészteremből 14 darab, a bonyhádi tehénészteremből pedig 18 drb részben fejtes, részben vemhes tehének, 3-6 hó téves korukig. Ráth János, u. p. Dombiratos. 4173

Hires zalai tenyésztés
százi 6 koronáért és a megfelelő emagok és szállítási költségkért átküldéses expressz-korakban érvé szállít **FISCHER ISZDOR,** Zala-Egerszeg. Asztali rákok árjegyzéke ingyen és bérmentve. **Tenyésztés**
Eladás. Egy 30 éves sertés-állomány gazdaság felosztása miatt eladó. Levelek **Schwarz Bertalanhoz,** Komádi pályaudvarra címzendők. 4192

Gazdasági
irány változtatás végzett eladó 500 darab tenyészjuh (szaz birka). Czim a kiadóhivatalban. 4195

Elsőrendű
erdélyi ökröt, 50 darab taralyi és 50 drb 2/3 éves eladó mélt. bér. Bornemisza Elemér ur hadrévi gazdaságában. Kézelebbi értesítést nyújt **Neményi József** intéző **Hadrév** u. p. Gerend Erdély. 4196

Állandóan vásárolunk
külföldi elsőrangú export czég megbízásából **hízott szarvasmarhát és sertéseket.** **Honig és Wachsmann,** Budapest, VII., Csömöri-út 8.

VEGYESEK.
Tekintettel
az idei nagy eseményes szőlő termésre, felhívom már most a t. érdeklődők ügyelmét esimesan kiadított és 5 kg. befogadására alkalmas **postakosaramra,** melyeknek ára 100 drb legkisebb vételnél 40 kor. Nyarban vételnél megfelelő árendmény. Az árak itteni vasutállomás értendőek. **Szekeres János Galgóc, Nyitra megye.** 4173

Eladó
egy 3 évi használt Kühne-féle svéd löherezéjtő-gép. Czim a kiadóban. 4066

Nagyobb
vámalom-bérlés biztos vizsgálati keretű, lehetőleg mezővárosban, kényelmes lakással és kerttel. Uradalmi tisztek ajánlati jutalékban részesülnek. Levelek igazgató **József** hirdetésük és előzetes felvételi iródájába, Budapest, Marokkai-utca. 4191

Szénát-szalmát
nagyobb mennyiségben, megvételre keresek. Szíves ajánlatok „Széna szalma” alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4194

Nemesi-birtok!
500 magyar hold, ebből 400 hold szántóföld, a többi rét belső és legelő, lakható és gazdasági épületekkel, közel vasúthoz, kiváló földérett feltevéssel 75000 forintért eladó. Komoly terveknek közelebb Otterlechner Bernátnál, Nagykiszánt. 7071/IV

Vadász-fegyver.
Egy kittűnő és remek szerkesztű 14-es Lancaster vadászfegyver eladó. **Csőve Bernát-damast,** gyönyörű véselt és aranybettel. A fegyver a legjobb karban van és kittűnő hordképességgel bír. Czim: **Pádya Győző,** Budapest, Práter-utca 3. sz. földszint.

ELADUNK
és **kölcsön adunk**
új és egyszer használt **vitahatlan TAKARÓ PONYVÁKAT,** mindenféle nagyságban, új és használt mindegyik **TERMÉNY ZSÁKOT** repceponyvakat a legjutányosabb árak, illetve kölcsönlik mellett **KOHN és STEIN** zsák és ponyva gyári raktár **BUDAPEST, V. Béla-u. 5.**

Eladó
a főváros közeli egy szép, kényelmes urlak, gazdasági épületekkel, nagy konyhával és gyümölcsösökkel. Esztleg évi bérlésre is kiadható. Tulajdonos **Szöllősy Gábor,** Pécelen (Pestmegye). 3836

Abanj-Torna
vámmegegyében, Kassa mellett Győrgyőben, 503 kat. hold kiterjedésű földbirtok, szabad kézből eladó. A vételár 2/3-része kölcsön átvállalás után is fedezhető. Bővebb felvilágosítást ad ifj. **Székely Ferencz** földbirtokos Rozsnyón. 4091

Gazdákknak fontos!
Hreblay Emil
állattenyésztési m. k. felügyelő **Eudapest, VII., Csömöri-út 15., II. 8. Munkái:**
Baromfi hízalás 1 kor. 50 fillér.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 kor. Tyuktenyésztés 2 korona. Lud- és kacsa-tenyésztés 2 korona.
Pulykatenyésztés 2 kor. Baromfi és tojás értékesítési szövetkezetekről 1 korona 50 fillér.
Megrendelhetők a szerzőnél, leggyegetebben a pénz előlege be-küldése mellett.

Egyeztetve megrendelése a 6 munka ára 8 kor.

GŐZMIVELÉS.**Nagyobb területek szántását gőzekével**

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez

Érdeklődők kéretnek, hogy alantí osimemhez forduljanak.

WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

gőzszántási vállalkozó

Magy. kir. Államvasutak Igazgatósága.
92057. sz. C. II.**Hirdetmény.**

(Aranyos Gyéres és Radnót állomások a „közvetlen vissztérítési díjtételek” czimű füzetbe felvételnek.

Az 1900. év június hó 15-ika óta érvényes „közvetlen vissztérítési díjtételek” A 1, A 2, B és C díjtáblázataiban felsorolt áruezikkék után a fentebb idézet díjszabás határozománymányának betartása esetén Aranyos-Gyéres és Radnót állomásokról a fentebb nevezett díjtáblázatok szerint Maros-Vásárhely állomásról érvényes közvetlen vissztérítési díjtételek nyerne alkalmazást.

Budapest 1901. évi július hó 15.

A magy. kir. Államvasutak igazgatósága,
a részes hajózási vállalatok nevében is.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

! Kaszáláshoz !

Fűkaszálók, ~ ~

aczel szénagyűjtők,

eredeti „Johnston”-gyártmány és

Hollingsworth-szénagyűjtők

olcsón, szavatolt és utól nem ért minőségben kedvező feltételek mellett kaphatók

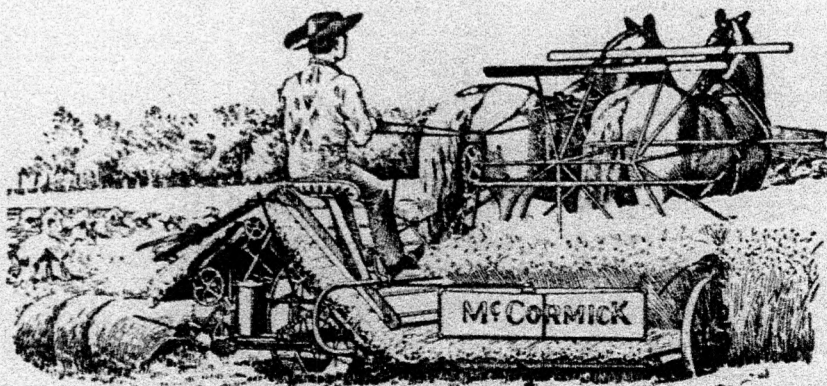
Bächer és Melichárnál

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

MCCORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(Chicagói aratógépgyár.)

Kéveköto aratógép

Fűkaszálógép

Köszörükészülék

PARIS 1900-ban.

„Daisy” marokrakó aratógép

Szénagyűjtő gereblye és

Kévekötofonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s
árainkat nem kérdezte!

Olcsó tartalékrészek óriási raktára.

Tessék mintakönyvet kérni!

William J. Stillman igazgató

Budapest, V., Váci-ut 30.

Az ország

Egész évre

AZ OM

Felhiv

Néme
mése miat
lesz szab
kereskedel
meginditot
a nagymér
a németor
vetlen ösz
gyalások
szakosztály
megrende
ügyletek s
czéljából a
benjárásátGazd
tályunk eg
ajánlatoka
sági Egyes
deléseit m
Felh
hog amer
mésü ege
szalmafö
egyesület
nak (Buda
bejelenteni
a németor
ségek terh
meg, mer
fognak aA s
teljes vagg
elszállítás
kell gond
féleség sz
vegyithető
és nem
tavalyi va
vagy nem
tárgyát ne60
62

a

10

„MA